

ΠΑΝΔΩΗΝΙΔΙΑ

ΕΤΟΣ Β'

28 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1902

ΑΥΓΗ ΜΑΡΤΙΑΤΙΚΗ

Απόψε δέ Μάρτιος ἔκλαψε, τώρα γελάει, σὰν ἔρα
Ροδάτο βρέφος, ποῦ συχνά
Μὲ ώραιο χαμόγελο ξυπνᾷ
καὶ μάτια δακρυσμένα.

Κύττα! — στὰ φύλλα, πῶχοντε τὴν δμορφιὰ καὶ πάστρα
Τοῦ ηλαντογέλαστον καιροῦ,
Στάλαις ἀπείραχτον νεροῦ
σπιθοβολοῦν σὰν ἄστρα.

Τὰ οὐράνια φῶτα θάλεγες ποῦ, μὲ τὰ θεῖα τους πλούτη,
Ἐκοντοζύγωσαν τὴ γῆ,
Νὰ καμαρώσουν μίαν αὐγή,
μία μέρα, ως εἶναι τούτη.

Ο τόπος, ποῦ ποτίστηκε, ποῦ ἀχτίδαις τώρα πίνει,
Γλυκὰ γλυκὰ στὸν οὐρανό,
Σὰ μοσχολίβανον καπνό,
σκορπάει μὲν εὐγνωμοσύνη.

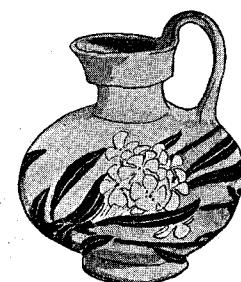
Γιατί ἀπὸ τὸν πόρο γλήγορα καὶ ὁ νοῦς δὲν ξαστερόνει,
Τὸν ἔρωτο ἀφίνοντας θνητὸ
Ἐνα λιβάνι σὰν αὐτὸ

στὸν Πλάστη νὰ σηκώνῃ;

Πόνε, διωγμένε ἀρχάγγελε, τὸ οὐράνιον κόσμον ἀντάρτη,
Μ' ἄκακον γέλοιον ἀνακωχαίς,
Αφησε ναῦρον γῆ ψυχαῖς

Ἐναν αἰώνιο Μάρτι.

ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΜΑΡΚΟΡΑΣ

ΜΑΙΣΩΜΑΤΙΚΗ

ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΚΤΙΡΙΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

Εἰς πολίχνην, δπως ἡσαν αἱ Ἀθῆναι προτοῦ
καταστῶσι ή πρωτεύουσα τοῦ ἀναγεννω-
μένου Βασιλείου, καὶ εἰς ἥν τὰ κυριώτερα δη-
μόσια κτίρια, ἡσαν ὁ Μενδρεσές, τὸ τζαμί καὶ
τὰ τούτοις ὅμοια, ἡτο πολὺ φυσικὸν νὰ ἐπη-
ρεασθῶσιν οἱ ἀρχιτέκτονες ἀπὸ τὴν αἴγλην
τῆς τέχνης τῶν ἐρείπων τῶν ἀριστουργημά-
των τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς ἀρχιτεκτονικῆς.

Υπὸ τὸ κράτος τῆς ἐπηρείας ταύτης εὑρι-
σκόμενοι οἱ ἀρχιτέκτονες τῶν δημοσίων κτι-
ρίων τῆς πρωτεύουσης, ἐπενόησαν σύστημα
ὅπερ ἐκλήθη νεοελληνικόν. Τὸν ρυθμὸν τοῦ-
τον ἡκολούθησαν καὶ πάντες σχεδὸν οἱ ἀρ-
χιτέκτονες εἰς τὰ ἴδιωτικὰ κτίρια σήμερον δὲ
κατήντησε νὰ βλέπωμεν πάσας σχεδὸν τὰς οἰ-
κίας τῆς πόλεώς μας ἐκτισμένας κατὰ τὸν ρυθ-
μὸν τοῦτον. Ἐκαστος ἀρχιτέκτων δστις θέλει
νὰ δώσῃ σημασίαν εἰς τὸν ἑαυτόν του καὶ
κλασικότητα εἰς τὸ ἔργον του, θεωρεῖ ἀπα-
ραίτητον νὰ στολίσῃ τὸ οἰκοδόμημά του μὲ
ἀετώμα τούλαχιστον. Ἐνεκα τῆς τάσεως ταύτης
ἐπῆλθε μεγάλη κατάχρησις τῆς Ἑλληνικῆς ἀρ-
χιτεκτονικῆς καὶ ἵδια τὸν ἀετώματος, καὶ τοι-
αντη μάλιστα. ὥστε καὶ εἰς τὰ γεῖσα τῶν
παραδύρων καὶ εἰς τὰ ἀνώφλια τῶν ἀνλαίων
θυῶν ἀκόμη νὰ ὑπερτίθεται τὸ ἀετώμα.

Διὸ τῆς καταχρήσεως ταύτης ἐγεννήθη ἕδιος
ρυθμὸς δστις ἐκλήθη, ὡς εἶπομεν, νεοελληνι-
κός, ἀλλὰ διὰ νὰ φθάσῃ μέχρις αὐτοῦ τὸ σύ-
στημα, τόσας μεταβολᾶς ὑπέστη καὶ παρανοή-
σεις ὁ ἀρχικὸς ρυθμὸς ὥστε δικαίως γε νάται
τὸ ἐρώτημα: ἡ νεοελληνικὴ ἀρχιτεκτονικὴ
εἶναι ἀπαύγασμα τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς; Ὁ
νέος ρυθμὸς θὰ ἔδικαιοντο νὰ φέρῃ τὸν με-
γαλοπρεπῆ τοῦτο τίτλον, ἀν ἡτο ἀπόρροια
τοῦ πνεύματος τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς τέχνης,
ἐφηρμοσμένη εἰς τὰς σημερινὰς κοινωνικὰς
ἀνάγκας. Διότι δὲν ἀρκεῖ νὰ βλέπωμεν ἀπλῶς
ἀρχιτεκτονικόν τι σύστημα διὰ νὰ σχηματίσω-
μεν τὸ παράγωγον αὐτοῦ. Ἀπαιτεῖται νὰ με-

λετηθῇ καλῶς τὸ πνεῦμα τοῦ συστήματος τούτου
καὶ ἀφ'οῦ νοηθῇ καλῶς, νὰ δημιουργηθῇ ὁ νέος,
δστις διατηρῶν πάντοτε τὸ πνεῦμα τὸ ἔξ οὐ
παρήχθη, νὰ δεικνύῃ τὴν ἔξ αὐτοῦ ἔξαρτησίν του.

Τοιοῦτο τι ὅμως δὲν συμβαίνει εἰς τὸν
νεοελληνικὸν ρυθμὸν ὃς θέλομεν προσπαθήσει
ν' ἀποδεῖξωμεν κατωτέρῳ. Πλὴν δὲ τούτου,
οὐδὲν οὐδέα τοῦ παραγώγου εἶναι ἀκριβής,
διότι εἰς τὸν νέον ρυθμόν, μόνον τὰ διακρί-
νοντα στοιχεῖα ἀπ' ἀλλήλων τοὺς ἀρχαίους ρυθ-
μοὺς διετηρήθησαν, χωρὶς νὰ ληφθῶσιν ὅπ'
ὅψει πάντες οἱ ἄλλοι παράγοντες οἵτινες ἀνή-
γαγον τὴν Ἑλληνικὴν τέχνην εἰς τὸ ὑψος ἐκεῖνο
τῆς καλαισθησίας, εἰς δ καὶ μετὰ πάροδον
τόσων αἰώνων, οὐδεὶς ἄλλος ἀρχιτεκτονικὸς
ρυθμὸς ἥδυνθῇ νὰ φθάσῃ.

Ο ἀρχαῖος Ἑλληνικὸς ρυθμὸς δὲν χαρακτηρί-
ζεται μόνον ἐκ τῶν ἀναλογιῶν τῶν μερῶν, τοῦ
σχήματος τῶν γραμμῶν κτλ. ἀλλ' εἶναι προσ-
ηγομοσμένος ἢ μᾶλλον εἶναι κατάλληλος πρὸς
τὸ εἶδος τῶν κτιρίων. Δὲν γνωρίζομεν ἄν, οἱ
ἀρχαῖοι, προκειμένου περὶ κτιρίων ἄλλης χρή-
σεως καὶ ἀνάγκης, θὰ ἀφίνον τοὺς διαφόρους
ρυθμοὺς εἰς τὸ σημεῖον εἰς δ μᾶς τοὺς παρέ-
δωκεν δ χρόνο. Ἀγνοοῦμεν ἄν προκειμένου
περὶ πολυορόφου δημοσίου κτιρίου θὰ ἐφήρμο-
ζον τὸ αὐτὸ σύστημα, ἢ ἄν ὑπείκοντες εἰς τὰς
ἀνάγκας τῆς οἰκιακῆς χρήσεως, ἥθελον μεταβάλει
τὰς ἀναλογίας τοῦ ρυθμοῦ, ὡς ἐπὶ παραδείγ-
ματι τὸ ύψος τῶν κιόνων ὃς πρὸς τὸ μῆκος
τοῦ κτιρίου, τὸ μεσοστήλιον, τὸ ὑψη τῶν δια-
φόρων στοιχείων κτλ. Οὔτε εἴμεθα βέβαιοι
ἄν εἰς πολυορόφου κτιρίον ἥθελον μεταχειρι-
σθῇ εἰς ἔκαστον δροφον ἄλλοτον ρυθμόν, δπως
συμβαίνει σήμερον, συμφώνως πρὸς τὴν συν-
ταγὴν τοῦ Βιτρουβίου νομίζω, δστις θέλει ἵνα
δ βαρύτερος ρυθμὸς τοποθετεῖται κάτω καὶ δ
ἔλαφρότερος πρὸς τὰ ἄνω.

Ἐκ τῆς παρανοήσεως τοῦ πνεύματος τῶν
διαφόρων ρυθμῶν, ἥχθησαν οἱ νεώτεροι ἀρ-

χιτέκτονες νὰ μεταχειρίζωνται τοὺς ἑλληνικοὺς
φυμοὺς εἰς τὰς ἴδιωτικὰς οἰκοδομάς, εἴτε διὰ
νὰ ὑποβαστάξωσι μαρμάρινον ἔξωστην, ἢ νὰ
στολίσωσι τὴν κυρίαν εἴσοδον τοῦ κτιρίου.⁷ Ετο-
ποθέτησαν κίονας ὑψόντας δυσαναλόγου πρὸς τὸ
κτίριον καὶ μετὰ μεσοστηλίου, ἐν οὐδεμιᾷ σχέ-
σει εὑρισκομένου πρὸς τὰς διαστάσεις τοῦ κίο-
νος.⁸ Άνεμιξαν τοὺς διαφόρους φυμοὺς εἰς ἓν
καὶ τὸ αὐτὸν κτίριον καὶ κατήντησεν οὕτω νὰ
μὴ ἔχῃ φυμάδὸν τὸ οἰκοδόμημα

Ἡ ἀνάμιξις αὕτη τῶν ψυθμῶν εἰς ἓν καὶ τὸ αὐτὸ κτίσιον, εἶναι οὐσιώδης ἔνδειξις, ὅτι δὲν κατενοήθη τὸ πνεῦμα τῶν Ἑλληνικῶν ψυθμῶν, διότι ἀποδεικνύει ὅτι οἱ μεταχειριζόμενοι ταύτην ἀφιτέκτονες δὲν αἰσθάνονται τί εἶναι ἀρμονία ψυθμοῦ. Τὸ ἐλάττωμα τῆς ἀναμίξεως ταύτης καταφαίνεται πλειότερον ἀν ἐφαρμοσθῆ ἐπὶ κτιρίου ἔχοντος πλείονας τῶν πέντε δρόφους. Διότι διὰ μὲν τοὺς τρεῖς δρόφους, δὲ ἀκολουθῶν τὴν συνταγὴν τοῦ Βιτρουβίου θέλει μεταχειρισθῆ τοὺς τρεῖς Ἑλληνικοὺς ψυθμούς, διὰ τοὺς δύο ἑτέρους τὸν σύνθετον καὶ τὸν τοσκανικόν, διὰ δὲ τοὺς ἐπὶ πλέον δρόφους δὲν θὰ ἔχῃ ψυθμούς, ἐκτὸς ἐὰν μεταχειρισθῆ τὸν ἀραβικὸν ἢ τὸν γοτθικὸν καὶ ἐν ἀνάγκῃ προσφύγῃ εἰς τὰς παγόδας τῶν Ἰνδιῶν ἢ τοὺς ναοὺς τῶν Αἴγυπτιών, διότι σήμερον αἱ κοινωνικαὶ ἀνάγκαι ηὔξησαν τὸν ἀριθμὸν τῶν δρόφων, οἵτινες ἔφθιμασαν ἥδη μέχρι τοῦ ἀριθμοῦ δεκατέσσαρα.

Είς έτέραν παρανόησιν ύπέπεσαν οἱ νεώτεροι ἀρχιτέκτονες μεταβάλλοντες ἐκάστοτε κατὰ τὸ δοκοῦν τὰς διαστάσεις τῶν ρυθμῶν διὰ τὴν παραγωγὴν τῶν νεοελληνικῶν ρυθμῶν. Οἱ ἀρχαῖοι ὅμως ρυθμοὶ εἶναι αὐτοτελεῖς καὶ μόνον ἔξελιξιν ύπέστησαν κατὰ τὴν πρόοδον τοῦ χρόνου, οὐχὶ δὲ πλήρεις μεταμορφώσεις, ὡς νῦν συνέβη. Οἱ ἀρχαῖοι δηλονότι προσεπάθησαν μόνον νὺν τελειοποιῶσι, κατὰ τὰς ἀπαιτήσεις τῆς αἰσθητικῆς προόδου τῆς ἐποχῆς, τὸν ρυθμόν, οὐδέποτε ὅμως ἐτροποποίουν τοῦτον ἐπὶ τοσοῦτον ὥστε νὺν ἀποκεσμῆ ἡ ἀρχικὴ ἔξαρτησις. Καὶ οὕτω ὅταν δὲ Ἰακὼνος, μετὰ τὴν περαιώσιν τοῦ Παρθενῶνος, ἐκλήθη νὺν οἰκοδομήσῃ ἔτερον ναόν, τὸν ἐν Φιγαλείᾳ, ἐπειδὴ εἶχεν ἔξαντλήσει πᾶσαν αὐτοῦ τὴν δημιουργικὴν ἔμπνευσιν, ἀναφορικῶς πρὸς τὸν δωρικὸν ρυθμόν, εἰς τὴν ἀρχιτεκτονικὴν τοῦ Παρθενῶνος, δὲν ἐσκέρθη νότι παραγάγῃ νέον ρυθμόν, ἀλλ' ἀπεφάσισε νὺν μεταχειρισθῆ ἔτερον καὶ πράγματι μετεχειρίσθη τὸν ἵωνικὸν ρυθμόν.

Μόνον οι Ρωμαῖοι, θέλοντες νὰ νεωτερί-

σωσι καὶ μὴ ὅντες ἴκανοὶ νὰ ἐπινοήσωσι νέον σύστημα ἀρχιτεκτονικῆς, ἐγέννησαν τὸν Σύνθετον ρυθμὸν, δύπος καὶ οἱ νεώτεροι ἥδη τὴν νεοελληνικὴν ἀρχιτεκτονικὴν. Ἀλλὰ τὰ ἔργα τῶν Ρωμαίων δὲν διακρίνονται διὰ τὸ κάλλος καὶ δὲν δύνανται νὰ ὑποστῶσι οὐδὲ πόρωθεν τὴν σύγχροσιν μετὰ τῶν ἔργων τοῦ Ἰκτίνου. Ἐχουσι δὲ σχέσιν πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν ἀρχιτεκτονικὴν τοιαύτην ὥστε, ἂν ἔχανοντο τὰ ἔργα τῆς ἀρχαίας ἡμῶν τέχνης, νὰ μὴ εἶναι ἴκανοι ἔκεινοι, ν' ἀποδώσωσιν οὐδ' ἀμυνδρῶς τὸ ὑψος τῆς τέχνης τῶν ἔργων, δι' ὃν κυρίως ἐστολίσθη ἡ Ἀκρόπολις τῶν Ἀθηνῶν, ἥτις δι' αὐτῶν κατέστη καὶ ἡ Ἀκρόπολις τῆς ἀνθρωπίνης ἀρχιτεκτονικῆς μεγαλοφυῖας. Θὰ ἔξακολουθοῦμεν οὕτω νὰ παθαίνωμεν δι' τι ἔπαθεν ἐπὶ αἰῶνας ἡ τέχνη ἀπὸ τὸν Βιτρούβιον, ὅστις μηδέποτε ἐπισκεφθεὶς τὴν Ἑλλάδα, ἀλλὰ τὴν Ἑλληνικὴν ἀρχιτεκτονικὴν μελετήσας εἰς τὰ κτίρια τῆς Ρώμης καὶ τῆς Μεγάλης Ἑλλάδος, σφαλερὰν μετέδωκε τὴν τέχνην τοῦ Ἰκτίνου εἰς τὰς μεταγενεστέρας γενεὰς καὶ ἔπρεπε νὰ ἐλευθερωθῇ ἡ μικρὰ αὖτη γωνία τῆς Ἑλληνικῆς γῆς διὰ νὰ ἴδωσι οἱ οσφοὶ τοῦ κόσμου πάσονταν ἐσφάλλοντο ἐκλαμβάνοντες ὡς Ἑλληνικὴν τὴν τέχνην ἐκείνην ἥτις ἦτο ἀπλῶς ωμαϊκὴ ἀρχιτεκτονική.

Δέν ἀνήκομεν, βεβαίως, εἰς τὴν κατηγορίαν ἐκείνων οἵτινες πρεσβεύοντι στι «πᾶν μὴ Ἑλληνικὸν βάρθιαρον». Θεωροῦμεν δημοσίως ὅτι ἔκαστον σύστημα πρέπει νὰ μένῃ αὐτοτελὲς καὶ ἀμιγές. Τοιοῦτο δὲ δὲν εἶναι οὔτε ὁ φωμαϊκὸς ρυθμός, οὔτε ἡ νεοελληνικὴ ἀρχιτεκτονικὴ. Ἐννοοῦμεν τὸν βιζαντινὸν ρυθμόν, τὸν ἀραβικόν, τὸν γοτθικὸν καὶ οἰονδῆποτε ἄλλον καὶ εὑρίσκομεν εἰς αὐτοὺς μεγαλοφυῖαν καὶ ἔμπνευσιν, ἀλλ' οἱ ρυθμοὶ οὗτοι εἶναι αὐτοτελεῖς μὴ δῆτες κράμα ἄλλων ρυθμῶν ἢ παρανόησις αὐτῶν.

Μετὰ τὰ ἐν εἴδει προλόγου διλύγα ταῦτα προβαίνομεν εἰς σύντομον ἀνάλυσιν τῆς ἀρχι-
τεκτονικῆς τῶν κυριωτέρων δημοσίων οἰκοδο-
μημάτων, συγκρινοντες ταυτοχρόνως αὐτὰ μὲ
τὰ περισσωμέντα πρότυπα τῆς ἐλληνικῆς ἀρ-
χιτεκτονικῆς.

Μία βεβαίως ἀπὸ τὰς πρώτας ἀνάγκας τοῦ ἀνθρώπου ὑπῆρξε πάντοτε καὶ ἡ στέγασις αὐτοῦ ἀπὸ τὰς ἀτμοσφαιρικὰς ἐπηρείας· αἱ δὲ πρῶται καλύψαι αὐτὸν καὶ μόνον κυρίως εἰχον τὸν σκοπόν. Βραδύτερον, ὅταν αἱ καλύψαι ἐμεγεθύνθησαν ἢ μετεβλήθησαν εἰς οἰκίας

καὶ ἡ ἀνθρωπίνη κοινωνία ἔλαβε τὴν ἀνάγκην κοινῶν κτισμῶν, διὰ τοὺς ναούς των καὶ δι' ἄλλας ὑπηρεσίας, ἐγεννήθη ἡ Ἀρχιτεκτονικῇ.

Ἡ Ἑλληνικὴ τέχνη συνδέεται οὐσιωδῶς μὲ τὸν ἀρχικὸν τύπον δν ἡ ἀνάγκη τῆς στεγάσεως ἐπέβαλε εἰς τὰ κτίρια, διατηροῦσα ἀκόμη καὶ τὴν μορφὴν τῶν ὑλικῶν, δν κατ' ἀρχὰς ἐγένετο χοῆσις εἰς τὴν οἰκοδομικήν.

Διότι ἀνὴρ ἡ ἀρχιτεκτονικὴ τῶν ἀρχαίων ἐλληνικῶν ναῶν, ὃν τὴν ἀρχιτεκτονικὴν κυρίως ἔχομεν ὑπ' ὅψει, ἀλθῆ εἰς τὴν ἀπλουστέραν αὐτῆς μορφὴν βλέπομεν διτὶ αὐτῇ συνίσταται ἀπὸ στέγην μετὰ δύο ροῶν, ὑποβασιαζομένην ὑπὸ σειρᾶς ἔνθετων κιόνων. Ἡ ἀνάλυσις αὕτη εἶναι οὐσιώδης διότι δι' αὐτῆς ἔξηγεται ὁ ωρθμὸς τῶν ἐλληνικῶν ναῶν καὶ χρησιμεύει πρὸς τούτοις ὡς κύριος γνώμων εἰς τὴν ἔρμηναν τῶν διαφόρων στοιχείων τῆς ἀρχιτεκτονικῆς αὐτῶν. Ἐάν δὲ εἰς τὴν ἀνάλυσιν ταύτην προσθέσωμεν διτὶ οἱ ἐλληνες ἀρχιτέκτονες προσεπάθουν νὰ παριστῶσι πάντοτε τὴν ἀλήθειαν εἰς τὴν ἀρχιτεκτονικὴν αὐτήν, ἔχομεν τὰ δύο κύρια νοήματα τῆς τέχνης αὐτῶν. Ἀνάγκη καὶ Ἀλήθεια ἵδον οἱ δύο νόμοι, ἀπὸ τῶν δποίων οἱ μεγάλοι τῆς ἀρχαιότητος καλλιτέχναι οὐδέποτε ἀπεμακρύνθησαν. Ἡ ἀνάγκη καὶ ἡ ἀλήθεια δίδουσι τὸν κύριον χαρακτῆρα τῶν ἐλληνικῶν ναῶν. Καὶ αὗται μὲν εἶναι αἱ ἀρχαὶ αἱ διέπουσαι τὸ οἰκοδομικὸν μέρος καὶ μέχρι τινὸς καὶ τὸν ωρθμόν, διὰ τὴν κόσμησιν δὲ τοῦ κτιρίου ἔχοη σιμοποίουν κυρίως τὴν ἀντίθεσιν τῆς σκιᾶς καὶ τοῦ φωτός.

Τὰ δύο κύρια στοιχεῖα τῆς κοσμήσεως ἡσάν
ἡ γραμμὴ καὶ ἡ ἐπιφάνεια καὶ μεταξὺ τῶν
δύο τούτων αἱ γλυφαί, αἵτινες ἔχοντιμενον
ὅπως διακρίνωσι εἴτε τὰς γραμμὰς μεταξύ των
ἢ τὰς ἐπιφανείας μεταξύ των ἢ τὰς γραμμὰς
ἀπὸ τὰς ἐπιφανείας. Οὕτω δὲ τὰς γλυφὰς δέν
ἔχόρατον διὰ νὰ ἔχωσι σχέδια ἀπλῶς, ἀλλὰ
διὰ νὰ ἔχωσι ἔξεχούσας ἐπιφανείας καὶ γραμ-
μὰς φωτεινὰς αἵτινες διὰ τοῦ μήκους καὶ βά-
θους τῶν σκιῶν των ἐποίκιλλον τὴν ὅψιν τοῦ
κτιρίου.

Καὶ συνεπῶς ὁ συνδυασμὸς τῶν δύο τούτων ἀντιτίθεσεων, τοῦ φωτὸς τοῦ ἡλίου καὶ τῆς σκιᾶς τῶν φωτιζομένων ἀντικειμένων μετὰ τῆς μεγάλης κλίμακος τῶν διαφόρων προκυπτουσῶν χρωματιστικῶν ἀποχρώσεων, ἀπετέλει τὸ κύριον κόσμημα τῆς Ἑλληνικῆς ἀρχιτεκτονικῆς. Τὰ αὐλάκια καὶ αἱ φαβδώσεις τῶν κιόνων, αἱ γλυφαῖ καὶ τὰ ἀβάκια τοῦ κιονοκράνου, τα-

τρίγλυφα καὶ αἱ κορωνίδες τοῦ ἐπιστηλίου,
ἄλλον σκοπὸν δὲν ἔχουσι ή νὰ παρουσιάσωσι
ἐναλλάξ φωτεινὰς καὶ σκοτεινὰς ἐπιφανείας.
Τὸ εχῆμα τῶν καμπύλων ἐπιφανεῖων ἔχαράσ-
σετο τοιουτορόπως, ὥστε νὰ φωτισθῶσι καθ’
ῳδισμένον τρόπον αἱ ἐπιφάνειαι αὐταὶ καὶ
οὗτοι διὰ μόνης τῆς φωτοσκιάσεως εἶχον χαρα-
κτηριστικὴν ἐπιφάνειαν, ἀντιθέτως πρὸς δ’ τι
γίνεται σήμερον, ὅτε πρὸς διάκρισιν ἐπιφανείας
τινὸς ἀπὸ ἑτέρας η πρὸς ἔνδειξιν αὐτῆς ταῦ-
της τῆς ἐπιφανείας, ποικίλεται ἐκάστη ἐπιφά-
νεια διὰ ἴδιαιτέρων ποικιλάτων ὅπως ἐπιτευ-
χῇ ή διαφορὰ αὐτῆς, ἢν οἱ ἀρχαῖοι ἔλληνες
ἀρχιτέκτονες ἀπλούστερον διὰ τῆς ἀπλῆς φω-
τοσκιάσεως θαυμασίως ἐπετύγχανον.

Ο τρόπος οὗτος τῆς διακοσμήσεως τῶν ἑλ-
ληνικῶν ἀρχιτεκτονικῶν ἔργων εἶναι τόσον οὐ-
σιώδης ὥστε ταῦτα νὰ μὴ εἶναι ωραῖα εἰμὴ
εἰς τόπους, ὅπου δὲ οὐρανὸς εἶναι διαρκῶς
διαυγῆς. Μεταφέρετε τὴν ἑλληνικὴν ἀρχιτε-
κτονικὴν εἰς βόρεια ηλίουματα καὶ ἀμέσως θὰ
ἴδετε τὴν ἀλήθειαν τῆς ἀρχῆς ταύτης, καὶ θὰ
ἔνοήσετε διατί, πλὴν ἄλλων, δὲ μεγαλοπρεπῆς
ναὸς τῆς Madeleine ἐν Παρισίοις, δὲν κά-
μνει τὴν ἐντύπωσιν ἦν κάμνει ἐδῶ καὶ αὐτὴ ἡ
Βαλλιάνειος Βιβλιοθήκη. Τοῦτο δὲ αὐτὸν συμ-
βαίνει καὶ εἰς τὴν γλυπτικὴν, καὶ ἀναμφισβη-
τήτως ἡ Ἀφροδίτη τῆς Μήλου θὰ ἐθαυμά-
ζετο πλειότερον ἐδῶ παρὰ εἰς τὴν τετράγωνον
καὶ σχετικῶς σκοτεινὴν αἴθουσαν τοῦ Μου-
σείου τοῦ Λούβρου. Αὕτη δὲ εἶναι ἡ αἰτία
ἐν μέρει τῆς καταπτώσεως τῆς ρωμαϊκῆς τέχ-
νης, διότι οἱ ρωμαῖοι γλύπται ἴσως δὲ καὶ οἱ

ἐν. Ρώμη Ἐλληνες γλύπται, μή δυνάμενοι νὰ ἀποδώσωσι εἰς τὰ ἀγάλματά των τὴν ἐντύπωσιν ἦν ἔκαμνον ταῦτα εἰς τὴν Ἐλλάδα, προσεπάθησαν νὰ ἐπιτύχωσι ὅμοιον ἀποτέλεσμα διὰ τῆς ἐκτελέσεως πλειοτέρων λεπτομερειῶν. Οἱ δὲ ἀρχιτεκτονες πρὸς ἀντιστάθμισιν τοῦ μειονεκτῆματος δὲ ἔχουσι τὰ κτίρια τὰ ἐκτιθέμενα εἰς συνήθως νεφελώδη οὐρανὸν ἢ ἀσθενοῦς φωτιστικῆς δυνάμεως ἥλιακὸν φῶς, ἀναγκάζονται νὰ ποικίλλωσι ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον τὰς διαφόρους ἐπιφανείας τῶν κτιρίων διὰ γλυφῶν, αἵτινες εἶναι κατὰ τοσοῦτο λεπτότεραι ἐφ' ὅσον προχωροῦμεν πρὸς βορρᾶν. Ἀπόδειξε δὲ ἡ ἀρχιτεκτονικὴ τῆς *Notre Dame* τῶν Παρισίων, ἣτις κατὰ τὴν καρακτηριστικὴν παρομοίωσιν γάλλου συγγραφέως, ὅμοιάζει πρὸς τὸ σῶμα ἐντόμου.

"Ἐπεται συνέχεια

ΑΙ ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ ΤΗΣ ΚΝΩΣΟΥ

Τὴν 28 Νοεμβρίου 1876 δὲ Σλήμαν ἀπέστειλε ἐκ Μυκηνῶν πρὸς τὸν βασιλέα Γεώργιον τῆς Ἑλλάδος τὸ ἔξης θριαμβευτικὸν τηλεγράφημα. «'Αγγέλλω μεθ' ὑψίστης χαρᾶς εἰς τὴν Ὑμετέραν Μεγαλειότητα ὅτι ἀνεῦρον τοὺς τάφους, τοὺς δοποίους ἢ παράδοσις, ἢν δὲ Παιανίας μᾶς μετέδωκεν, ὥριζεν ὡς τάφους τοῦ Ἀγαμέμνονος, τῆς Κασσάνδρας, τοῦ Εὐρυμέδοντος καὶ τῶν συντρόφων τῶν, οἵ δοποίοι ἐφόνεύθησαν διαρκοῦντος τοῦ γεύματος ὑπὸ τῆς Κλυταιμνήστρας καὶ τοῦ ἔραστοῦ τῆς Αἴγισθου. Εἰς τοὺς τάφους αὐτοὺς εὗρον ἀμυθήτους θησαυροὺς οἱ δοποίοι μόνοι θὰ ἥρκουν εἰς πλήρωσιν μεγάλου μουσείου, τὸ δοποῖον θὰ εἶνε τὸ μεγαλείτερον τοῦ κόσμου καὶ τὸ δοποῖον

εἰς τοὺς μέλλοντας αἰῶνας θὰ προσελκύῃ ἐκατομμύρια περιηγητῶν εἰς τὴν Ἑλλάδα. Εἴθε οἱ θησαυροὶ οὗτοι νὰ καταστοῦν δὲ ἀκρογωνιαῖς λίθος μεγάλου ἐθνικοῦ πλουτού».

Τὸ αὐτὸν τηλεγράφημα μὲ τὴν αὐτὴν γραμμένον ὑπερηφάνειαν θὰ ἥρδυντο πρὸ δύο ἑταῖρον νὰ στείλῃ δὲ Ἀρθοῦρος Ἐβανς ἀνευρίσκων καὶ αὐτὸς τὰ ἀνάκτορα τοῦ Μίνωος.

Τωόντι αἱ ἀνασκαφαὶ τῆς Κρήτης ὅσον καὶ αἱ ἀνασκαφαὶ τῶν Μυκηνῶν ἔχουν κάτι τι τὸ θαυματουργὸν καὶ τὸ ἀπόροπτον διότι δὲν μᾶς φωτίζουν μίαν ἐποχὴν πιθανὴν τῆς ιστορίας, δὲν μᾶς ἀποκαλύπτουν ἀπλῶς μνημεῖα τῆς τέχνης ἢ τοῦ πολιτισμοῦ τῶν πατέρων μας, ἀλλὰ διαπερῶσαι τὸ σκότος τῶν μύ-

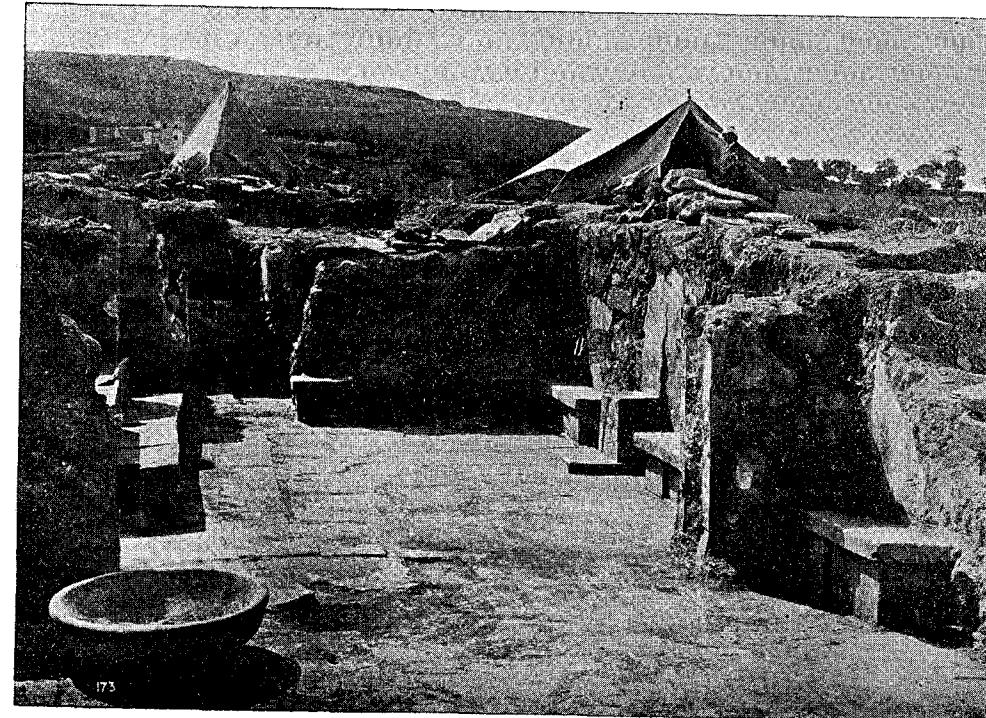
θων, ἐπαληθεύουσαι παραδόσεις ἀπιθάνους, καὶ αὐτόχρημα μυθιστορικὰ μᾶς ἀποκαλύπτουν αὐτὴν τὴν ἡώ τῆς Ἑλλάδος, αὐτὴν τὴν ἀρχὴν τῆς ιστορίας, αὐτὰ τὰ πρῶτα βήματα τοῦ ἐλληνικοῦ πολιτισμοῦ.

Ο Σλήμαν ἀποκαλύπτων τοὺς ὑποτιθεμένους τάφους τοῦ Ἀγαμέμνονος ἔθεσε τὴν σφραγίδα τῆς ἀληθείας καὶ τῆς αὐθεντίας ἐπὶ τοῦ θαυμασίου ἔπους τοῦ Ὁμήρου καὶ μᾶς ἔκαμε νὰ ψιύσωμεν μὲ τὰς χεῖρας μας τοὺς ἀρχηγοὺς τῶν Ἑλλήνων καὶ μᾶς ἔκαμε νὰ ἐνατενίσωμεν τὸν βασιλέα αὐτὸν τῶν βασιλέων, ὅσις νικήσας τοὺς Τρώας, ταπεινώσας τὸν Ἀχιλλέα, εὗρε ἔπειτα θάνατον οἰκτρὸν ἀπὸ τὰς χεῖρας μᾶς γυναικός. Αἱ ἀνασκαφαὶ τοῦ Ἐβανς ἔξι ἀλλού, βαίνουσαι ἀκόμη ἀπωτέρῳ, μᾶς καθιστοῦν ἀληθῆ ὅχι πλέον τὴν ἐποχὴν σύγχρονον τοῦ Ἀγαμέμνονος, ἀλλὰ τὴν

ἐποχὴν ἢ δοπία εἰς τὸν καιρὸν ἥδη τοῦ Ἀγαμέμνονος ἥτο μυθική,— τὴν ἐποχὴν τῶν πρώτων βασιλέων τῆς νήσου, τὴν ἐποχὴν τῶν πρώτων ἀποικιῶν τῆς Κρήτης, ὅταν δὲ Μίνως θαλασσοκράτωρ καὶ κυρίαρχος κατασιγάσας τὰς πειρατείας, ἐκκαθαρίσας τὴν θάλασσαν, ἔβασιλενε παντοδύναμος ἐπὶ ἐνὸς πολιτισμοῦ καὶ μᾶς δυναστείας.

Ἡ τύχη τοῦ Ἀρθοῦρου Ἐβανς ὑπῆρξε ἀληθῶς ἔξαιρετικὴ ἀν ἀναλογισθῆ πανεὶς τί εἰς δλίγον χρόνον ἀνεκάλυψεν ἐντὸς τῆς μεγαλονήσου αὐτῆς, ἢ δοπία, ἀφοῦ ὑπῆρξε θησαυρὸς ἡρωϊσμοῦ, δεικνύεται τώρα καὶ θησαυρὸς κειμηλίων καὶ ἀρχαιοτήτων.

Ἀνασκάφας κατὰ τὰ δύο τοίτα τὸ ἀνάκτορον τοῦ Μίνωος δὲ Ἐβανς, εὗρε ἥδη ὅχι μόνον τὴν αἴθουσαν τοῦ θρόνου, ὅχι μόνον τὰ

Αἱ ἀνασκαφαὶ τῆς Κρήτης. — Η αἴθουσα τοῦ θρόνου.

Πίναξ γραφῆς γραμμικῆς. — Εξ τῶν ἀνασκαφῶν τῆς Κρήτης.

μεγάλας αἰθούσας καὶ τὰ ἔξαρτήματα τῶν ἀνακτόρων, ἀλλὰ καὶ διόκληρα κιβώτια ἐγγράφων, διοκλήρους σειρᾶς τοιχογραφιῶν, διάφορα ἄγγεια, διαφέρους γκυπτοὺς λίθους, πλεῖστα ἔργα τέχνης καὶ τινα ἀγάλματα. Καὶ ἐνῷ ἀκόμη ἔχει τὸ καλλίτερον μέρος τοῦ ἀνακτόρου ἄσκαιρον, ἐνῷ εὑρίσκεται ἐπὶ θύρας νέων εὐρημάτων, μᾶς δεικνύει ἥδη τὸν κρητικὸν πολιτισμὸν ἐν ὅλῃ τον τῇ λαμπρότητι, μᾶς ἀποκαλύπτει τὰς ἀρχάς του καὶ φίπτει ἀπλετον φῶς εἰς τὴν ἴστορίαν του.

Βεβαίως εὔμεθα ἀκόμη ὀλίγον ἀμαθεῖς πρὸ τῶν θησαυρῶν αὐτῶν. Ἡ μία ἔκπληξις τῶν ἀρχαιολόγων διαδέχεται τὴν ἄλλην πρὸ τῶν εὐρημάτων καὶ ἡ μία ἀπορία ἐπακολουθεῖ μίαν ἄλλην ἀπορίαν. Ὁ κ. Ἐβανς εὗρε σειρὰν διόκληρον, βιβλιοθήκην διόκληρον ἐγγράφων, διασωθεῖσαν ἐπὶ ἀπεξηραμένων ὡμῶν πλίνθων. Ολοκληρος αὐτὴ ἡ βιβλιοθήκη, ἡ δοπία εὑρίσκετο εἰς κιβώτια εἰς τὰς ἀποδήμας τοῦ βασιλείου, περιεῖχε κατὰ πᾶσαν πιθανότητα τὰ ἀρχεῖα τοῦ βασιλείου, καὶ ἐπειδὴ ὁ κ. Ἐβανς ἀνεγνώσιεν ὅτι οἱ πλίνθοι αὐτοὶ πλημμυροῦν ἀπὸ ἀριθμούς, ἐβεβαίωσε σχεδὸν ὅτι εὑρισκόμενα πρὸ τῶν λογαριασμῶν τοῦ Μίνωος, πρὸ τῶν οἰκονομικῶν ἀρχείων τοῦ κράτους. Ἀλλ' ὅπωσδήποτε ἡ κρητικὴ γλῶσσα, ἡ πρωτογενῆς αὐτὴ ἐλληνική, μᾶς ἀπομένει αἰνιγματώδης καὶ περιμένει καὶ αὐτὴ τοὺς ἔξηγητάς καὶ τοὺς ἀναγνώστας της. Ὁλη ἡ ἴστορία τῆς Κρήτης εὑρίσκεται πρὸ ἡμῶν καὶ μολαταῦτα οὕτε μίαν λεπτομέρειαν αὐτῆς δὲν δυνάμεθα ἀκόμη νὰ διδῶμεν.

Τὸ αὐτὸν μυστήριον περικαλύπτει τὰς τοιχογραφίας μὲ τὰ ὠραῖα συμπλέγματα τῶν γυναικῶν, αἱ δοπίαι ἐνδεδυμέναι μὲ θαυμασίας μόδας τὰς δοπίας θὰ ἔξελάμβανε κανεὶς ὡς σημερινάς, μὲ κομμώσεις περιτέχνους, μὲ ἐσθῆτας εὐρείας, μὲ κομψὰ περικόρμια, ἀτενίζουν τὴν θάλασσαν καὶ συνομιλοῦν μεταξύ των. Ἡ αὐτὴ ἄγνοια ἀποδόσεως μᾶς συμβαίνει μὲ τὸ ἀνάγλυφον ἐκεῖνο ἐκ στούκου τὸ δοπίον ὁ Ἐβανς εὗρε ἐστεμμένον ἀλλ' ἀνευκεφαλῆς. Ὅλα αὐτὰ τὰ πράγματα μᾶς ἀπομένουν ἀκόμη ἀνεξήγητα, κρατοῦν ἔνα γοητευτικὸν μυστήριον καὶ οἱ ἀρχαιολόγοι ὑποθέσεις μόνον διακινδυνεύουν ἐπ' αὐτῶν χωρὶς τίποτε νὰ δύνανται νὰ βεβαιώσουν.

“Οπως δήποτε αἱ ὑποθέσεις ἀφθονοῦν καὶ πολλαὶ ἀπὸ αὐτὰς φαίνονται ἴδιαιτέρως βάσιμοι. Ὁ κ. Ἐβανς δοτὶς μετὰ βεβαιότητος πλέον ἀπέδωκε τὸν μῆνον τοῦ Μινωταύρου εἰς

τὸ πολυδαίδαλον αὐτὸν μέγαρον, τὸ δοπίον ἀνέσκαψε, εὗρε συγχρόνως εἰς τὸν δακτυλιολίθους τῆς Κνωσοῦ καὶ εἰς τὰς τοιχογραφίας, πολλὰ τεκμήρια ἐκ τῶν δοπίων ἔξαγει ὅτι ἐτελοῦντο ταυρομάχια κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην. Εἰς γλυπτὸν λίθους τῆς Κνωσοῦ εὑρόθησαν τρόποντι παραστάσεις ταυρομάχων εἰς τὰς δοπίας καὶ νεάνιδες μάλιστα παλαίσουσαι μὲ ταύρους ἀπαντῶνται. Ἐννοεῖται ὅτι ὁ κ. Ἐβανς ἀπέδωσεν εὐλόγως τὸν μῆνον τῶν ἐπτὰ παραθένων καὶ τῶν ἐπτὰ νέων, οἱ δοπίοι ἐξ Ἀθηνῶν ἀπεστέλλοντο πρὸς βωρὰν τοῦ Μινωταύρου, εἰς τὰς ταυρομάχιας αὐτάς, καὶ ἡ ἔξηγήσις του μολονότι δὲν φέρει τὴν πλήρη σφραγίδα τῆς βεβαιότητος, εἶνε ἐλκυστικὴ καὶ δυνάμεθα ἀπὸ σήμερον νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι ὅλος ὁ τερατώδης αὐτὸς μῆνος τοῦ θηρίου τῆς Κρήτης, ὁ δοπίος ἐτρόμαξε γενεὰς Ἑλλήνων, ἐστηρίζετο ἐπὶ τῶν ταυρομάχιων αὐτῶν αἱ δοπίαι διεσκέδασον αἰῶνας πρὸ Χριστοῦ τὸν Μίνωα καὶ τοὺς ὑπήκοους του.

‘Οπωσδήποτε ἐνόσφω ἡ περίεργος γραφὴ τὴν δοπίαν εἰς τόσα ἀφθονα ἐγγραφαὶ ἀνεῦρεν ὁ κ. Ἐβανς καὶ τῆς δοπίας ἐν ἀπὸ τὰ σπουδαιότερα δείγματα παρέχομεν εἰς εἰκόνα δὲν ἀναγνωσθῆ, ἐνόσφω δλα τὰ δοκουμέντα τὰ εὑρεθέντα καὶ τὰ ἀνευρεθησόμενα δὲν διαλευκανθῶσι, πολὺ σκότος καὶ πολλὴ ἀμφιβολία θὰ περικαλύπτῃ τὴν ἐποχὴν αὐτῆς τὴν ἀπωτάτην τοῦ Μίνωος.

‘Οπωσδήποτε αἱ σπουδαιόταται καὶ θαυματουργαὶ ἀνασκαφαὶ τῆς Κνωσοῦ φωτίζουν ἀρκετὰ εἰς τὰς γενικὰς γραμμὰς τὴν ἀπωτάτην ἴστορίαν τῆς Κρήτης καὶ τῆς Ἑλλάδος καὶ μᾶς ἀποκαλύπτουν ὅτι πολὺ πρὸ τῆς ἀκμῆς τῶν Μυκηνῶν, πολὺ πρὸ τοῦ Ἀγαμέμνονος καὶ τοῦ μυθολογούμενου Τρωϊκοῦ πολέμου ὑπῆρχε καὶ ἄλλος πολιτισμός, κέντρον ἔχων τὴν Κνωσόν, δοτὶς ἔχαιρε ἀκμῆς ἴσης καὶ ἀνωτέρας πιθανῶς τοῦ Μυκηναίου. Εἰς τὸν πολιτισμὸν αὐτὸν ἡ γραφὴ ἦτο γνωστὴ μολονότι ὁ Κάδμος δὲν εἶχε γεννηθῆ ἀκόμη. Εἰς τὸν πολιτισμὸν αὐτὸν ἡ τέχνη εὑρίσκετο εἰς τὴν ἀκμὴν καὶ παρεῖχε δείγματα ζωγραφικῆς καὶ γλυπτικῆς μὴ στερούμενα ποιᾶς τινὸς τελειότητος. Αἱ τοιχογραφίαι τῆς Κνωσοῦ, τὸ ἀνευρεθὲν ἀπὸ τὸν κ. Ἐβανς ἄγαλμα, οἱ γλυπτοὶ λίθοι μᾶς δεικνύουσι μίαν τεχνοτροπίαν διοικούσουσαν πολὺ μὲ τὴν Μυκηναϊκήν, καὶ μαρτυροῦσαν ὅτι οἱ ὑπήκοοι τοῦ Ἀγαμέμνονος εἶχον δρισμένως μαθητεύσει ὑπὸ τοὺς ὑπη-

κόους τοῦ Μίνωος. Ὁ κ. Ἐβανς μάλιστα, προχωρῶν ἀπωτέρῳ, ἰσχυρίζεται ὅτι τὰ ἀγγεῖα τοῦ Βαφειοῦ, τὰ θαυμάσια αὐτὰ δείγματα τῆς τέχνης τῶν Μυκηναίων, κατεσκευάσθησαν εἰς ἐργοστάσιον τῆς Κνωσοῦ καὶ ὀφείλονται εἰς Κρήτας καλλιέρχεις.

“Ἐναὶ λοιπὸν πολιτισμὸν ἀνεπτυγμένον, περιστοιχιζόμενον ἀπὸ πολυτέλειαν, ἔχοντα πολλὰ κοσμήματα τέχνης, ἐν βάσιλειον διοικούμενον μὲ ἀκρίβειαν ἴδιαιτέραν, μὴ στερούμενον πλούτου καὶ χλιδῆς, ἐν βασίλειον εἰς τὸ δοπίον αἱ γυναικεῖς ἐνεδύοντο πολυτελῶς, οἱ βασιλεῖς ἐφόρουν στέμματα μὲ ἄνθη κρίνουν καὶ ἐκράτουν ἀρχεῖα καὶ προϋπολογισμούς— αὐτὰ τὰ ἀπόροιτα μᾶς ἀποκαλύπτουν αἱ ἀνασκαφαὶ τῆς Κνωσοῦ.

Καὶ τόρα εἰς ποίαν ἐποχὴν νὰ ἀναγάγῃ κανεὶς τὸν πολιτισμὸν αὐτὸν καὶ πῶς νὰ χρονολογήσῃ τὰ βασίλεια τοῦ Μίνωος;

Καὶ τὸ αὖτις μαρτίου αὐτὸς γάρ εἰς τὰ αἰγυπτιακὰ μνήματα, τὰ δοπία εὗρε ἐντὸς τῶν ἀνακτόρων ὁ κ. Ἐβανς, καὶ τὰ δοπία ἀνάγονται εἰς ἔνα

βασιλέα τῆς δωδεκάτης δυναστείας, διαλευκαίνονται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον.

Κατὰ τὰς ὑποθέσεις καὶ τοὺς ὑπολογισμοὺς τοῦ κ. Ἐβανς, δύναται κανεὶς νὺν ἀναγάγῃ τὴν πηγὴν τοῦ κρητικοῦ πολιτισμοῦ εἰς τὴν δωδεκάτην δυναστείαν τῆς Αἰγύπτου, τρεῖς χιλιάδας ἔτη περίπου πρὸ Χριστοῦ, τὴν δὲ ἀκμὴν τῶν βασιλείων τοῦ Μίνωος καὶ τὴν ἀνέγερσιν τοῦ ἀνακτόρου εἰς τὰς εἰσβολὰς τῶν Ἱέρων ἢ ποιμένων βασιλέων ἔξακόσια δηλαδὴ ἔτη βραδύτερον καὶ τετρακόσια περίπου πρὸ τοῦ μυκηναϊκοῦ πολιτισμοῦ.

Τὴν πυρκαϊᾶς, δηώσεως καὶ βιαιοτήτων δεικνύουσιν ὅτι καὶ τὰ ἀνάκτορα τῆς Κρήτης, ὅπως καὶ τὰ τῶν Μυκηνῶν, κατεστράφησαν τραγικῶς, καὶ ὅτι μία πυρκαϊὰ ἐφώτισε τὸ τέλος τοῦ πολιτισμοῦ τοῦ Μίνωος καὶ τὸ τέλος τῆς ἀκμῆς τῆς Κνωσοῦ. Ποιὸς ὑπῆρξεν δὲ νικητής, ποιὸς ὑπῆρξεν ὁ καταστροφεὺς πρὸ τοῦ δοπίου ἡ κοσμοκράτειρα μεγαλόνησος ἔκυψε τὸν ἀνέρα, δὲν γνωρίζομεν, δὲν δυνάμεθα νὰ ὑποθέσωμεν καὶ δὲν θὰ μάθωμεν ἴσως ποτέ.

ΝΙΚΙΑΣ Ο ΕΞ ΥΑΚΙΝΘΩΝ

ΟΠΩΣ ΑΓΑΠΑΤΕ

ΠΡΑΞΙΣ ΤΡΙΤΗ

ΣΚΗΝΗ Ε

Εἰσέρχονται δι Σίλειος καὶ ἡ Φοίση εἰς τὸ δάσος.

ΣΙΛΒΙΟΣ

Μὴν περιπαῖςης,
Φοίβη μον γλυκειά.
Πὲς κάλλιο πᾶς δὲν μ' ἀγαπᾶς
Μὰ μὴν τὸ λὲς μὲ πίκρα.
Κι' οἱ δήμοι ἀκόμα αὐτοὶ[—]
Τὸ ξέρεις πᾶς οἱ θάρατοι
Σκληραίνουν τὴν καρδιά τους —
Πάντα ζητοῦν συγχώρησι
Πρὸν πέσῃ τὸ λεπίδι·
Εἶσαι σκληρότερη ἐσὺ
Ἀκόμη κι' ἀπ' ἔκεινονς
·Όπου πεθαίνουν καὶ ποῦ ζοῦν
·Αραμεσῆς στὸ αἷμα;

Εἰσέρχονται ἡ Ροζαλίνδα, μετημφευμένη εἰς ἄνδρα,
ἡ Κελία καὶ δι Κορίνος, δημοσθεν.

ΦΟΙΒΗ

Δὲν θελω δήμασ σου νὰ γενῶ,
Κι' όλο καὶ φεύγω μακρὰ
Κακὸ νὰ μὴ σοῦ κάμω.
Τὰ μάτια μον, πᾶς σφάζουνε
·Αδιάκοπα μοῦ λέσ.
·Ιδέα εἶνε νόστιμη.
Κι' ἀληθινὰ σωστή,
Τὸ πρᾶγμα τὸ ἀβρότατο
Κι' διόγλυκο, τὸ μάτι,
Ποῦ καὶ στὴ σκόνη ἀκόμα μπρὸς
Τὰ βλέφαρά του κλείνει,
Νὰ τὸ καλοῦνε τύραννο,
Δήμο, φοινᾶ.
Ματιὲς σοῦ φίγω ἄγριες,

Μὲ τὴν καρδιά μον ὅλη.
·Αν ἵσως καὶ τὰ μάτια μον
Μποροῦνε νὰ πληγώσουν,
·Ἄσ σὲ σκοτώσουν τώρα.
Γιὰ κάμε πᾶς λποθυμεῖς,
Κάμε πᾶς πέφτεις χάμον.
·Η κι' ἀν δὲν ἡμπορῆς,
Γιὰ τοῦ Θεοῦ τὴ χάρι!
Μῆν ψεύδεσαι, καὶ κοπανῆς,
Τὰ μάτια μον πᾶς σφάζουν.
Δεῖξε μον τώρα τὴν πληγὴ[—]
Ποῦ σούκαμαν τὰ μάτια.
Μὲ τὴ βελόνα κι' ἀν ξυσθῆς,
Κάποια πληγὴ θὰ μείνῃ.
Σὲ βοῦδλα πάνω ἀν ξαπλωθῆς
Τὰ βοῦδλα τὴν εἰκόνα των
Σιὸ χέρι σου θ' ἀφήσουν.
Μὰ νά, τὰ μάτια τώρα
·Ἐπάνω σου τὰ κάρφωσα
Καὶ μήτε — εἶμαι βέβαιη —
Τὰ μάτια ἔχουν δύναμι
Πληγὲς νὰ προξενοῦνε.

ΣΙΛΒΙΟΣ

·Αγαπητή μον Φοίβη, ἐὰν ποτέ,
— Καὶ τὸ ποτὲ ἵσως κοντὰ νὰ εἶνε —
Σὲ μάγονλο δλόδροσο
Τὸν ἔρωτ' ἀντικρύσης,
Θὰ καταλάβης τότε
Πόσες πληγὲς ἀφίνουνε
Τ' ἀθώρητά τον βέλη.

ΦΟΙΒΗ

·Αλλ' ὅσο νǎρθη ὁ καιρός,
Κοντὰ ἐσὺ νὰ βρύσκεσαι
Καμιὰ δὲν εἶνε ἀνάγκη.
Κι' σταν θὲ νǎρθη πάλι,

Περίπατέ με ἀδιάκοπα.
Μὴ λυπηθῆς καθόλον,
·Όπως κι' ἔγω
Δὲν σὲ λυποῦμαι τώρα.

ΡΟΖΑΛΙΝΔΑ

Μὰ καὶ γιατί, παρακαλῶ;
Μητέρα ποιὰ νὰ σ' ἔκαμε
Ποῦ τόση δείχνεις περηφάνια
Καὶ τόση περιφρόνησι
Σ' αὐτὸν τὸν δυστυχῆ;
Κι' ἀν ἔχης κάποια ενυμορφιά
— Δὲν βλέπω δὰ καὶ τόση,
Ποῦ νὰ μπορῆς καὶ δίχως φῶς
Νὰ πᾶς νὰ κοιμηθῆς —
Πρόπει γι' αὐτὸν περήφανη
Καὶ ἀσπλαχνη τάχα νὰ εἶσαι;
·Α! τί σημαίνουν δὲν αὐτά;
Τί μὲ κνιτάζεις ἔτσι;
Δὲν βλέπω τίποτε σ' ἔσε
Πλεύτερο νᾶνε, ἀπ' διπ
·Η φύσις δίνει στὰ κοινὰ
Κατασκευάσματά της.
Πήγαινε πίσω, Σατανᾶ.
Νομίζεις κι' ἔβαλε σκοπὸ
Κι' ἐμὲ νὰ σαγηνέψῃ.
Περήφανη κυρία μον,
Αὐτὸν μὴν τὸ ἐλπίζης.
·Οσο κι' ἀν ἔχης μαῦρα
Τὰ φρύδια τὰ κατάμανρα,
Τὰ μάγονλά σου κρέμα,
Μετάξι φίνο τὰ μαλλιά
Καὶ κρύσταλλα δλόμανρα
Αὐτὰ τὰ μαῦρα μάτια,
Δὲν εἶνε γιὰ τὰ βρόχια σου
·Ο ἔρωτάς μον, δχι·
Βοσκὲ ἐσύ, λιγόμυναλε,
Γιατὶ αὐτὴν ν' ἀκολουθῆς
Σὰν τῆς νοιᾶς τὸ σύννεφο
Ποῦ τρέχει μὲ τὸν ἄνεμο
Καὶ φέρνει τὴ βροχῆ;
·Ωσὰν ἐσὲ κοντοὶ
Τὸν κόσμον ἐγεμίσανε
Μὲ ἀσχῆμα παιδιά.

ΡΟΖΑΛΙΝΔΑ

·Εσὺ τὴν κολακεύεις,
Καὶ δχι δι καθρέφτης της,
Καὶ ἐξ αἰτίας ἀπὸ σὲ
Τὸν ἑαυτό της βλέπει
Πολὺ πειδεύμορφότερο
Παρδ ὅσον εἶνε ἀλήθεια.
Περήφανη κυρία μον,
·Ελα στὰ σύγκαλα σου,
Γονάτισε, πὲς φχαριστῶ
Πῶς ἄνθρωπος ενδρέμηκε
Καλός, νὰ σ' ἀγαπήσῃ.
Γιατί, σὰν φίλη,
Σοῦ τὸ λέω στ' αὐτί σου μυστικά,
Πούλησε, τὴν περίστασι σὰν ηὔρεις.
Δὲν εἶσαι νὰ σὲ τριγνυοῦν
Εἰς τὰ παζάρια μέσα.
Ζήτησε καὶ συγχώρησι,
·Αγάπηρ τον,
Τὴν προσφορά του δέξου,
Γιατὶ δι περηφάνια,
·Οπον δὲν εἶνε ενυμορφιά,
Εἶνε μεγάλο λοῦσο.
Δική σου πάρε την, βοσκέ,
Καὶ χαίρετε κι' οἱ δυό.

ΦΟΙΒΗ

Νέε μον γλυκέ,
Γιὰ χρόνια μάλωνέ με.
Μ' ἀρέσουν περισσότερο
Καὶ τὰ μαλώματά σου,
·Απὸ τὰ λόγια τὰ γλυκά
Αὐτοῦ ἐδῶ τ' ἀνθρώπου.

ΡΟΖΑΛΙΝΔΑ

·Αὐτὸς ἐρωτεύθηκε μὲ τὴν ἀσχημά σου,
καὶ αὐτὴ μὲ τὸν ἰδικό μον τὸ θυμό. ·Εὰν εἶνε
ἔτσι, ἐνόσφ ποῦ ἀπαντᾷ μὲ ἄγριες ματιές, θὰ
τὸν κάρω καὶ ἔγω τ' ἀλατιοῦ μὲ τὰ λόγια μον.
Τί μὲ κνιτάζεις ἔτσι;

ΦΟΙΒΗ

Κακὸ κανένα δὲ σοῦ θέλω.

ΡΟΖΑΛΙΝΔΑ

Παρακαλῶ, μ' ἐμὲ
Νὰ μὴν ἐρωτεύθης.

Εἶμαι πιστὴ ἔγώ,
Σὰν δρος μεθυσμένου.
Ἐπειτα δὲν σὲ ἀγαπῶ.
Τὸ σπίτι μου — ἀν̄ θέλης νὰ γνωρίσῃς —
Ἐλε εὖδω κοντά,
Σ' ἐκεῖνες μέσα τῆς ἐληές.
Θέλεις νὰ ἔλθῃς, ἀδελφή;
Βοσκέ, τὰ δυνατά σου βάλε.
Ἐλ' ἀδελφή,
Καὶ σύ, ὡς βοσκοποῦλα,
Κύταχ τον πειὸ γλυκά.
Περήφανη μήν εἶσαι.
Ο κόσμος ὅλος ἀν̄ σὲ δῆ,
Καρένας δὲν θὰ γελαστῇ
Οσον αὐτός, στὰ μάτια.
Ἐλα, στὰ πρόβατά μας πᾶμε.

Ἐξέχονται ἡ Ροζαλίνδα, ἡ Κελία καὶ δ Κορέντος.

ΦΟΙΒΗ

Ω νεαρέ μου ποιητή,
Μεγάλο λόγο εἶπες.
Ποιός τάχα ἀγάπησε ποτέ,
Αγάπη ἀν̄ δὲν ἔνοιωσεν
Απ' τὴ ματιὰ τὴν πρώτη; »

ΣΙΛΒΙΟΣ

Φοίβη γλυκειά.

ΦΟΙΒΗ

Σύλβιε, τί λές;

ΣΙΛΒΙΟΣ

Φοίβη γλυκειά, λυπήσου με.

ΦΟΙΒΗ

Τὴ λύπη μου, τὴν ἔχεις.

ΣΙΛΒΙΟΣ

Οπον εἶνε λύπη, καὶ παρηγοριά.
Κι' ἀν̄ ἵσως καὶ λυπήθηκες
Τὸν πόρο τῆς ἀγάπης,
Ἀγάπη δόσε μοναχά,
Καὶ νά, ἀμέσως σφύσθηκε
Κι' δύορος καὶ ἡ λύπη.

ΦΟΙΒΗ

Τὴν ἔχεις τὴν ἀγάπη μου,
Τί, δέ σοῦ φθάνει αὐτό;

ΣΙΛΒΙΟΣ

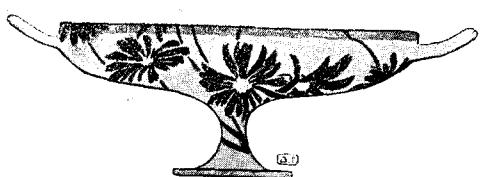
Ἐσένα θέλω νᾶχω.

ΦΟΙΒΗ

Αὐτὸ πολὺ σοῦ πέφτει.
Ητανε, Σύλβιε, καιρός
Ἐσένα ποῦ μισοῦσα,
Κι' εἶναι δ καιρός τοῦ ἔρωτος
Ακόμη μακριά.
Μὰ ἀφοῦ τὰ λὲς τόσο γλυκὰ
Τὰ λόγια τῆς ἀγάπης,
Ἐλα κοντά μου κάθισε,
Θὰ σοῦ ζητήσω κάτι.
Μήν θέλης ὅμως πληρωμὴ
Νὰ πάρης περισσότερη
Απ' τὴ χαρὰ ποῦ σοῦδωκα
Νὰ σοῦ ζητήσω κάτι.

Μετάφραστις ΚΙΜΩΝΟΣ ΠΡΙΝΑΡΗ

ΣΑΙΕΠΗΡ

ΨΥΧΟΣΑΒΒΑΤΟΝ

Οἱ πρῶτοι Χριστιανοὶ κατηγόρουν πλὴν τῶν ἄλλων τὸν εἰδωλολάτρας ἡμῶν προγόνους, δτὶ οὐδὲν αὐτὸν τὸν θάνατον κατώρθωσαν νὰ παραστήσωσι φοιβερὸν ἢ τοῦλάχιστον σοβαρόν, ἀλλ' εἰκόνισαν αὐτὸν ὑπὸ τὴν μορφὴν κοιμωμένου ἐφρήβου, ἀδελφοῦ τοῦ Ὑπνου καὶ πρωτεξαδέλφου τοῦ Ἀδώνιδος καὶ τοῦ Ναρκίσσου. Δὲν δύναμαι γὰ εἴπω ἀν̄ ἦναι ἡ μομφὴ δικαία, ἀλλὰ παρατηρῶ μόνον ὅτι τὸν Ἐλληνας ἐμμιήθη κατὰ τοῦτο ἡ ἔνδοξος πλειάς τῶν χριστιανῶν τεχνιτῶν τῆς Ἀναγεννήσεως καὶ μετ' αὐτὴν δ πολὺς Κανόβας, τοῦ ὅποιούντα ἐπιτάφια μάρμαρα ἐμπνέουσιν αἰσθημασθὲν βεβαίως πένθιμον, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον διμοιάζον τὸ κατέχον τὸν Πυγμαλίωνα, δτε ἥγωνίζετο νὰ μεταβάλῃ εἰς ζῶσαν σάρκα τὸν λίθον τῆς ὑπ' αὐτοῦ φιλοτεχνημείσης Ἀφροδίτης. Τὸ δὲ περιεργότατον εἶναι, ὅτι κατ' αὐτὸν τὸν σκοτεινοὺς αἰῶνας, δτε πολὺ περισσότεροι ἦσαν οἱ συνδέοντες τὸν θάνατον πρὸς ιδέας, ἵκανας νὰ δρθῶσωσι τὰς τρίχας, οὐχὶ πρὸς ὑπνον, ἀνάπτανσιν ἡ γῆν ἐλαφράν, ἀλλὰ πρὸς ἐμφάνισιν ἐνώπιον φοιβεροῦ δικαστηρίου καταδικάζοντος τὰ ἐννέα τοῦλάχιστον δέκατα τῶν κρινομένων εἰς αἰώνιον κλαυθμὸν καὶ βρυγμὸν τῶν δόδοντων ἐν τόπῳ « δπου εἶναι ἀσβεστον τὸ πῦρ καὶ ἀτελεύτητος δ σκάληξ », οὐδὲ τότε κατωρθώθη νὰ ἔξεικονισθῇ δ θάνατος ὡς πράγματι φοιβερός, ἀλλὰ μόνον ὡς τι ἀπαίσιον, ἀλλόκοτον, μυσαρὸν ἀλλὰ συγχρόνως καὶ κάπως γελοῖον. Τὸ φαλακρὸν κρανίον, αἵ κεναι κόγχαι τῶν διφθαλμῶν, οἱ μακροὶ δόδοντες, ἡ στάσις καὶ αἱ χειρονομίαι τοῦ δρεπανηφόρου μεσαιωνικοῦ σκελετοῦ, δὲν στεροῦνται καὶ δυνάμεως τινὸς κωμικῆς, ἥτις πολὺ καταφανεστέρα ἡ τὰς εἰκόνας καὶ τὰ ἀνάγλυφα ἥτο εἰς τὰ λαϊκὰ φαλμωδήματα, τὰς παρατάξεις καὶ τὰς τελετὰς κατὰ τὰ μνημόσινα τῶν νεκρῶν. Ταῦτα, δσον δήποτε καὶ ἀν̄ ἐνθυμιμέζωσι τὴν ἀνέκλητον πάντων ἡμῶν εἰς θάνατον καταδίκην, οὔτε σύμερον οὔτε ἄλλοτε, οὔτε παρ' ἡμῖν οὔτε ἄλλαχοῦ φαίνονται ὑπάρχειντα καὶ ὑπερβολὴν θρηνῶδη. Πάντες βεβαίως φοιβοῦνται τὸν θάνατον ἥ καὶ τὰ μετ' αὐτὸν, ἀλλὰ

κατὰ παράδοξον ἀντίφασιν τὸ φοιβερὸν τοῦτο φάντασμα δὲν φαίνεται συνειδήζον νὰ ἐνοχλῇ ἡμᾶς κατὰ τὴν ἐνιαύσιον ἡμῶν ἐν σώματι μετάβασιν εἰς ἐπίσκεψιν τῶν νεκρῶν.

Ὑπὸ τοιούτων κατειχύμην σκέψεων ἀνερχόμενος τὸ τελευταῖον Ψυχοσάββατον τὸν ἀνήφορον τὸν ἄγοντα εἰς τὴν κατοικίαν τῶν κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἐορταζόντων. Ὁ καιρὸς ἥτο ὁδαῖος καὶ οἱ προσκυνηταὶ ἀπηλλαγμένοι καὶ ἀπὸ τὰ τέσσαρα συνήθη ἀθηναϊκὰ βασινιτήρια, τὴν κόνιν, τὸν βόρβιον, τὸν ἀδυσώπητον ἥλιον καὶ τὸν παγερόν βορρᾶν. Νεφύδρια γαλακτόχροα ἐταξέειδευον εἰς τὸν γαλανὸν αἰθέρα καὶ ἡ πρώτη τοῦ ἔτους χλόη ἐπρασίνειν ἥδη τὸν λόφους καὶ τὸν ἀγρούς. Ταῦτα συνετέλουν βεβαίως νὰ καταστήσωσι τὴν πανήγυριν φαιδροτέραν. Πανήγυρις τῷ ὅντε καὶ οὐδὲν ἄλλο ἥτο τὸ προσκύνημα ἐκείνο τῶν νεκρῶν. Ἔλειπον μὲν τὰ νταούλια καὶ οἱ χοροί, ἀλλ' οὔτε ἡ συνώμησις, οὔτε ἡ ζωηρότης, οὔτε δ γέλως, οὔτε τὰ ἐπὶ τοῦ χόρτου φαγοπότια, οὔτε πρὸ πάντων τὰ στολίδια. Σπανίως ἔτιχε νὰ συναντήσω εἰς τὰς δδούς τῆς πρωτευούσης πλουσιωτέραν ἔκθεσιν ἐօρτασίμων φουστανίων. Πολλαὶ προτρέχουσαι ἴσως τῆς ἐποχῆς είχον θεωρήσει πρέπον νὰ ἐπιδείξωσι τὰς ἔαρινάς αὐτῶν στολάς, πρὸ πάντων τὰς διακρινομένας διὰ τὴν ζωηρότητα τοῦ χρώματος, καὶ τοὺς πίλους αὐτῶν νὰ μεταβάλωσιν εἰς κάπιους ἀνθοβριθεῖς. Ὁπως δὲ μὴ ὑστερῶσι κατὰ τὴν ἀνθηρότητα καὶ αἱ παρειαί, ἔλαβον αἱ πλεῖσται τὴν πρόνοιαν νὰ καταστήσωσι καὶ ταύτας ἐφαμίλλους πρὸς τὴν πορφύραν τῆς παπαρούνας. Ὑπῆρχον μὲν ἴσως ἐν τῷ πλήθει καὶ τινες μαυροφρούσιαι, ἀλλ' αὗται ἐν μέσῳ τῶν χρωμάτων τῆς ἔριδος παρήχοντο ἀόρατοι ὡς αἱ κηλίδες τοῦ ἥλιου.

Ἡλιόλουστος καὶ πανηγυρικὴ ἥτο καὶ τοῦ νεροταφείου ἥ ὅψις. Καὶ αὐταὶ αἱ κυτάρισσοι σειόμεναι ὑπὸ ἔλαφοις φυσήματος, ἔκυπτον ἐπιχαρίτως πρὸς ἄλλήλας διεῖ ἐκουφομίλουν. Ἀνεμιγνύετο μὲν ἐνίστε μετὰ τοῦ ἀρωματος τῶν ἐπιταφίων ἀνθοδεσμῶν καὶ ἔλαφρὰ ὑπόνοια λιβάνου, ἀλλ' ἥ ἀλήθεια μὲ ἀναγκά-

ζει νὰ διμολογήσω, ὅτι περὶ τοὺς γυναικείους διμῆλους, ἀν μάλιστα ὑπῆρχον μεταξὺ αὐτῶν καὶ κομφαὶ τινες φεσοφόροι, ἐπεκράτει ὅπως εἰς τοὺς δημοσίους χρονὺς καὶ εἰς τὰς ἀμάξας τοῦ τροχιοδρόμου κατὰ τὰς Κυριακάς, ἡ βαρεῖα ὁσμὴ τοῦ προστύχου γερμανικοῦ μόσχου. Ἀναλόγου ποιότητος μοὶ ἔφανησαν καὶ τὰ μετὰ τῶν περιστοιχούντων τὰς κυρίας ἔργολαβων ἀνταλλασσόμενα μειδιάματα, τρυφερὰ βλέμματα καὶ γλυκοσαλιάσματα. Κρίνων τις ἐκ τῆς φυσιογνωμίας καὶ τοῦ ἡχηροῦ γέλωτος, ἔκλινε νὰ πιστεύῃ, ὅτι οἱ διάλογοι αὐτῶν οὐδὲν ἄλλο ἥσαν ἢ ἀνάμνησις καὶ συνέχεια τῶν πρὸ τριῶν ἡμερῶν ἐν τῇ αἰθουσῇ τῶν *Variétés* φιλοφρονήσεων. Ἀλλὰ καὶ ὑπερβολικὴ ἀπαίτησις θὰ ἦτο ν' ἄλλαξει τόσον ταχέως κατὰ τὰς ὑποδείξεις τοῦ ἡμερολογίου τῶν ἀνθρώπων αἱ διαδέσεις καὶ ὁρέεις. Προχθὲς ἀκόμη ἐνδείπνοις, χροῖς καὶ μουσικοῖς δργάνοις ἔψαλλον ὕμνους εἰς, πάσαν ἐπίγειον ἀπόλαυσιν καὶ ἡδυπάθειαν καὶ οὐδεὶς ὑπάρχει λόγος, ὅπως μὴ ἔξακολουθήσωσι κατέχομενοι ὑπὸ τῶν αὐτῶν πόθων καὶ ὑπὸ τὰς κυπαρίσσους τοῦ νεκροταφείου, ἀλλ' ἀπενάντιας πρόσθετος λόγος ὅπως ἀναλογιζόμενοι τὴν βραχύτητα τοῦ βίου ἀνακράζωσι μετὰ τοῦ ἔκκλησιαστοῦ: «Φάγωμεν, πίωμεν, αὔριον γάρ ἀποθνήσκομεν.»

Πρὸ ἵκανῶν ἐτῶν ἔτυχε νὰ παρενθεθῶ κατὰ τὸ *Ψυχοσάββατον* ἢ τὴν *Fête des morts*, ὡς λέγεται ἐν Γαλλίᾳ ἢ ἐπὶ δύο συνεχεῖς ἡμέρας μετάβασις τοῦ λαοῦ εἰς ἐπίσκεψιν τῶν νεκρῶν. Μέγα πλῆθος Παρισινῶν συνωθεῖτο εἰς τὸ ἀπέραντον νεκροταφείον τοῦ *Réde Lachaise* οἱ δὲ δημιοί, ὡς ἦτο ἐπόμενον, ἥσαν πολὺ πυκνήτεροι περὶ τὰ μνημεῖα τῶν ἐνδόξων ἀνδρῶν ἢ καὶ γυναικῶν, ἀλλὰ πρὸ πάντων μ' ἔξεπληξεν ἢ κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὴν *Ἐλλάδα*

ποικιλία τῶν μέσων, δι' ὧν ἐπιτυγχάνεται ἐκεῖ ἡ παραπεινομένη καὶ πέραν τοῦ τάφου προσέλκυσις τῆς προσοχῆς καὶ τῆς εὐνοίας τοῦ πλήθους. Ἐνῷ παρ' ἥμιν ἡ δημοτικότης εἶναι ἀποκλειστικὸν νόμημα μόνων τῶν πολιτικῶν ἀνδρῶν καὶ ίδίως τῶν πρωθυπουργῶν, ἐν Γαλλίᾳ διανέμεται μετ' ἴστητος μεταξὺ πάντων τῶν κλάδων τῆς ἀνθρωπίνης ὑπεροχῆς, οὐδὲν δὲ ἀδικούμενον. Οὐχὶ ἀραιότεροι οὐδὲν ὀλιγωτέροιν θερμοὶ τῶν παρὰ τοὺς τάφους τῶν ἔξοχων πολιτευτῶν ἥσαν οἱ εὐχόμενοι πρὸ τοῦ μνήματος τῶν εἰς τὰ γράμματα, τὰς ἐπιστήμας ἢ τὰς τέχνας διακριθέντων, τοῦ *Βελλίνη*, τοῦ *Chopin*, τοῦ *Richat*, τοῦ *Gericault*, τοῦ *Γιοδέ*, τοῦ *Καζιμίρ Delavigne*, τοῦ *Chénier* καὶ τῶν ἄλλων. Οὐδὲ παρεβλέποντο οἱ ἥρωες τῆς σκηνῆς, ὁ *Τάλμας*, ὁ *Duchesnois* καὶ ἡ κυρία *Mars*. Ἐν τοῖς παραπλεύρως κειμένοις τάφοις τοῦ *Ροσχίλδ* καὶ τῆς *Ραχήλ* συνωθεῖτο περισσότερος κόσμος, καὶ πλείονες ἔσωρεύοντο ἀνθοδέσμαι παρὰ τὸν τῆς μεγάλης τραγῳδοῦ. Ἀλλ' ἐκ τῶν διαγκωνιζομένων κατὰ τὸ *Ψυχοσάββατον* ἐν τῷ ἡμετέρῳ νεκροταφείῳ, ὀλίγιστοι, πιστεύω, ἔγγωριζον ποὺ ἀναπαύονται ὁ *Ἀσώπιος*, ὁ *Κουμανούδης*, ὁ *Ζαλακώστας*, οἱ *Σοῦτσοι* ἢ ὁ *Παράσχος*. Οἱ μόνοι ἀξιούμενοι τῆς προσοχῆς τοῦ κοινοῦ τάφοι εἶναι οἱ τῶν πρωθυπουργῶν καὶ δύο ἢ τριῶν βαθυπλούτων τραπέζιτῶν. Οὐδόλως ἀμφισβητῶ τὰς πρὸς τὸ ἔθνος ὑπηρεσίας τῶν πολιτικῶν ἡμῶν ἀνδρῶν, ἀλλ' ὁ κυριώτατος λόγος τῆς δημοτικότητος αὐτῶν ὀλίγον ἵσως διαφέρει τὸν τῶν χρηματιστῶν. Ὁπως οἱ τραπέζιται οὖτω καὶ οἱ πρόσεδροι τῶν κυβερνήσεων ἐλκύουσι τὸ κοινὸν ἐνδιαφέρον ὡς ἔχοντες τὴν ἐντολὴν τῆς εἰς τοὺς *Ἐλληνας* διανομῆς ἐκατὸν κατ' ἔτος ἐκατομμυρίων δραχμῶν.

E. ΡΟΙΔΗΣ

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΤΡΟΠΙΚΟΥΣ

Ἐκ τοῦ ἡμερολογίου μου, κατὰ τὸν μαρτὸν εἰς τὰς οἰκίας των καὶ αἱ δόδοι ἐρημούνται. Τὰ ἡγυροβολημένα εἰς τὸν λιμένα πλοῖα πασκευάζονται διὰ τὴν ἐσχάτην πάλην ποντίζοντα τὰς ἐφέδρους ἀγκύρας καὶ ἔχοντα τὰς μηχανὰς ἑτοίμους πρὸς κίνησιν. Τὰ ιστιοφόρα ἔὰν δὲν δύνανται νὰ ἔξελθωσι τοῦ λιμένος ἀφίνονται εἰς τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ, περιορίζομενα ν' ἀπογυμνώσωσι κατὰ τὸ δυνατὸν τὴν ἐξαρτήσην καλλονήν της τοὺς μαγευτικοὺς αὐτοὺς τόπους. Η βλάστησις εἶναι τόσον πλουσία ὥστε ἡ ἀπὸ τῆς θαλάσσης ἐντύπωσις δὲν διαφέρει τῆς ἐντυπώσεως πυκνοτάτου καὶ καταπρασίνου δάσορυς.

Ως ἐκ τῆς γεωγραφικῆς των θέσεως εἶναι ἀφετηρία ναυτικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐκάστη τῶν Μικρῶν καὶ Μεγάλων Ἀντιλλῶν ἐστοίχισεν ὅχι ὀλίγον αἷμα καὶ χρῆμα εἰς τὰς Δυνάμεις εἰς τὰς ὁποίας ἀνήκουν σῆματα.

Ἡ ζώνη τῶν τροπικῶν εἰς τὴν ὁποίαν κείνται, διαπνέεται καθ' ὅλον σχεδὸν τὸ ἐν τῷ *Ατλαντικῷ* μῆκος τῆς ὑπὸ τῶν ἀληγῶν ἀνέμων, οἵτινες μὲ σταθερὰν περίπου πύργους διεύθυνται ἀπὸ τῶν ἀφρικανικῶν παραλίων πρὸς τὰ ἀμερικανικά. Μεγάλη ἀστασία τοῦ καιροῦ δὲν παρατηρεῖται καὶ μόνον ἀπὸ τὸν Ιούλιον μέχρι Σεπτεμβρίου καὶ Οκτωβρίου λαμβάνουν χώραν ἀτμοσφαιρικὰ καὶ κλιματολογικὰ μεταβολὰ ἐπικίνδυνοι.

Κατὰ τοὺς μῆνας τούτους οἱ ἔχθροὶ τῶν *Αντιλλῶν* εἶναι κυρίως ὁ κίτρινος πυρετός καὶ οἱ κικλῶνες. Καὶ ὁ μὲν κίτρινος πυρετός ἐκλέγει τὰ θύματά του μεταξὺ τῶν λευκῶν μᾶλλον παρὰ μεταξὺ τῶν μαύρων οἱ κικλῶνες δῆμος δὲν κάμνουν βεβαίως διάκρισιν.

“Οταν τὸ σῆμα τῆς μεγάλης κακοκαιρίας ἐπαρθῇ ἐπὶ τῆς κεραίας τῶν σηματοφόρων καὶ τὸ βαρόμετρον μὲ τὸ ἀπαίσιον προμήνυμά του δεικνύῃ τὴν προσέγγισιν τοῦ τυφῶνος, ὅπως τὸν δυνομάζουν, οἱ κάτοικοι τῶν *Αντιλλῶν* πασκευάζονται πρὸς ὑποδοχήν τουν καὶ λαμβάνουν ἔκτακτα μέτρα τὰ ὄποια τοὺς ἐδίδαξεν ἡ πεῖρα τοῦ παρελθόντος. Οἱ πρόσθετοι μοχλοὶ τῶν θυρῶν καὶ τῶν παραθύρων τῶν οἰκιῶν

τίθενται εἰς ἐνέργειαν, οἱ κάτοικοι κλείονται εἰς τὰς οἰκίας των καὶ αἱ δόδοι ἐρημούνται. Τὰ ἡγυροβολημένα εἰς τὸν λιμένα πλοῖα πασκευάζονται διὰ τὴν ἐσχάτην πάλην ποντίζοντα τὰς ἐφέδρους ἀγκύρας καὶ ἔχοντα τὰς μηχανὰς ἑτοίμους πρὸς κίνησιν. Τὰ ιστιοφόρα ἔὰν δὲν δύνανται νὰ ἔξελθωσι τοῦ λιμένος ἀφίνονται εἰς τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ, περιορίζομενα ν' ἀπογυμνώσωσι κατὰ τὸ δυνατὸν τὴν ἐξαρτήσην της τοὺς μαγευτικοὺς αὐτοὺς τόπους. Η βλάστησις εἶναι τόσον πλουσία ὥστε ἡ ἐντύπωσις τῆς θαλάσσης δὲν διαφέρει τῆς ἐντυπώσεως πυκνοτάτου καὶ καταπρασίνου δάσορυς.

O Basileus Becharēv

Μαῆροι Αγιαλῶν

κιῶν νὰ παρακολουθοῦν τὸν ἀπαίσιον συριγμὸν τοῦ ἀνέμου καὶ τὸν μηκυθμὸν τῆς θαλάσσης ἀναμένοντες τὸ πέρας τῆς θεομηνίας διὰ νὰ τολμήσουν νὰ ἔξελθον τῶν καταφυγῶν των καὶ ἀντιληφθῶσι τὸ μέγεθος τῆς προξενηθείσης καταστροφῆς ὑπὸ τῆς διαβάσεως τοῦ τυφώνος.

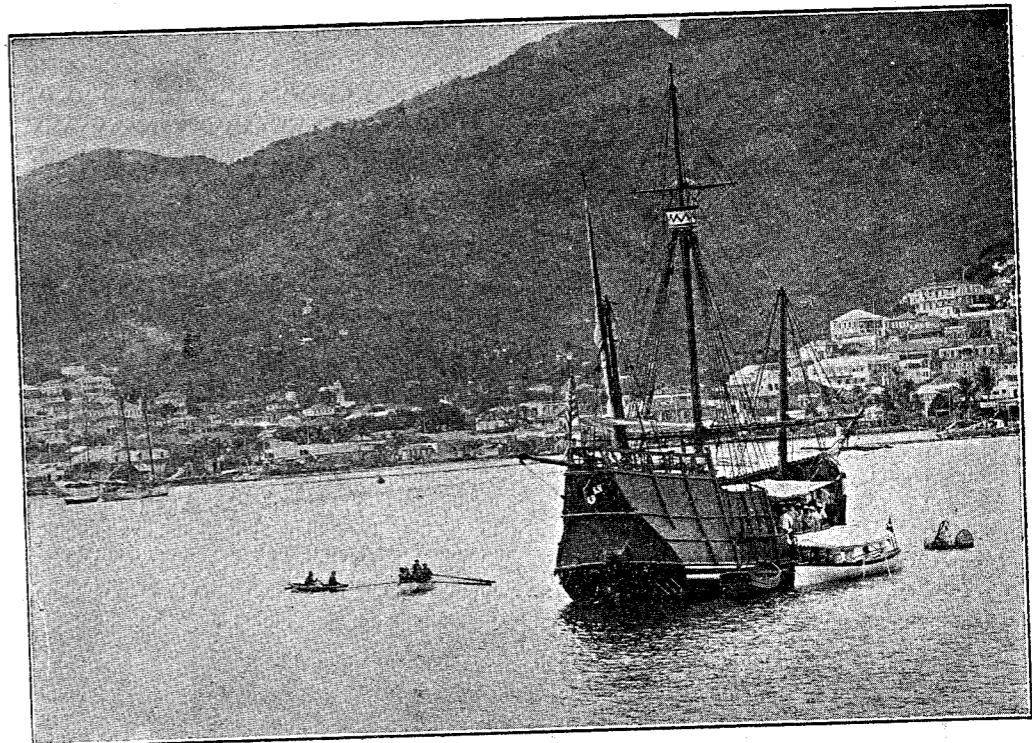
Οἱ λευκοὶ κάτοικοι τῶν μερῶν ἐκείνων κατὰ ἀνάγκην ἔξικειοῦνται πρὸς τὰς μετεωρολογικὰς παρατηρήσεις καὶ μετὰ προσοχῆς παρακολουθοῦν τὸν σχηματισμὸν τῶν νεφῶν καὶ τὰς βαρομετρικὰς ἐνδείξεις. Τὰ δὲ εἰς τὸν λιμένας ἡγκυροβολημένα πλοῖα ἔχουν τὴν προσοχὴν τῶν πρὸς τὸν σηματοφόρον, ἐπὶ τῆς κεραίας τοῦ δοπίου κατὰ τὴν πρόγνωσιν μεγάλης κακοκαιρίας, ἐπαίρονται δύο σῆματα μέλανα ἐκ τῶν δοπίων τὸ ἐπάνω εἶναι τετράγωνον καὶ φέρει εἰς τὸ κέντρον ἔρυθρον τετραγωνίδιον καὶ τὸ κάτω τρίγωνον. Κατὰ τὴν νύκτα δμῶς οὐδεμίᾳ πληροφορία μεταδίδεται ἐκ τῶν μετεωρολογικῶν σταθμῶν εἰς τὰ Ἑλλιμενισμένα σκάφη.

Κατὰ τὸ τέλος ἑκάστης ἑβδομάδος ἐκδίδεται δελτίον ἐμφαίνον τὴν πορείαν τοῦ βαρομέτρου, τὸν σχηματισμὸν τῶν νεφῶν, τὸν βαθμὸν τῆς ἡγρασίας, τὰς διευθύνσεις καὶ δυνάμεις τῶν ἀνέμων, τὰς καταστάσεις τῆς θαλάσσης καὶ ἐν γένει πάντα τὰ ἀναγκαιοῦντα στοιχεῖα διὰ τὴν μετεωρολογικὴν σπουδὴν τῶν ναυτιλλομένων.

Τῇ 18 Αὐγούστου 1900, μετὰ ἑνδεκαήμερον πλοῦν ἀπὸ τοῦ Ἀγίου Βικεντίου, νῆσου ἐκ τῶν τοῦ Πρασίνου ἀκρωτηρίου, προερχόμενοι, ἡγκυροβολήσαμεν ἐν τῷ ὅρμῳ τῆς Fort-de-France, πρωτευόσης τῆς Μαρτινίκας, νῆσου γαλλικῆς.

Ἄπὸ τῆς ἐμφανίσεως εἰς τὸν ὁρίζοντα δὲν παρουσιάζει ἡ νῆσος αὕτη τὸ γυμνὸν καὶ ἀπότομον, τὸ δοπίον συνήθως παρατηρεῖται ἀπὸ μεγάλης ἀποστάσεως εἰς ὅλας σχεδὸν τὰς προσγειώσεις. Η Μαρτινίκα φαίνεται εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς καταπράσινος καὶ ὁ ὀφθαλμὸς τοῦ ναυτιλλούμενου, ὁ πλήρης ἀπατήσεων ἀπὸ τὸ μονότονον τῆς μακρᾶς θαλασσοπλοΐας, οὐδὲν εὑρίσκει τὸ ἐπίφυον. Υπὸ τὴν ἔποψιν ταύτην ἡ Μαρτινίκα εἶναι ὄνειρον.

Η πόλις Fort-de-France εἰς τὸν λιμένα τῆς δοτίας ἡγκυροβολήσαμεν, στρατιωτικὴ πόλις τῆς νῆσου καὶ σταθμὸς τῆς γαλλικῆς Μοίρας τῶν Ἀντιλλῶν, εἶναι τύπος τῶν τροπικῶν χωρῶν. Ως πόλις εἶναι ἀρκετὰ κομψή. Οἱ κάτοικοι ἐν γένει λευκοί, μιγάδες καὶ μαῆροι διμιλοῦν γαλλικὰ καὶ εἶναι εὐγενεῖς τὸν τρόπους, δλως τὸ ἀντίθετον τῶν ἀφιλοξένων κατοίκων τοῦ Πρασίνου ἀκρωτηρίου. Ἐν Μαρτινίκᾳ πάντες ἀποκρίνονται ἔχοντες τὸ μειδίαμα εἰς τὰ χεῖλη. Εἰς τὴν κεντρικὴν πλατείαν τῆς Fort-de-France καλούμενην Σαβάναν — λέξις σημαίνουσα τὰς ἔκτεταμένας πεδιάδας τῆς Αμερικῆς — ὑπάρχει ὠραῖον ἄγαλμα τῆς πρώ-

Τὸ πλοῖον τοῦ Κολόμβου

τῆς συζύγου τοῦ μεγάλου Ναπολέοντος, αὐτοκρατέρας Ιωσηφίνης, ἡτις κατήγετο ἐκεῖθεν. Ποταμὸς δὲ διασχίζων τὴν δυτικὴν πλευρὰν τῆς Fort-de-France δίδει μαγευτικὴν ὄψιν εἰς τὴν πόλιν.

Ωραιότατος καὶ καταπράσινος λόφος, πρὸς δυσμὰς τοῦ ἐν λόγῳ ποταμοῦ, εἶναι ἡ περιοχὴ μικρᾶς ἔξοχικῆς οἰκίας, ἐν τῇ δοπίᾳ ἐνδιαιτᾶται οἰκογένεια βασιλικῆ.

Ἄπὸ τῆς ἔξωθλος ὑποδέχονται τὸν ἐπισκέπτας δύο ἢ τρεῖς ἐκ τῶν μυγατέρων τοῦ βασιλέως μὲ γυμνοὺς τὸν ὄμοιος καὶ τὸν πόδας καὶ τὸν ὀδηγοῦν εἰς τὸν ἔξωστην ὅπου μετ' ὀλίγον παρουσιάζεται ὁ βασιλεὺς φέρων τὴν ἐπίσημον στολήν του.

Χλαμὺς μεγάλη βαθέος κυανοῦ χρώματος μὲ φυεδῆ χρυσᾶ κοσμήματα· κάλυμμα τῆς κεφαλῆς ἐκ τοῦ αὐτοῦ ὑφάσματος· ἐπὶ τοῦ ἀριστεροῦ ὄμοιος ἀνηρτημένος πέλεκυς μὲ ἀργυρᾶν λαβήν· μακρὰ καπνοσύριγξ φέρουσα εἰς τὴν ἄκραν σιγάρον· πέδιλα ἀφίνοντα νὰ φαίνωνται γυμνοὶ οἱ πόδες, ιδοὺ ἡ περιβολὴ μὲ τὴν δοπίαν παρουσιάσθη πρὸ ήμιῶν ὁ βασιλεὺς τῆς Δαχούμενης Βεχανζέν.

Ανάστημα κλίνον πρὸς τὸ ὑψηλόν· γένειον κομμένον βαθέως· μῆς μεγάλης δυνάμεως· βλέμμα δεῖξ· πρόσωπο· ἄγριον. Ἰδοὺ τὸ σύνολον τοῦ Βεχανζέν.

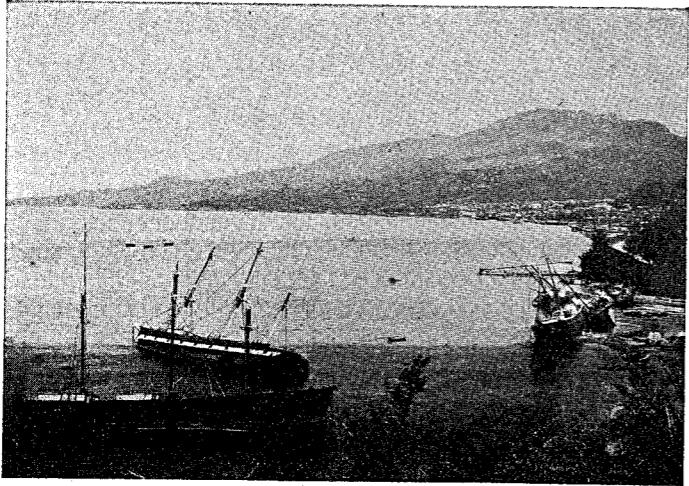
Εἰς τὸν ἐπισκέπτα μειδιᾶ μὲ μεγάλην εὐπροσηγορίαν καὶ δέχεται κατ' ἀρχὴν τὰ προσφερόμενα σιγάρα κινῶν τὴν κεφαλὴν ἐν εἴδει εὐχαριστίας.

Αριστερόθι τοῦ βασιλέως μία τῶν τεσσάρων συζύγων τοῦ κρατεῖ εἰς χεῖρας πτυνελοδοχεῖον εἰς τὸ δοπίον κατὰ κανονικώτατα διαλέμματα πτύει ὁ Βεχανζέν ἐκ τοῦ πλαγίου.

Καδ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς πρὸ ήμιῶν ἐμφανίσεως τοῦ ἐπρόφερε μόνον τὴν λεξινὴν bonjour καὶ οὐδὲν ἄλλο, καθόσον ἀγνοεῖ τὴν γαλλικήν.

Ἡ κωμικὴ αὕτη συμπεριφορὰ τοῦ βασιλέως καὶ τὸ ὑπομειδῶν πρόσωπόν του ἐστούγισαν ἐν τούτοις ἀρκετὰ εἰς τὴν Γαλλίαν. Ἀπεγνωσμένως ἄλλοτε ἐπάλαισε διὰ τὴν Δαχομένην. Σήμερον ἀρκεῖται νὰ ἐμφανίζεται περὶ τὴν 4 μ. μ. μὲ τὴν ἀνω περιβολὴν εἰς τὸν περιόδον. Οἱ ἐπισκέπτης αἰσθάνεται πρὸ τοῦ Βεχανζέν ὅλον τὸ πεπτωκὸς μεγαλεῖον καὶ φεύγει χωρὶς νὰ γελάσῃ.

Πρός έξαετίας ενδισκεται έξοδιστος εἰς Μαρτίνικαν διό Βεχανζέν καὶ ἐπιμένει πιστεύων διὰ ἀπὸ τῆς μᾶς ἡμέρας εἰς τὴν ἄλλην θάτου ἀποδώσουν οἱ Γάλλοι τὴν Δαχομένην, μολονότι δὲν Saint-Pierre δαπάναις τῆς γαλλικῆς Κυβερνήσεως σπουδάζων υἱός του βεβαιοῖ περὶ τοῦ ἔναντίου.

Μετὰ τὸν κυκλῶνα

Ἡ Μαρτίνικα ἀνεκαλύφθη ὑπὸ τοῦ Χριστοφόρου Κολόμβου. Κατῳκεῖτο ἀρχικῶς παρὰ τῶν Καραϊβων καὶ οἱ Γάλλοι μόνον ἀπὸ τοῦ 1635 ἐγκατεστάθησαν. Ἡ ἀποικία συντόμως κατέστη καλὴ καὶ ὑπέστη ἐπανειλημένας ἀλλὰ καὶ ἀγόνους ἐπιμέσεις Ἀγγλων καὶ Ὀλλανδῶν. Ἐπεσεν ἐν τούτοις εἰς χειρας τῶν Ἀγγλων ἀπὸ τοῦ 1762—1763 καὶ κατὰ τὸ 1794 παρὰ τὰς προσπαθείας τοῦ Bochambeau τὴν κατέκησαν οἱ Ἀγγλοι καὶ τὴν ἐκράτησαν ἐπὶ δικαιείαν. Τῷ 1089 τὴν ἐκνοίευσαν καὶ πάλιν καὶ τὴν ἀφῆκαν τῷ 1814. Ἐκτοτε ἡ Μαρτίνικα εἶναι γαλλική.

Αἱ κύριαι πόλεις τῆς νῆσου εἶναι ἡ Fort-de-France πρωτεύουσα καὶ διαμονὴ τοῦ διοικητοῦ καὶ τὸ Saint-Pierre ἐμπορικὴ πόλις. Ὑπάρχουν ὠσαύτως καὶ 19 χωράς ἐν Μαρτίνικᾳ. Κατὰ τὴν ἀπογραφὴν τοῦ 1885 διῆνθισμὸς ἀνήρχετο εἰς 170,000 ἐκ τῶν διοίων 20,000 ἐφοράται Ἰνδοί, Σιναι, Ἀμερικανοί. Μόνον 5,000 λευκοὶ κατώκουν τότε τὴν νῆσον. Κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἐπισκέψεως μᾶς 15,000 τακτικοῦ στρατοῦ, ὡς ἐκ τῆς φορᾶς τῶν δικαιολογεῖ τὸ ὄντομά της εἰμὶ ἐν συγκρίσει

πολιτικῶν πραγμάτων, ἀπετέλουν τὴν φρόνδαν τῆς νῆσου.

Τὸ ἔτος διαιρεῖται ἐν Μαρτίνικᾳ εἰς δύο ἐποχὰς ἀνίσου διαρκείας. Τὴν ἔηραν ἐποχὴν ἀπὸ Νοεμβρίου εἰς Ἰούλιον, καὶ τὴν ὑγρὰν ἐποχὴν ἥτις τὸν χειμῶνα ἀπὸ Ἰούλιου εἰς Σεπτέμβριον καὶ Ὀκτώβριον. Η ἔηραν ἐποχὴ δὲν

καὶ Σεπτέμβριος. Οἱ ψυχρότεροι εἶναι ὁ Δεκέμβριος, Ἰανουάριος καὶ Φεβρουάριος.

Κατὰ τὸ 1867 διῆλθε διὰ τοῦ Ἀγίου Θωμᾶ κυκλῶν ἐκ τῶν φοβερωτέρων κατὰ τὸν διοίων 70 πλοῖα ἐβυθίσθησαν ἐν τῷ λιμένι μέρος τῆς πόλεως κατεστράφη· αἱ πεδιάδες ἡρημώτης καὶ 500 ἀνθρώποι ἐφονεύθησαν ἥτις ἐπινήγησαν.

Ἡ πρωτεύουσα Gharlotte-Amelia εἶναι γραφικωτάτη πόλις κτισμένη ἐπὶ τριῶν λόφων καὶ κατοικουμένη κατὰ τὸ πλεῖστον ὑπὸ μαύρων λαλούντων τὴν δανικὴν καὶ ἀγγλικὴν γλώσσαν, εὐγενεστάτων τοὺς τρόπους καὶ κοσμίων. Ἰδίως ἡ ἄκρα καθαριότης τῆς πόλεως

ἐπιβάλλεται εἰς τὸν ἐπισκέπτην καὶ δεικνύει ὅτι διοικεῖται ὁ τόπος ἀπὸ ἀνθρώπους τοῦ Βορρᾶ.

Οἱ λιμήν τῆς πρωτευούσης συχνάζεται ὑπὸ πολλῶν ἐμπορικῶν πλοίων καθόσον εἶναι σταθμὸς γαλανθράκων.

Ὑπὸ φυσικὴν ἐποψιν ἡ νῆσος εἶναι ὠραιοτάτη καὶ μάλιστα ἡ θέα τῆς πόλεως Charlotte-Amelia ἀπὸ τῶν ἡγκυροβολημένων εἰς τὸν λιμένα τῆς πλοίων εἶναι λίαν γραφική.

Οἱ κάτοικοι λίαν φιλόξενοι.

Κατὰ τὰς προσευχὰς τῆς ἑσπέρας αἱ ἐκκλησίαι εἶναι πλήρεις ἀπὸ Μαύρας, αἴτινες ψάλλονται τεχνικάτατά ἐκκλησιαστικοὺς ὑμνούς τῇ συνοδείᾳ ὁργάνου.

Γ. Ε. ΔΡΥΣΚΟΣ

ΘΑΪΣ*

Μνησιτόρημα ΑΝΑΤΟΛ ΦΡΑΝΣ. — Μετάφρασις Ν. ΕΠΙΣΚΟΠΟΠΟΥΛΟΥ

πρὸς τὴν ὑγρὰν ἐποχὴν, διότι ἡ ποσότης τοῦ ὑδατος τὸ διοίων πίπτει εἰς τὴν νῆσον κατὰ τὴν ἔηραν ἐποχὴν εἶναι πολὺ πλέον ἀξιοσημείωτον ἥτις τὸ πῖπτον εἰς τὴν Εὐρώπην κατὰ τὴν αὐτὴν ἐποχὴν τοῦ ἔτους. Αἱ βροχαὶ δὲν εἶναι μιγάλης διαρκείας ἀλλὰ συχναὶ καὶ ἀφθονοὶ. Οἱ χειμερινοὶ μῆνες παρουσιάζουσι πολυαριθμούς καὶ ἀμέσους μεταβολὰς τῆς ἀτμοσφαιρικῆς καταστάσεως καὶ αἱ βροχαὶ εἶναι μεγάλης δυνάμεως.

Τῇ 25 Αὐγούστου 1900 ἡγκυροβολήσαμεν εἰς τὸν λιμένα τῆς Gharlotte-Amelia πρωτεύουσης τοῦ Ἀγίου Θωμᾶ, δανικῆς ἀποικίας. Ἡ νῆσος τοῦ Ἀγίου Θωμᾶ ἀνεκαλύφθη κατὰ τὸ 1493 ὑπὸ τοῦ Χριστοφόρου Κολόμβου. Ἀποικίσθη τῷ 1671 ὑπὸ δανικῆς ἐμπορικῆς ἐταιρίας καὶ τῷ 1755 ἐπωλήθη ὑπὸ αὐτῆς εἰς τὴν δανικὴν Κυβέρνησιν, ἡτις ἐκτὸς μικροῦ χρονικοῦ διαστήματος, τὴν κατέχει μέχρι σήμερον.

Ἡ θερμότης τοῦ κλίματος κατὰ μέρας μέρος καταπίπτει ὑπὸ τῶν ἀληγῶν ἀνέμων καὶ οἱ θερμότεροι μῆνες εἶναι ὁ Ἰούλιος, Αὔγουστος

Καὶ ὅταν ἡ νὺξ ἐπήρχετο, παντοῦ ἴναπτοντο τοῦ φῶτα, δῆδες, λαμπάδες, καὶ παντοῦ παρήρχοντο ἐρυθρὰί σκιαὶ καὶ μελαναὶ μορφαί. Ὁρθιος ἐν μέσῳ κύκλου συνεσπειρωμένων ἀκροατῶν, μὲ τὸ πρόσωπον φωτιζόμενον ὑπὸ καπνιζούσης δαδός, ἔνας γέρων διηγεῖτο πῶς ἀλλοτε ὁ Βιτίων τοῦ ἐγοίτευσε τὴν καρδίαν, τὴν ἀπέσπασε τοῦ στήθους, τὴν ἐτοποθετήσεε ἐντὸς ἀκαίας καὶ μετεβλήθη καὶ αὐτὸς εἰς δένδρον. Καὶ ἐσυνόδευε μὲ μεγάλα σχήματα τὰς λέξεις καὶ ἡ σκιά του ἀπεδίδετο μὲ παραδόξους δυσιορφίας καὶ γοητευμένον τὸ ἀκροατήριον ἀφινες θαυμασμοῦ κραυγήν. Εἰς τὰ οἰνοπωλεῖα ἔξηπλωμένοι ἐπὶ ἀνακλίντοιν οἱ οἰνοπόται ἐξήτουν οἶνον καὶ ζῦθον. Αἱ δρηχτοτίδες μὲ βαμμένους τοὺς ὄφθαλμους καὶ γυμνήν τὴν γαστέρα ἐχόρευον ἔμπροσθεν του θρησκευτικοὺς καὶ ἡδονικοὺς χρονούς. Οἱ νέοι ἐπαιζον εἰς τὰς γωνίας, οἱ δὲ γέροντες εἰς τὴν σκιὰν παρηκολούμενοι τὰς ἑταίρας. Μόνος ἀνωθεν ὅλων τῶν κινουμένων αὐτῶν μορφῶν

*Id: άριθ. 293.

ὑψοῦντο δὲ ἀκλόνητος στῦλος. Ἡ κερασφόρος κορυφὴ του ἡτένειν ἐν τῇ σκιᾷ καὶ ὑπεράνω αὐτῆς ὁ Παφνούτιος ἡγρύπνει μεταξὺ γῆς καὶ οὐρανοῦ. Αἴφνης ὅμως ἡ σελήνη ἡγείρετο ἐπὶ τοῦ Νείλου ὅμοια μὲ γυμνὸν ὕμνον θεᾶς, οἱ λόφοι ἐπλημμύρουν φωτὸς καὶ σαπφύρου, καὶ ὁ Παφνούτιος ἐνόμιζε ὅτι ἐβλεπε τὴν σάρκα τῆς Θαΐδος νὰ λάμπῃ εἰς τὸ σελάγισμα τῶν ὑδάτων ἐν μέσῳ τῆς κυανῆς νυκτός. Αἱ ἡμέραι διέρρεον καὶ ὁ ἄγιος παρέμενε εἰς τὸν στῦλον του. Ὁταν δὲ καιρὸς τῶν βροχῶν ἐπῆλθε, τὸ ὑδωρ τοῦ οὐρανοῦ διερχόμενον τῆς στήλης ἐβρεχε τὸ σῶμα του καὶ βαρέα τὰ μέλη του δὲν ἥδυναντο πλέον νὰ κινηθοῦν. Τὸ δέρμα του καιόμενον ἀπὸ τὸν ἡλιον, ἐρυθρούμενον ἀπὸ τὴν ὑγρασίαν ἐσχίζετο, μεγάλα ἔλκη κατέτρωγον τοὺς βραχίονας καὶ τοὺς πόδιας του, ἀλλ’ ἡ ἐπιθυμία τῆς Θαΐδος ἐσωτερικῶς τὸν ἐσπάρασσε. Καὶ ἀνέκραζε.

— Δὲν εἶναι ἀρχέτον ἀκόμη τὸ μαρτύριον, παντοδύναμε Θεέ; Πρὸς τί καὶ ἄλλοι πειρασμοὶ καὶ ἄλλαι ἀκάθαρτοι σκέψεις καὶ ἄλλαι

τερατώδεις ἐπιθυμίαι; Ἐναπόθεσον ἐν ἐμοί, Κύριε, δῆλην τὴν λαγνείαν τῶν ἀνθρώπων ὥστε νὰ τὴν ἀποτίσω δικόκληρον. Ἡκουσα ἄλλοτε ἔνα χαλκευτὴν ψευδῶν νὰ λέγῃ ὅτι ἡ κύρων τοῦ Ἀργούς ἀνέλαβεν ἐπ' αὐτῆς τὰς ἀμαρτίας τοῦ κόσμου. Καὶ ἀναγνωρίζω τώρα ὅτι διὸ μῆδος αὐτὸς περικλείει μίαν ἔννοιαν ἀκριβῆ! Αἱ ἀμαρτίαι τῶν λαῶν εἰσέρχονται τωράντι εἰς τὰς ψυχὰς τῶν ἀγίων διποτνιγοῦν ἐκεῖ ὡς ἐν φρέατι. Διὰ τοῦτο καὶ αἱ ψυχαὶ τῶν δικαίων μολύνονται ἀπὸ περισσότερον βόρβορον παρ' ὅσον περικλείει ἀμαρτωλοῦ ψυχή. Καὶ σὲ δοξάζω, Θεέ μου, διότι ἐποίησάς με ὀχετὸν τοῦ σύμπαντος.

Ἄζφνης δῆμως μίαν ἡμέραν μεγάλη βοὴ ἀντίκησεν εἰς τὴν «Θείαν πόλιν» καὶ ἔφθασεν εἰς τὰ ὅτα τοῦ ἀσκητοῦ. Ἐνα μεγάλον ὑποκείμενον, διὸ διοικητής τῆς ἀλεξανδρινῆς μοίρας Λούκιος Ἀνδρήλιος Κόττας κατέφθανεν.

Ἡ εἰδῆσις ἦτο ἀκριβῆς. Ὁ γηραιὸς Κόττας εὑρισκόμενος εἰς ταξείδιον διποτνιγοῦσῃ τὰς διώρυγας καὶ τὰ πλωτὰ τοῦ Νείλου, εἶχεν ἐκφράσει τὴν ἐπιθυμίαν νὰ ἴδῃ τὸν Στυλίτην καὶ τὴν νέαν αὐτήν πόλιν τὴν διότιν ὀνόμαζον Στυλούπολιν.

Μίαν πρῶταν οἱ Στυλουπολῖται εἶδον τὸν ποταμὸν πλημμυρήσαντα ἐξ ἵστιων, καὶ ἐπὶ τῆς χρυσῆς τρίχους, τῆς στολισμένης διὰ πορφύρας, ἐνεφανίσθη διὰ τοῦ Κόττας ἀκολουθουμένος ὑπὸ τῆς μοίρας. Ἀπεβιβάσθη ἀμέσως καὶ ἐπροχώρησε συνοδευόμενος ἀπὸ τὸν γραμματέα του τὸν φέροντα καὶ πινακίδας καὶ τὸν ἰατρὸν του ἀριστερά, μὲ τὸν διόποτον ἡρέσκετο νὰ διμῇ.

Πολυάριθμος συνοδεία τὸν ἥκιολούθει καὶ ἡ ὅχη ἐκαλύψθη διόκληρος ἀπὸ στολάς. Εἰς διλίγων βημάτων ἀπόστασιν ἀπὸ τοῦ κίονος διὰ τοῦ Κόττας ἐσταμάτησε καὶ ἤρχισε νὰ ἐξετάζῃ τὸν Στυλίτην, στογγίζων τὸ μέτωπον διὰ τῆς ἀκρας τῆς τηβέννου του. Περίεργος καὶ ἐρευνητικὸς τὸ πνεῦμα εἶχε πολλὰ πράγματα παρατηρήσει κατὰ τὸ ταξείδιον του. Ἐσκέπτετο δὲ νὰ γράψῃ μετὰ τὴν καρχηδονικὴν ἴστορίαν ἐν βιβλίον περὶ τῶν ἀξιοπεριέργων τὰ διόποια εἶχε παρατηρήσει. Τὸ θέαμα τὸ διόποιον ἔβλεπε τώρα ἐμπροσθέν του τὸν ἐνδιέφερεν ἴδιαιτέως.

— Πολὺ, πολὺ παράξενον! ἔλεγε ἴδρων καὶ ἀσθμαίνων. Κατὰ περίεργον σύμπτωσιν διὰ τοῦ θρωπος αὐτὸς ἐξενίσθη παρ' ἐμοί. Ναί, τὸ παρελθόν ἔτος διὸ μοναχὸς αὐτὸς ἐγενμάτισεν εἰς τὸν οἴκον μου καὶ ἔφυγεν ἐπειτα ἀπάγων μίαν κωμαδόν.

Καὶ στρεφόμενος πρὸς τὸν γραμματέα του:

— Σημείωσε δῆλα αὐτὰ ἐπὶ τῶν πινακίδων καὶ μὴ λησμονήσῃς τὰς διαστάσεις τοῦ κίονος καὶ τὸ σχῆμα τοῦ κιονοκράνου.

Ἐπειτα σπογγίζων πάλιν τὸ μέτωπον:

— Πολλοὶ ἀξιόπιστοι ἀνθρώποι μὲ ἐβεβαίωσαν διότι πρὸς ἐνὸς ἥδη ἔτους διποτνιγός μας δὲν ἐγκατέλειψε τὸν στῦλον. Εἶνε τοῦτο δυνατόν, Ἀρισταῖς;

— Δι᾽ ἐνα τρελλόν, δι᾽ ἐνα ἀσθενῆ, τὸ πρᾶγμα εἶνε δυνατόν, ἀπήντησεν διὰ τοῦ Αρισταῖος. Θὰ ἦτο δὲ ἀδύνατον δι᾽ ἐνα ἀνθρώπου διγιᾶ τὸ σῶμα καὶ τὸ πνεῦμα. Ἀγνοεῖς λιοπόν, Λουκιε, διότι αἱ σωματικαὶ καὶ αἱ πνευματικαὶ ἀσθενεῖαι μεταδίδονται εἰς τοὺς πάσχοντας δυνάμεις τὰς διόποιας δὲν κατέχουν οἱ ὑγιεῖς. Δύναται τις τὰ εἴπη μολατάτα, διότι δὲν ὑπάρχει ἀσθενεία καὶ ὑγεία ἀλλ᾽ ἀπλῶς διαφοροπικαὶ τῶν ὀργάνων καταστάσεις. Μελετῶν τώρα πρὸ πολλοῦ τὰς λεγομένας ἀσθενεῖας, κατήντησε νὰ τὰς θεωρῷ διότιας μορφὰς τῆς ζωῆς, καὶ διασκεδάζω περισσότερον εἰς τὴν μελέτην παρὰ εἰς τὴν καταπολέμησίν των. Υπάρχουν ἀσθενεῖα τὰς διόποιας εἶνε ἀδύνατον κανεὶς νὰ μὴ θαυμάσῃ καὶ αἱ διόποια διποτνιγότεροι ἀταξίαν ἐγκρύπτουν βαθυτάτας ἀρμονίας. Δὲν εἶνε τάχα ὁραιότατον πρᾶγμα ἔνας τεταρταῖος πυρετός; Κάποιαι σωματικαὶ παθήσεις αἰξάνουν εἰς μέγαν βαθμὸν τὰς πνευματικὰς λειτουργίας. Γνωρίζεις τὸν Κρέωνα. Εἶχε γεννηθῆ ψευδός καὶ ἡλίθιος. Πίπτων διμῶς ἀπὸ τὴν κλίμακα κάποτε, ἔθραυσε τὸ κρανίον του καὶ ἔκτοτε ἔγινεν διθυμίσιος δικηγόρος τὸν διόποτον γνωρίζεις. Βεβαίως διμοναχὸς αὐτὸς θὰ ἔχῃ κάπιον δργανὸν προσβεβλημένον. Ἄλλως τε διὰ τοῦ πρόποτος αὐτὸς τῆς ζωῆς δὲν εἶναι τὸ σῶμα μοναδικὸς διποτνιγός νομίζεις, Λουκιε. Λησμονεῖς λιοπόν τοὺς γυμνοσοφιστὰς τῶν Ἰνδιῶν, διόποιοι τηροῦντας ἀπόλυτον ἀκινησίαν δχι μόνον ἐπὶ ἐτοῖς ἀλλὰ ἐπὶ εἴκοσι, τριάκοντα καὶ τεσσαράκοντα κάποτε.

— Εἶναι δῆμως μεγάλαι διαστροφαὶ τῆς φύσεως μὰ τὸν Δία, ἀνέκραξεν διὰ τοῦ Κόττας. Ὁ ἀνθρωπὸς ἐγεννήθη διὰ τὴν δρᾶσιν καὶ ἡ ἀκινησία εἶναι ἀσυγχώρητον ἐγκλημα ἀφοῦ ζημιώνει τὸ Κράτος. Πιθανῶς πρέπει νὰ ἀνάγεται εἰς ἀσιατικὰς λατρείας ἡ δλεθρία αὐτῆς συνήθεια. Ὅταν ἡμην κυβερνήτης τῆς Συρίας, ἐνθυμοῦμαι διότι ὑψοῦντο φαλλοὶ ἐπὶ τῶν προτυλαίων τῆς πόλεως τῆς Ἡρας. Δύο φοράς κατ' ἔτος ἔνας ἀνθρωπὸς ἀνήρχετο ἐπ' αὐτῶν καὶ ἔμενεν ἐπὶ ἐπτὰ ἡμέρας, δὲ λαὸς ἦτο πεπει-

σμένος διότι συνωμῆλει μετὰ τῶν θεῶν καὶ ἔξησφάλιζε τὴν εὐφορίαν τῆς Συρίας. Ἡ συνήθεια αὐτῆς μοῦ ἐφάνη δῆλως παράλογος δὲν ἐδοκίμασα δῆμος καὶ νὰ τὴν ἐμποδίσω διότι φρονῶ διότι ἔνας δημόσιος λειτουργὸς δὲν πρέπει νὰ καταλύῃ τὰ σχῆμα τῶν λαῶν ἀλλὰ νὰ ἔξασφαλίζῃ τούναντίον τὴν τήρησίν των. Δὲν ἀνήκει εἰς τὰς κυβερνήσεις ἡ ἐπιβολὴ θρησκευμάτων. Τὸ καθῆκον των εἶναι ἡ τήρησις τῆς ὑπαρχούσης λατρείας, ἡ διοίκηση καὶ κακὴ ἐδημιουργήμη πάντοτε ἀπὸ τὸν χρόνον, τὸ περιβάλλον καὶ τὰς φυλάς. Ἀν ἡ κυβέρνησις πειραθῇ νὰ ἐμποδίσῃ τὴν λατρείαν, φαίνεται τυραννικὴ τὰς πράξεις, ἐπαναστατοῦσα τὸ πνεῦμα, καθίσταται δὲ ὅντως μισητή. Ὁ μόνος δῆλως τε τρόπος διὰ τὸν λατρείαν, κανεὶς ὑπεράνω τῶν κοινῶν προλήψεων εἶναι νὰ τὰς ἐννοήσῃ καὶ νὰ τὰς ἀνεχθῇ. Εἶμαι τῆς γνώμης, Ἀρισταῖε, νὰ ἀφήσωμεν ἐν εἰρήνῃ τὴν νεφελοκοκκυγίαν τοῦ ἀνθρώπου αὐτοῦ καὶ νὰ τὸν ἐγκαταλεύψωμεν εἰς τὰς προσβολὰς τῶν πτηνῶν.

Δὲν θὰ γίνω ὑπέρτερος του βιάζων αὐτόν, ἀλλὰ μᾶλλον ἐννοῶν τὰς σκέψεις καὶ τὰς πεποιθήσεις του.

Ἐβηγέει τότε, ἀνέπνευσε καὶ ἐστήριξε τὴν κεῖρα του ἐπὶ τοῦ ὕμου τοῦ γραμματέως.

— Σημείωσε, παιδίον, εἰς τὰς πινακίδας διότι εἰς κάπιας χριστιανικὰς αἰρέσεις ὑπάρχει συνήθεια νὰ ἀπάγουν τὰς ἑταῖρας καὶ νὰ ζοῦν ἐπὶ τῶν στύλων. Πρόσθετε εἰσέτει διότι ἡ συνήθεια αὐτῆς προσποθέτει τὴν λατρείαν γενετήσιων θεοτήτων. Πρέπει δῆμος νὰ ἐρωτήσωμεν τὸν ἴδιον ὃς πρὸς τοῦτο.

Καὶ ὑφώνων τὴν κεφαλὴν καὶ φέρων τὴν κεῖρα ἐπὶ τῶν δρφαλαμῶν διποτνιγός μὴ τυφλωθῆ διενδυνάμωσε τὴν φωνήν.

— Αἱ, Παφνούτιε, ἀπάντησον ἐν δινόματι τῆς ξενίας μου. Τί κάμνεις ἐκεὶ ἐπάνω; Διατί ἀνήλθες; Καὶ διατί παραμένεις;

Ἐχει καμμίαν φαλλικὴν σημασίαν διτύλος αὐτός;

— Ο Παφνούτιος ἐνθυμούμενος διότι διὰ τοῦ Κόττας ἐδόσθη ἀπειλήστης, δὲν τὸν διασύγκριτον λαμπρότητα εἰς τὴν πιστῶν αὐτοῦ προσθετεί τὴν λατρείαν γενετήσιων θεοτήτων. Αἱ εὐσεβεῖς φαντασίαι μετεμόρφωσαν καὶ ἐστόλισαν τοὺς λόγους, διηγούμενα διότι διάγιος ἐκ τοῦ θεοῦ τοῦ προστηλίτη τῆς μοίρας εἰς τὴν πίστιν τῶν ἀποστόλων καὶ τῶν πατέρων τῆς Νικαίας. Εἰς τὰς τελευταίας λέξεις τοῦ Ανδρήλιου Κόττα απεδόθη συμβολικὴ σημασία. Τὸ γεῦμα εἰς τὸ διόποτον δικηγόρος τῆς μοίρας εἰς τὴν πίστιν τῶν ἀποστόλων καὶ τῶν πατέρων τῆς Νικαίας.

— Ο ἄγιος αὐτὸς ἀνθρωπὸς ἐξοχώτατε, ἔξαγοράζει τὰς ἀμαρτίας τοῦ κόσμου καὶ θεραπεύει τὰς ἀσθενείας.

— Μὰ τὸν Δία, τὸν ἀκούνεις τί λέγει, Ἀρισταῖε, ἀνέκριξεν διὰ τοῦ Κόττας. Ο νεφελοκοκκυγίας ἔξασκει ὃς σὺ τὴν λατρικήν. Τί λέγεις δι'

ἔνα τόσον ὑψηλὸν συνάδελφον;

Ο Ἀρισταῖος ἔσεισε τὴν κεφαλήν.

— Πιθανὸν νὰ θεραπεύῃ καλλίτερον ἐμοῦ κάποιας ἀσθενείας, δπως παραδείγματος χάριν τὴν ἐπιληφίαν, τὴν ὁποίαν κοίνων καλοῦμεν θείαν, ἀν καὶ δῆλαι αἱ ἀσθενείαι εἰναι θεῖαι ἀφοῦ δῆλαι ἐκ τῶν θεῶν πρόσφορονται. Ἡ αὐτία τῆς ἀσθενείας ταύτης δημοσίας ἔγκειται εἰς τὴν φαντασίαν κατὰ μέγα μέρος, θὰ διμολογήσῃς δέ, Λουκιε, διότι ἡ μοναχὸς αὐτὸς διποτνιγός εἶπεν προφανῆς θεᾶς, κάμνεις, καὶ μάνει πολὺ μεγαλειτέραν τῆς κεφαλῆς θεᾶς, κάμνεις, καὶ ἀφοῦ δῆλαι ἐν τῷ θεῷ πρόσφορονται. Υπάρχουν δυνάμεις, Λουκιε, ἀπειρών, ἰσχυρότεραι τῆς λογικῆς καὶ τῆς ἐπιστήμης.

Ποῖαι ἡρώτησεν διὰ τοῦ Κόττας;

— Η ἀγνοια καὶ δημοφροσύνη, ἀπήντησεν διὰ τοῦ Αρισταῖος.

— Σπανίως εἶδα πρᾶγμα περιεργότερον ἐκείνου τὸ διόποτον ἀτενίζω τὴν στιγμὴν ταύτην, εὔχομαι δὲ μίαν ἡμέραν ἐπιδέξιος συγγραφεὺς νὰ διηγηθῇ τὴν πτηνούπολεως. Δὲν πρέπει δῆμος καὶ τὰ σπανιώτερα τῶν θεμάτων νὰ συγκρατοῦν περισσότερον τοῦ πρόποντος δένα σοβαρὸν καὶ ἐργατικὸν ἀνθρώπον. Αἱ μεταβόλεις πρὸς ἐπιμερόησιν τῶν διωρύγων.

Χαῖρε, καὶ Παφνούτιε, δημοφροσύνην ἀνταμώσιν. Εὰν ποτὲ κατέλθῃς ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἐπανέλθῃς εἰς τὴν ἀλεξανδρινήν, μὴ λείψῃς σὲ παρακαλῶ νὰ γευματίσῃς πάλιν μετ' ἐμοῦ.

Αἱ λέξεις αὐταὶ ἡκούσθησαν ὑπὸ τῶν παρισταμένων, μετεδόθησαν ἀπὸ στόματος εἰς στόμα καὶ κοινολογηθεῖσαν ὑπὸ τῶν πιστῶν, ἐπρόσθεταν ἀσύγκριτον λαμπρότητα εἰς τὴν ἐνεδυνάμωσε τὴν φωνήν. Αἱ εὐσεβεῖς φαντασίαι μετεμόρφωσαν καὶ ἐστόλισαν τοὺς λόγους, διηγούμενα διότι διάγιος ἐκ τοῦ θεοῦ τοῦ προστηλίτη τῆς μοίρας εἰς τὴν πίστιν τῶν ἀποστόλων καὶ τῶν πατέρων τῆς Νικαίας. Εἰς τὰς τελευταίας λέξεις τοῦ Ανδρήλιου Κόττα απεδόθη συμβολικὴ σημασία. Τὸ γεῦμα εἰς τὸ διόποτον δικηγόρος τῆς μοίρας μετελήφθησε προσκαλέσει τὸν ἀσκητὴν κατέστη εἰδός μυστικοῦ δείπνου πνευματικῆς μεταλήψεως, οὐρανίας εὐωχίας.

Προσέθετον ἐπίσης διότι δημοφροσύνης καὶ δημοφροσύνης τοῦ Αρισταῖος εἶπεν διὰ τοῦ Κόττας τὸ προσηλυτισμόν. Επειδὴ δὲ τὸ θαῦμα ἦτο σημαντικόν, οἱ διάκονοι τῶν

κυριωτέρων τῆς Αυβίας ἐκκλησιῶν συνέγρα-
ψαν σχετικὰ συναξάρια. Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκεί-
νης δύναται τις νὰ εἴπῃ ἀνευ ὑπερβολῆς ὅτι
ὅ κόσμος ὅλος ἐπεθύμησε νὰ ἴδῃ τὸν Παφρού-
τιον καὶ ὅτι ἔξ ἀνατολῶν καὶ δυσμῶν οἱ χρι-
στιανοὶ ἐστρεφον πρὸς αὐτὸν τὰ θαμβωμένα
των βλέμματα. Αἱ περιφημότεραι τῶν ἵταλ-
ικῶν πόλεων τοῦ ἀπέστειλαν πρεσβευτάς, ὁ δὲ
Ρωμαῖος Καῖσαρ, ὁ θεῖος Κώνστας, ὁ ὑποστη-
ρόζων τὴν χριστιανικὴν ὁρθοδοξίαν, ἔγραψε
πρὸς αὐτὸν ἐπιστόλην ἡ δοποία τοῦ ἐνεγειρόσθη
μετὰ μεγάλης τελετῆς. Καὶ μίαν νύκτα, ἐνῷ ἡ
πόλις ἡ ἀναφυεῖσα ὑπὸ τοὺς πόδας του ἐκοι-
μάτο ἐν τῷ δούρε, ἔκανε πολὺν λόγον το-

— Παφνούτιε, τὰ ἔργα σου σὲ κατέστησαν περίφημον καὶ οἱ λόγοι σου πανίσχυρον. Πρὸς δέξαν του σὲ ἐπλασεν δ Θεός καὶ σὲ ἔξελεξεν ὅπως θαυματουργήσῃς, θεοπατεύσῃς ἀσθενεῖς, προστὴλτίσῃς εἰδωλολάτρας, διαφωτίσῃς ἀμαρτωλούς, κατασιγάσῃς ἀρειανοὺς καὶ ἐπαναφέρῃς τὴν εἰδήνην τῆς ἐκκλησίας.

‘Ο Παφνούτιος ἀπήντησε:

— Γενηθήτω τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ.

‘Η φωνὴ ἐπανέλαβε:

— 'Εγέρθητι, Παφνούτιε, καὶ ὑπαγε πρὸς εὑρεσιν τοῦ ἀσεβοῦς Κωνσταντίου δστις μακρὰν τοῦ νὰ μιμῆται τὴν συφίαν τοῦ ἀδελφοῦ του Κωνσταντίος, ὑποστηρίζει τοῦ Ἀρείου καὶ τοῦ Μάρκου τὴν πλάνην.¹ Υπαγε. Αἱ σιδηραῖ πύλαι θὰ ἀνοιχθῶσιν ἔμπροσθέν σου, τὰ σανδάλια σου θὰ ἡχήσουν ἐπὶ τοῦ δαπέδου τῶν ἀνακτόρων καὶ ἡ φωνή σου θὰ ἀντιχῆσῃ ἐπίφοβος πρὸ τοῦ θρόνου τῶν Καισάρων, θὰ μεταβάλῃ τὴν καρδίαν τοῦ υἱοῦ τοῦ Κωνσταντίουν. Θὰ βασιλεύσῃς τότε ἐπὶ τῆς εἰρηνοποιηθείσης καὶ πανισχύρου ἐκκλησίας. Καὶ δπως ἡ ψυχὴ δδηγεῖ τὸ σῶμα, τοιουτοτρόπως καὶ ἡ ἐκκλησία κυβερνᾷ τὴν αὐτοκρατορίαν. Θὰ ὑψωθῆται ὑπεράνω τῶν γερουσιαστῶν, τῶν κομῆτων καὶ τῶν πατρικίων, θὰ κατασιγάσῃς τοῦ λαοῦ τὴν πεῖναν καὶ τῶν βαρβάρων τὴν τόλμην. Ο γηραιὸς Κόττας ἀναγνωρίζων σὲ τὸν πρῶτον τῶν κυβερνώντων, θὰ ἐπιζητήσῃ ὡς τιμῆν του νὰ σου νίψῃ τοὺς πόδας. "Οταν δὲ ἀποθάνῃς θὰ φέρουν τὸ ράσσον σου εἰς τὸν Πατριάρχην τῆς Ἀλεξανδρείας καὶ ὁ μέγας Ἀθανάσιος δὲ λευκανθεῖς ἐν τῇ δόξῃ. θὰ τὸ φιλήσῃ ὡς ἄγιον λείψανον.

"Yπαγε.

· Ο Παφνούτιος ἀπήντησε:

— Γενηθήτω τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ.

Καὶ ἀνεγερθεὶς μὲν μεγάλας προσπαθείας ἥτοι μάζετο νὰ κατέληθῃ. Ἀλλὰ μαντεύσασα τὴν σκέψιν του ἡ φωνὴ ἐπανέλαβε:

— Πρὸ πάντων μὴ κατέληθης τῆς κλίμακος ταύτης ἐνεργῶν ὡς ἄνθρωπος καὶ παραγνωρίζων τὰ θεῖα δῶρα τὰ διόπτια κατέχεις. Ἀναγνώσον καλλίτερον τὴν ισχύν σου, Παφνούτιε, καὶ πτερούγισε, ὡς ἐμπρόστεπει εἰς ἄγιον, μέγαν ὡς σέ! Πήδησον καὶ οἱ ἄγγελοι εἶναι ἔτοιμοι νὰ σὲ ὑποβάστασον. Πήδησον λοιπόν.

‘Ο Παφνούτιος ἀπήντησε:

— Γενηθήτω τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ ἐπὶ οὐ-
ρανοῦ καὶ γῆς.

Καὶ κινῶν τοὺς βραχίονάς του τοὺς ἀνοιγ-
μένους ὡς πτέρυγας μεγάλου ἀσθενοῦς πτηνοῦ
ῆτο ἔτουμος νὰ οιφθῇ, ὅταν αἴφνης φρικτὸς
γέλως ἀντήχησεν εἰς τὰ ὕπτα του.

Τρομαγμένος τότε ἡρώτησε:

— Ποῖος λοιπὸν γελᾷ τοιουτορόπως;

— Χά! Χά! ἐσύροιξε ἡ φωνή.

Μόλις ήρχισαμεν νὰ γνωριζώμεθα· βεβαίως μίαν ἡμέραν θὰ φιλιωθῶμεν καλλίτερα. Ἐγώ, φύλαττε μου, σὲ ἀνεβίβασα ἐδῶ ἐπάνω καὶ πρέπει νὰ σὲ εὐχαριστήσω διὰ τὴν εὐκολίαν μὲ τὴν δόπιαν μὲ ἥκουσες. Εἶμαι εὐχαριστημένος ἀπὸ σέ. Παφνούτιε.

‘Ο Παφνούτιος ἐψιθύρισε μὲ φωνὴν πνιγμένην ἀπὸ τὸν τρόμον.

— Ὁπίσω ! Ὁπίσω ! Σὲ ἀναγνωρίζω, εἰσαι ἔκεινυς ὅστις ὑψώσεις τὸν Ἰησοῦν ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ναοῦ καὶ ἔδειξες εἰς αὐτὸν ὅλα τὰ βασιλεια τοῦ κόσμου τούτου .

Kai ἐπανέπεσεν ἀποκαμωμένος ἐπὶ τοῦ λίθου.

— Πῶς δὲν τὸν ἀνεγνώρισα γρηγορώτερον! ἐσκέπτετο. 'Αθλιώτερος τῶν τυφλῶν ἐκείνων, τῶν κωφῶν καὶ τῶν παραλυτικῶν οἱ ὅποιοι ἔλπιζουν εἰς ἑμές, ἀπώλεσα τὴν αἰσθήσην τῶν υπερφυσικῶν πραγμάτων καὶ διεστραμμένος περισσότερον τῶν μανιακῶν ἐκείνων οἱ ὅποιοι τρώγουν τὸ χῶμα καὶ ἐναγκαλίζονται τὰ πτώματα, δὲν ἀναγνωρίζω πλέον τοὺς θρούβους τῆς κολάσεως καὶ τὰς φωνὰς τοῦ οὐδανοῦ. 'Απώλεσα ἀκόμη καὶ τὸ ἔνστικτον ἐκεῖνο τὸ ὅποιον κάμνει τὸ βρέφος νὰ κλαίῃ δταν τὸ ἀποσποῦν ἀπὸ τὸ στήθος τῆς τροφοῦ καὶ κάμνει τὸν κύνα νὰ δσφραίνεται τοῦ κυρίου του τὰ ἵχην καὶ τὸ φυτὸν νὰ στρέφεται πρὸς τὸν ήλιον.

"Ἐπεταῖς συνέγεια.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΕΚ ΠΑΡΙΣΙΩΝ

OJ AATINOT

τοῦ Ἀντονάν, δπως εἶναι ἀκόμη τὸ ἐκ δια-
λειμμάτων λειτουργοῦν θέατρον «τὸ Ἔργον». Τὸ «Ἐργον» ἔχει ὡς κύριον σκοπὸν νὰ μᾶς
μυήσῃ εἰς τὸ θέατρον τοῦ Βορρᾶ. Οἱ «Λατί-
νοι» συνεπλήρωσαν τὸν κύκλον καὶ μᾶς λέ-
γουν: «Τὸ πρόγραμμά μας ἔγκειται εἰς τὴν
δινομασίαν μας. Μετὰ τὴν θαυμασίαν προσῆ-
λωσιν εἰς τὸν Βορρᾶν καὶ τὰς νύκτας αἵτινες
μᾶς ἀπεκάλυψαν τὸν Ἰψεν καὶ τὸν Βγιόρ-
σον, ἡ γαλλικὴ ψυχὴ ἀνένηψε. Τὸ κοινὸν
ἀπαυδῆσαν νὰ ἐνθουσιάζεται διὰ φιλολογίαν

Ἐντὸς ὀλίγων ἐτῶν, ἡ Γαλλία, χωρὶς νὰ κινηθῇ ἀπὸ τὴν θέσιν τῆς, ἔκαμε τὸ φιλολογικὸν αὐτὸ ἀνὰ τὸν κόσμον ταξίδι, τὸ δικοῖον δὲν θὰ μείνῃ ἀνωφελές δι' αὐτῆν, παρὰ τὴν γνώμην τῶν ὑπὲρ τῶν πατρίων ἀμυνομένων, διότι πάντοτε ἡ ἐπικοινωνία ἀποβαίνει ἐπωφελής καὶ ὑπὸ πνευματικὴν καὶ ὑπὸ πολιτικὴν καὶ ὑπὸ ἐμπορικὴν ἔποψιν ἀλλ' εἰς τὸ ταξίδι αὐτὸ ἀνὰ τὴν ξένην φιλολογίαν νομίζω ὅτι ἐφάρημεν φρόνιμοι. Ἡρχίσαμεν πράγματι ἀπὸ τοὺς τόπους τοὺς πλέον ἀχαρίστους, τοὺς πλέον ὄμιχλώδεις καὶ τοὺς μᾶλλον ψυχρούς, τοὺς περισσότερον ξένους πρὸς τὴν ἰδιοσυγκρασίαν μας. Καὶ ὡσὰν ἀποκαμιωμένοι ἀπὸ τοὺς κόπους μας καὶ ἵσως τὴν ἀπόδιαν, ἐκρατήσαμεν ὡς ἐπιδόρπιον, τὰ φαιδρότερα καὶ φωτεινότερα τοπία τοῦ φιλολογικοῦ δράματος, ἐκεῖνα τὰ δοποῖα ἔπλασεν, ὅχι μακρὰν ἥμων, τὸ λατινικὸν πνεῦμα, τὸ ἐκπορευόμενον — δὲν τὸ λησμονῶ καθόλου γράφων τὰς γραμμὰς ταύτας περὶ τῶν κατ' εὐθεῖαν κληρονόμων του — ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ πνεύματος, τῆς δόξης αὐτῆς τοῦ πολιτισμένου κόσμου.

Μία δύμάς νέων θαρρολέων και γεμάτων ζωήν έσυστησαν πρὸ δλίγου εἰς τὸ Παρίσι τὸ Θέατρον τῶν Λατίνων. Οἱ Λατῖνοι δὲν εἶναι ἐπιχείρησις κερδοσκοτικὴ δργανωθεῖσα ὅπως συνήθως τὰ θεατρά μας μὲ τὴν ἴδιαιτέρων των αἴθουσαν καὶ τὸς καθημερινὰς παραστάσεις των. Εἶναι ἐπιχείρησις φιλολογικὴ ὅπως ὑπῆρξε τὸ «Ἐλεύθερον Θέατρον» ισταντινὴ σωῆ, εἰς τὴν φιλοπαίγτασίαν τῆς Πορτογαλλίας, εἰς τὴν φιλοπαίγμονα καὶ προπετὴ ἔμπνευσιν τῆς Γαλλίας τοῦ 16ου καὶ 18ου αἰώνος».

τῶν ἄλλων προσόντων, ἔχει τὸ πλεονέκτημα τὸ ἀναμφισβήτητον, διτὶ εἶναι σύμφωνος μὲ τὴν ἴδιοσυγκρασίαν μας. Οἱ Λατῖνοι δὲν ἔχονται ὥπλισμένοι ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν διὰ νὰ ἐκδιώξουν ἑκείνους τοὺς ὅποιους οἱ ἀποκλειστικοί μας πάτριοι χαρακτηρίζουν ὡς παρεισάκτους· προτίθενται ἀπλούστατα νὰ μᾶς μηῆσουν εἰς τὰ ἀριστουργήματα, τὰ δοποῖα εὑρίσκονται τόσον πλησίον μας καὶ διως εἶναι ἄγνωστα, διὰ νὰ μᾶς φαιδρύνουν καὶ φωτίσουν μὲ δόλον τὸν ἥλιον καὶ δῆλην τὴν χαρὰν ποῦ ἔγκλείουν.

Ο κ. Van Bever, ὁ φιλολογικὸς διευθυντὴς τῆς νέας ἐπιχειρήσεως, δὲν φαίνεται διὰ τοῦ ὄντος τοῦ προωρισμένος νὰ προεδρεύῃ εἰς τὰς τύχας ἔργου λατινικοῦ· ἀλλ' αὐτὸς εἶναι ἀσήμαντος λεπτομέρεια. Ἡ φλαμανδικὴ καταγωγὴ του δὲν τὸν ἐμποδίζει νὰ ἐκλέξῃ ὡς πατρίδα πνευματικὴν τὴν Μεσημβρίαν, καθόσον μᾶλλον ἡ Μεσημβρία διὰ τοῦ Charles Quint ἔξετάθη μέχρι τῆς Φλάνδρας καὶ τὸ ισπανικὸν αἷμα ἀφῆκε βεβαίως μίαν σταγόνα εἰς τὰς φλέβας τῶν κατοίκων της. Ἐκ περισσοῦ δὲ κ. Van Bever εἶναι γέννημα τῶν Παρισίων καὶ διὰ τοῦ ζωηροῦ, θερμοῦ καὶ φύσει φαιδροῦ χαρακτῆρος του, εἶναι τέλειος τύπος μεσημβρινός. Γραμματεὺς τοῦ «*Mercure de France*» δὲ κ. Van Bever εἶναι προικισμένος μὲ ὑψίστην καλαισθησίαν καὶ ἀναγνωρίζεται παρ' ὅλων ὅσοι τὸν γνωρίζουν, ὡς κάτοχος μεγάλης παιδείας καὶ ὡς ἀγαπῶν μετ' ἐπιγνώσεως τὰ ἔργα τὰ δοποῖα ἀποτελοῦν τὸ πρόγραμμα τοῦ θεάτρου του. Ὑπῆρξεν ἰδρυτὴς τῆς «*Αὐγῆς*» περιοδικοῦ εἰς τὸ δοποῖον συνειργάσθησαν οἱ καλλίτεροι τῶν νέων μας συγγραφέων. Ἐξέδωκε μὲ τὸν κ. Léautaud, τοὺς «*Ποιητὰς τῆς σήμερον*», ἔξαιρετον ἀνθολογίαν τῆς νεωτάτης μας ποιήσεως, τῆς δοποίας ἡ ἐμφάνισις ἐπροκάλεσε ζωηρὰς λογομαχίας εἰς τὸν φιλολογικὸν κόσμον.

Ἡ πρώτη παράστασις τῶν Λατίνων ἐδόθη εἰς τὸ Νέον Θέατρον. Παρεστάθησαν τὸ δημοτικότατον ἐν Ἰταλίᾳ δρᾶμα «*Ἄλληλούια*» τοῦ Μάρκου Πράγα καὶ τὸ δίπρακτον γαλλικὸν «*δ Μῆμος τοῦ Μπριντού*» τῶν Laurent Tailhade καὶ Raoul Pâlfr.

Τὸ «*Άλληλούια*» ἔγεινε δεκτὸν ὑπὸ τοῦ κοινοῦ ἐνθουσιωδῶς. Τὸ δρᾶμα αὐτὸν ἔχει πολλὴν τέχνην καὶ μεγάλην δραματικὴν δύναμιν. Δὲν εἶναι ἔργον μεγάλης συλλήψεως, ἀνυψῶνον τὴν ψυχὴν εἰς τὰς σφαίρας τοῦ ἵδεων· ἀλλ' ἐκ τοῦ κοινοῦ περιβάλλοντος ἐντὸς

τοῦ ὅποιου ἐκτυλίσεται, ἥντιλησεν διαγραφεὺς ὅλα τὰ στοιχεῖα τὰ δυνάμενα νὰ προκαλέσουν ἴσχυρὰς συγκινήσεις. Πρὸ τριῶν ἑτῶν ἐδάμεν τὸν Νοβέλλην παριστάνοντα εἰς τὸ Παρίσι τὸ ἔργον αὐτὸν τοῦ Μάρκου Πράγα καὶ τὸ εἶχε διερμηνεύσει μὲ τὴν θυρυβώδη Ἰταλικὴν τέχνην ἥτις ἀποτελεῖ τὸν χαρακτῆρα του. Εἰς τὴν παράστασιν τῶν Λατίνων δὲ Bour, δὲ ὑποκριθεὶς τὸν ἵδιον ὄρολον, ἔπαιξε πολὺ διαφορετικά, ἀλλ' ἡ πόντος τοῦ, ἔγκρατής καὶ μεμετρημένη, ἔσχεν ἐν τούτοις τὴν δύναμιν νὰ συναρπάσῃ τὸ κοινόν.

Ο Μῆμος τοῦ Μπριντού, ὅλως διάφορον εἶδος, ἔρεσεν ἐπίσης πολὺ. Ἐδῶ βασιλεύει διγαλατικὸς γέλως, μέσα εἰς ἐν περιβάλλον τὸ δοποῖον μᾶς ἐνθυμίζει τὸν Frère des Entommeures καὶ τὸν Πανούργον, τοὺς αἰωνίους ἥρωας τοῦ μεγάλου μας Rabelais. Τίποτε δὲν ἔξισοῦται μὲ τὸ ὑγείες καὶ εὐάρεστον σκῶμμα εἰς τὴν γλῶσσαν αὐτῆν, γεμάτην ἀπὸ θεομότητα καὶ χρῶμα, τῆς δοποίας δὲ ἀριστοτέχνης ἑκείνος κατεῖχε τὸ μυστήριον, καὶ τὸ δοποῖον ἀπέδωσαν τόσον ἐπιτυχῶς οἱ δύο συγγραφεῖς. Ο ἔνας, ὁ Laurent Tailhade — διαποτίων ἥδη εἰς τὰς πολιτικὰς φυλακὰς τὰς ὑπερβολὰς τῆς γραφίδος του ἐναντίον τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Ρωσίας — ἐσκόρπισεν εἰς τὸ ἔργον αὐτὸν ὅλον τὸν θησαυρὸν τῆς γλαφυρᾶς λατινικῆς μούσης του, δὲ ἄλλος ὁ Raoul Pâlfr, προσέδωκε τὴν χάριν καὶ τὴν ἀγροῦκον εὐγένειαν τὰ δοποῖα ἀποτελοῦν τὸ βάθος τοῦ χαρακτῆρος του.

Παρὰ τὴν γνώμην κριτικῶν τινῶν, ἥτις δὲν ἔκει καμμίαν σοβαρότητα, ἡ ἔναρξις τῶν Λατίνων δὲν ἥδυνατο νὰ εἶναι καλλιτέρα καὶ ἥδη κατέκτησαν τὴν συμπάθειαν τοῦ κοινοῦ.

Προσεχῶς θὰ παρασταθῇ νεώτατον ἔργον τοῦ Περεές Γάλδας, δὲ «*Πάππος*», ἀνέκδοτον ἔτι καὶ εἰς τὴν πατοίδα του αὐτῆν, δὲ ἀποτελέσῃ δὲ ἀληθινὸν γεγονός. Καὶ δὲ ἀκολουθήσουν ἄλλα ἔργα ἐκ τοῦ Ιταλικοῦ, τοῦ ισπανικοῦ καὶ τοῦ πορτογαλλικοῦ θεάτρου, μεταξὺ τῶν δοποίων δὲ «*Μανδραγόρας*» τοῦ Μακιαβέλη, δὲ ἀρχαιοτέρα Ιταλικὴ κωμῳδία, πολὺ τολμηρά, δύο δοποῖοι διαφορέα, καὶ ἡ δοποία διοθῆ χωρὶς ἀποκοπάς, παρὰ τὰς παρατόλμους σκηνάς της, μὲ σκηνοθεσίαν ἀπαράλλακτον δύος δὲ ἐπαίχθη εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ Πάπα Λέοντος X, ἐνώπιον θεατῶν ἀπαρτιζομένων ἐκ καρδιναλίων καὶ αὐλικῶν. Θὰ ἴδωμεν ἐπίσης τὴν «*Καλάνδραν*»

τοῦ καρδιναλίου Βιβιένα, διάφορα ἔργα τοῦ Καλδερὸν καὶ τοῦ Λόπε δὲ Βέγα καὶ ἄλλα νεώτερα: τὸν «*Δὸν Πέτρον Καροῦσον*» τοῦ Ροβέρτου Μπράκο, θαυμάσιον ἔργον ἀληθείας, δύο συγκεντρώνεται θλιβερὸν δραματικὸν ἐνδιαφέρον: τὸν «*Βασιλέα τῆς Νιοβανίας*» τοῦ Ριχάρδου Καράφα, τοῦ δοποίου ἡ παράστασις ἀπηγορεύθη ὑπὸ τῆς Ιταλικῆς λογοκοινίας καὶ δύο δοποῖοι συγγραφεὺς καταδεικνύει τὴν ταπεινωτικὴν ἐπιρροὴν τῶν φιλολογῶν τοῦ Βορρᾶ. Ὁ Βασιλεὺς τῆς Νιοβανίας εἶναι βασιλεὺς νιτσεῖκός. Εἶναι δρᾶμα

κατά τινων σοσιαλιστικῶν θεωριῶν, δρᾶμα πνευματικῆς ἀριστοκρατίας, προωρισμένον νὰ κινήσῃ πολὺ τὸ ἐνδιαφέρον.

“Ἄσ εὐχηθῶμεν αἵ ιδαιαι αὐταὶ ὑποσχέσεις νὰ πραγματοποιηθοῦν, διὰ νὰ ἡμπορέσωμεν νὰ εἴπωμεν καὶ ἡμεῖς μετὰ τοῦ κ. Bever: «*Ἴδούς ἡ αἰωνία πηγὴ ἐπιπνεύσεως, ἡ προερχομένη ἐκ Ρώμης καὶ ἐξ Ἀθηνῶν. Ποιηταί, δραματικοὶ συγγραφεῖς, σᾶς προσκαλοῦμεν εἰς πανδαισίαν*».

ED. SANSOT-ORLAND

Παρίσι

ΛΟΓΟΙ ΚΑΙ ΑΝΤΙΛΟΓΟΙ

ΛΟΓΟΔΟΣΙΑ. — Τώρα ποῦ ἐκτελοῦμεν τὴν κάθαρσιν τῆς σαρωκοστῆς, ἡμπορεῦτε νὰ μοῦ κάμετε τὸν ἀποκρητικὸν ἀπολογισμόν σας;

— Δὲν εἶναι δύσκολον, κυρία. Μία κεφαλὴ ἐπὶ τῆς δοποίας ὅλαι αἱ ἀγρυπνίαι ἀφῆκαν ἔνα κομμάτι σιδήρου, δόληγη ποδάρη, μερικοὶ πόνοι διατρέχοντες τὸ στήθος ὡς ταινίαι μεγαλοσταύρου, δύο μάτια ἀπὸ τὰ δοποῖα δὲ ὄφιαλμάτρος προσπαθεῖ νὰ βγάλῃ τὰ εἰσιχωρήσαντα κομμάτια κομφετί, μερικαὶ ἀθλιότητες ἀκόμη καὶ ἰδοὺς δὲ ἀπολογισμὸς τὸν δοποῖον ζητεῖτε. Αὐτὰ μοῦ ἔμειναν ἀπὸ τὰς Ἀπόκρεων.

— Τὰς Ἀπόκρεων νὰ λέγετε κατὰ τὸν ἀπτικὸν τύπον.

— Θεέ μου, ἔχετε δίκαιον. Βλέπετε δὲν εἶναι τὰ κομφετί τὸ μόνον βάσανον. Εἶνε καὶ αὐτὸς τὸ σίγμα. Βέβαια τὸ δόνομα κλίνεται. Αἱ Ἀπόκρεων τῶν Ἀπόκρεων, τὰς Ἀπόκρεων... λοιπὸν τί ἐλέγαμεν;

— Σᾶς ἥρωτησα πῶς ἐπεράσατε αὐτὰς τὰς ἡμέρας, ἀλλὰ μοῦ ἐδώσατε ἀπάντησιν ἀνεπαρκῆ. Θὰ ἥθελα νὰ ἀκούσω μερικὰς λεπτομερεῖας ἀπὸ τὸ γλέντι σας. Κάμνω συλλογὴν ἐντυπώσεων, ἀλλ' ἔχω ἀπελπισθῆ διότι ὅλοι μοῦ διηγοῦνται τὰ ἴδια, ωσάν νὰ ἥκουσαν δλαι αἱ Ἀθῆναι τὸν ἵδιον μασκαρᾶν.

— Πιστεύσατε, κυρία μου, δτι δὲ ἴδιος ἦτο. Πιστεύσατε δτι ἔνας καὶ μόνον μασκαρᾶς ἐπείρεξεν δλους τὸν δοποῖον περιβάλλοντος ἐντὸς.

χεν ὅλοι νὰ λέγουν τὰ ἴδια πράγματα, νὰ ἀρχίσουν δηλαδὴ ἀπὸ τὸ «*καλησπέρα σας, κύριε Δημητράκη*» καὶ νὰ τελεώνουν εἰς τὸ καληνύχτα σας, κύριε Δημητράκη; Μὲ ἐννοεῖτε βεβαίως. Ἐὰν 60,000 κάτοικοι τῆς πρωτευούσης ἐφόρεσαν δόμινον, αἱ πενήντα αὐταὶ χιλιάδες μόλις κατώρθωσαν νὰ ἀποτελέσουν ἔνα ἄνθρωπον, καὶ αὐτὸν ἀηδῆ. “Ολοι ἥσθιανθησαν τὸ καθῆκον νὰ γίνουν ἔξυπνοι μὲ δέκα δραχμὰς τὰς δοποίας ἔδωσαν δὲν ἐνοίκιον ἢ διὰ ωρτικὰ τῆς στολῆς των. Καὶ δὲν εἶναι δύσκολον πράγμα νὰ διορισθῇ κανέις ἔξυπνος, δπως θὰ διωρίζετο καὶ τελωνοσταθμάρχης. Ἐδῶ εἰς τὸ τόπον μας ἀλλως τε ἡ λέξις πνεῦ μα ἔχει πάθει τὸν τάραχόν της. Πνεῦμα εἶναι καὶ δ Τολστόη, πνεῦμα εἶναι καὶ δ μικρὸς Τοτός διότι τραβᾷ τὰ γένεια τοῦ θείου του δ διαβολάκος, πνεῦμα εἶναι καὶ ἔκεινος δ δοποῖος γίνεται μασκαρᾶς καὶ σᾶς λέγει μὲ φωνὴν λεπτήν ὡς βελόνην: «*Καλησπέρα σας κύριε Δημητράκη*».

— Υπεφέρατε πολὺ ἀπὸ τοὺς μασκαράδες; — Υπέφερα πολὺ ὅταν ἔγεινα μασκαρᾶς. Δὲν κατώρθωσα νὰ πειράξω κανέναν ἀνθρώπον, νὰ βγάλω ἔστω καὶ μίαν λέξιν ἢ δοποία νὰ δικαιολογῇ τὰ δούνχα μου. “Οπου ἐπῆγα, ἀνεκηρύχθη δμοφώνως ἡλίθιος. Ἐν τῷ μεταξὺ ἐθριάμβευσε γύρω μου πλήθος προσωπίδων αἱ δοποῖα διὰ τῆς ὑγρᾶς δπῆς τοῦ στόματος ἐβγαζαν ἔξυπναδες. Νομίζω δμως δτι εἰς τὸ τέλος ἀνεκηρύχθη δως ὡς δ δέξιανότερος ἐγώ, δ

ὅποιος εἶχον εἴπει τὰς ὀλιγωτέρας ἀνοησίας,
δηλαδὴ καυμίαν.

— Κατὰ τὰς ἴδεας ποῦ ἔχετε, φαίνεται ὅτι δὲν διεσκεδάσατε λαθόλου. Ποῦ δρεπείλονται λοιπὸν αἱ ἡμικρανίαι καὶ οἱ πόνοι τοῦ στήθους, ποῦ μοῦ εἴπατε παραπάνω;

— Εἰς τὸ ὅτι διεσκέδασα. Ἀλλὰ ὅχι ἐγώ.

— Ποῖος λοιπὸν διεσκέδασε;

— Τὸ ἄλλο μου ἐγώ. Ὁ καμηλὸς ἀνθρωπος δό δποιος εἶνε μέσα μου, προωδισμένος διὰ νὰ πίνη καὶ νὰ γελᾶ καὶ νὰ χορεύῃ ὅταν ὁ ἄλλος ἀναπαυέται. Ὅταν ἦλθεν ἡ Ἀπόκρεω, ὁ ἔνας ἐκ τῶν δύο μου ἀνθρώπων ἀπεσύρη εἰς τὰ ἐνδότερα καὶ ἔμεινε κυρίαρχος τῶν αἰσθήσεών μου ὁ ἄλλος. Νὰ σᾶς παρουσιάσω, ἀν μοῦ ἐπιτρέπετε, τὸν κύριον ἕαυτόν μου ὑπ' ἀριθ. 2. Εἶνε φαιδρὸς καὶ ἀγαθὸς ἀνθρωπος, πρόσθυμος δοῦλος ὅλων τῶν ἐθίμων, ὑπακούων ταπεινῶς εἰς τὰ προσκλητήρια, καταπίνων τσᾶς καὶ συζητῶν διὰ τὸν καιρόν. Χορεύει εἰς κάθε ἀναπηδητικὸν ἥχον, ὁ δόποιος θὰ δρμῆσῃ εἰς τὴν αἴθουσαν ἀπὸ τὸ κλειδοκύμβαλον τῆς γωνίας. Γνωρίζει νὰ κάμνῃ κομπλιμέντα εἰς τὰς

— Καὶ τί ἀπέγεινε

σαν φοῦσταν, καὶ νὰ ζητῇ συγγνώμην ὅταν
τῆς πατήσῃ τὴν οὐράν. Χειρίζεται λαμπρὸς τὴν
κοινοτοπίαν. Ὁμιλεῖ διὰ τὴν μονομαχίαν τῆς
ἡμέρας, διὰ τὸ φουστάνι τῆς Ρεζάνη ή τῆς
Ζάνης¹ Αδιγκ, διὰ τὸν χορὸν τῆς κυρίας Πιπι-
ρόκουν, διὰ τὸν ἔφωτα, καὶ διὰ τὰ πελισιέ.
Ἐπειδὴ γνωρίζει ὅτι θὰ χάσῃ τὴν κοινὴν ἐκτί-
μησιν, ἀν δὲν χορεύῃ τὴν Βεγκέρκαν, τὴν χο-
ρεύει καὶ αὐτήν. Ἐπειδὴ ἐπληροφορήθη ὅτι
αἱ συναυλίαι ἐν Ἀθήναις εἶχαν πολλὴν σχέ-
σιν μὲ τὴν τουαλέταν, φορεῖ τὸ φράκον του
καὶ πηγαίνει νὰ ἀκούσῃ τὸ Λυκόφως τῶν Θεῶν
τοῦ Βάγνερ. Νομίζω ὅτι κάμνει καὶ ἐπισκέ-
ψιες. ²Ἴσως σιδερώνει καὶ τὸ μουστάκι του.
Ἐγ τέλος προττέλατο εἴλος ἔπειτα τὸν

Ἐν πασῃ περιπτωσεὶ εἰνε ἐνας ἀπὸ τοὺς ἡμι-
θέους τῆς κοινοτοπίας τῶν σαλονιῶν. Πρὸς
τὰ ντειριονάξελίδια - δὲν μεταφράζεται ἡ λέ-
ξις — κάμνει ἀρκετάς περιποιήσεις, δύμιλει συμ-
φώνως μὲ τὸ πνεῦμα των καὶ μὲ τὰ ἰδανικά
των, δέχεται τὰ πειράγματά των χάριν ἀβρό-
τητος, ἔπεισε δὲ καὶ μερικὰ ἐξ αὐτῶν ὅτι εἶνε
εὐφυέστατα πλάσματα. ὅτι εἶνε φῶσσα καὶ ὅτι

ΧΑΡΗΣ ΗΜΕΡΙΝΟΣ

ἀδικοῦνται διότι δὲν κάμνουν κλασικὴν σπουδὴν εἰς τὸ πιάνο τὸ δροῖον κοπανίζουν. Θέλετε καὶ τὸ ὄνομά του; Ἐχει καὶ ὄνομα διδύτερος ἔαυτός μου. Διότι βεβαίως δὲν ἔχει τὸ ἴδικόν μου ὄνομα. Αὐτὸς πρέπει γὰρ ὄνοματεται κύριος Απωτοάκης ή κύριος Γεωργά-

μαστούς οικείους Στρατηγώντων ή καθέτος Τελεοχα-
κής ή κύριος Μπιμπής, λόγου χάριν. 'Αλλὰ
βεβαιωθῆτε δτι μοῦ εἶνε πολύτιμος. Χωρὶς
αὐτὸν θὰ ήτον αδύνατον νὰ ζήσῃ ὁ ἄλλος ἑα-
τός μου. Μὲ αὐτὸν ἐτρελάχθη τώρα τὰς
'Απόκρεω, μὲ τὰς χεῖρας του ἔρριψα κομφετί,
μὲ τὰ πόδια του ἔχόρευσα τὸ πα - ν τ - Έ σ π ἀ ν
αὐτὸν τὸ δαιμόνιον τὸ δόποιον ἐτρελάκη τὴν
ὑφήλιον, μὲ τὸ μυαλό του ἐσκέφθην, μὲ τὴν
μυωτικὴν ὑπαρξίαν αὐτοῦ τοῦ κυρίου ὑπῆρξα
ὅς ἀποκρηπίτικος ἥρως καὶ χάρις εἰς αὐτὸν δὲν
ἔξεπνευσα ἀπὸ τὴν ἀηδίαν. Λέν εἶνε πολὺ πα-
ράδοξον νὰ εἶνε κανεὶς διπλοῦς ἀνθρωπος.
'Ενθυμεῖσθε δὰ τὸν δόκτορα Τζέκυλ. Τὴν
θεωρῶ ἀπαραίτητον μάλιστα αὐτὴν τὴν διαι-
ρεσιν τοῦ ἀνθρώπου εἰς δύο ἡμίση, ἢ μᾶλλον
εἰς δύο διοκλήρους ἀνθρώπων. 'Αλλοίμονον
εἰς τοὺς μονούς.

— Καὶ τί ἀπέγεινε

— 'Ο δεύτερος ἔαυτός μου; 'Εξηφανίσθη,
κυρία μου, τὸ πωτὶ τῆς Καθαρᾶς Δευτέρας,
ῦστερον ἀπὸ μίαν δλονυκτίαν τρέλλαν, ὅταν
ἔμαραινόντο τὰ ἀτλάζια τῶν δομίνων καὶ ἡ
παραφροσύνη ἐγίνετο νύστα καὶ ἔσβυνον οἱ
δοφθαλμοί...

— Θὰ τὸν ἀναζητήσετε ἐκ νέου;

— Πάντοτε! Σᾶς εἶπα ὅτι μοῦ εἶνε ἀπαραιτήτος. Μεθαύριον πάλιν θὰ μὲ προσκαλέσουν νὰ πίω τσάι, θὰ μὲ ὑποχρεώσουν νὰ εἴπω κοινοτοπίας διὰ νὰ ἀπαντήσω εἰς τὰς κοινοτοπίας, θὰ μοῦ ἐπιβάλουν νὰ γίνω ἀνθρωπάκος, ἐπειδὴ δὲ ἔγω δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ γίνω, θὰ φωνάξω πάλιν εἰς τὸν σωτῆρα μου.

— "Ελα γρήγορα!

Καὶ θὰ τὸν φορέσω. Ὅταν γίνη περιπτὸς
θὰ τὸν ἐκδυθῶ. Ἐπειτα πάλιν θὰ τὸν φορέσω
ἢ ὅχι κατὰ τὰς περιστάσεις. Εἶνε κάτι τι,
βλέπετε, μεταξὺ ρούχου καὶ ἀνθρώπου. Εἶνε
τὸ ἥμισύ μου, εἰμαι ἐγώ, χωρὶς νὰ εἴμαι ἐγώ
βέβαια.

ГРАММАТА ТЕХНИ ЕПІСТІММІ

ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑΙ ΤΗΣ ΗΜΕΡΑΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΡΗΣΤΟΜΑΝΟΣ

Ἄνθη συλλογετα

Ο ἀσφαλέστερος καὶ πλέον βολικὸς τρόπος νάντιλαμ
βάνεται, νὰ ἔκτιμῃ καὶ νάγαπῃ ἀκόμη κανεὶς ἔνα ἄν-
θρωπον, εἶνε δὲ τρόπος τοῦ χωρισμοῦ καὶ τῆς διανο-
μῆς τῆς προσωπικότητός του. Καὶ εἶνε τὸν πλουσίον
καὶ τόσον πολυμερής σύνθεσις, αὐτὸν τὸ διότονον ὁνο-
μάζομεν προσωπικότητα, ὥστε εἰς ἔνα καὶ τὸν ἴδιον
ἄνθρωπον ἔχει κανεὶς νὰ ἐκλέξῃ τὸν ἄνθρωπόν του.
Απὸ τοὺς ἄνθρωπους τοὺς διόποιους περικλείει μέσος
του — τίς οἴδε πόσους! — δὲ πουτήτης τῆς *Αὐτόχροης*
τοροίσσης τῆς *Βαυαρίας*¹, καὶ δὲ ἰδούτης τῆς *Néas Σκηνής*,
δύο ἄνθρωποι μέχοι τῆς στιγμῆς αὐτῆς ἔχων
ζουν τόσον διακεκριμένοι καὶ αὐθυπόστατοι ὥστε θ-
μοῦ ἵτο ἀδύνατον εἰς τὴν στήλην αὐτὴν τὴν δούλω-
καλύπτει τὸ δόνομά του νὰ συγχωνεύσω τὰς δύο το-
σιλουέτας. Τόσον αἱ γραμμαὶ τῆς μᾶς δὲν συμπίπτουν
μὲ τὰς γραμμὰς τῆς ἄλλης. Καὶ ἐφαρμόζω τὴν μα-
θηδόνιον.

Σιλονέτα πρώτη. — Άπο τὰ πλάσματα τὰ ὅποια δημιουργοῦν μερικαὶ σοφαὶ δυνάμεις τῆς φύσεως διὰ κάποιαν ἀπόλογίαν. Ἔνας μικρός, ἀσθενικοῦ παιδίου, ὁργανισμός, ἐπὶ τοῦ ὅραιον τοῦ ἐσωτερικού φᾶς ἐπιθέτει τὴν σφραγίδα τῆς ὁραιότητος, ἐναντίον τῆς φυσικῆς ἀντίνομίας. Ἡ ἀπόλογία τῆς ψυχῆς νικώσσει τὴν ἄδρον ὕλην. Ποιητής ἀπὸ τοὺς φέροντας τοῦξεμβλημα τῆς ποιήσεως ὡς βαθμὸν πνευματικῆς Ἱεροσύνης. Μία ἀφονία θελτική ἐπομένων μεταξύ του ποιητοῦ καὶ ἀνθρώπου εἰς τὴν χειρονομίαν, τὴν στάσιν τὸ βλέμμα, τὴν λέξιν, τὸν τόνον τῆς φωνῆς - τῆς φωνῆς τῆς ἐπαξίως ἀνθρωπίνης καὶ σοφῆς, τὴν ὅποιαν ἥγαπτα ἡ Αὐτοκρατορίουσα, τῆς φωνῆς ἡ ὅποια δὲ ἐπτοῖει τὰς σφραγίδεις. — Γότις τῶν ὁραιών ὅλων ὅλα του αἱ λέξεις ἀγνῶν, καθαραί, ἄμμωνοι ἀπὸ τὸ λεξικὸν τῆς ποιητικῆς Ἱεροσύνης. Πρὸ τοῦ Χριστοῦμάνου τῆς ἐντύπωσιν αὐτὴν μοῦ ἔκαμε, ἐδῶ εἰς μίαν κρυσταλλι-

νην ἀθηναϊκήν νύκτα, ὁ Δ' Ανούτζιο, ὁ ἀσωτος αὐτὸς τῶν ὥραιοτήτων. Τὴν ἄρμονίαν αὐτὴν μεταξὺ τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ ποιητοῦ; διὰ τὸν δὲ ποιητὸν δέν πρέπει νά ἐπάρχῃ ἄλλη ἡ οὐκ ἀπό τὴν ποιητικήν, ἀπαύει ἀπό τούς ἀνθρώπους τοὺς δέσμους θαυμάζει. Δι' ἔνα ποιητήν, τὸν δέποιτον ἐγγάρισε τελευταῖως, μοῦ ἔλεγε: «Περιέργον! Εἶνε τοσαὶ ἡμέραι ποῦ τὸν ἐγγάριόσμεν καὶ δὲν μᾶς εἴπε ἀκόμη μίαν ὥραίαν λέξιν!...» Φύλος τῆς ἐρημίας καὶ τῆς σιωπῆς, δύος ή «μεγάλη ἐράστρια τῆς μοναξίας»¹. Ωνειροπόλει τὰς πρώτας ἡμέρας τῆς ἐπανόδου του εἰς τὴν Ἑλλάδα - ἐσχεδίαζε μᾶλλον - ἔνα ἐρημητήριον εἰς μίαν ἐρημόνησον τοῦ Αἰγαίου: «Θέλω νά μου ἀνήκῃ τὸ κῦμα ποῦ θά φιλή τὰς ἀκτάς του καὶ τὸ κοιμάτι τοῦ ούρανου ποῦ θά με σκεπάζῃ». Έραστής τῆς ἀριστοκρατίας εἰς τὴν τέχνην καὶ περιφρονήτης τῶν τυφλῶν δάχλων. Όνειροπόλος μιᾶς ἐλληνικῆς Αναγεννήσεως, ἐμψυχώσας μίαν πρώταν τὴν κοχγήν τοῦ Διονυσιακοῦ Θεάτρου, μὲ τοὺς ὠδιοτέρους λόγους, οἱ δύοιοι ἐδόνησαν τὸν λεόδων ἐκεῖνον μέρα ἀπό τοὺς χρόνους τῆς ἐλληνικῆς τραγωδίας. Τὴν «Νέαν τηνήν», ἐφαντάσθη μίαν σκηνήν ἀριστοκράτια, μι αν σκηνήν αἰθουσής διὰ τοὺς δλίγους, προσφεύγοντας βαθυτῷδόν τὰς ἐκλεκτὰς φύσεις εἰς τὴν ἄμιμον θρησκείαν τῆς ὠδιοτήτος, μίαν σκηνήν πνευματικήν, ἀπλῆν, κλασικήν, περιφρονήτριαν τῶν διακόσιων καὶ τῆς σκηνοθεσίας, παντὸς δι τι ἀπατῆ καὶ θαυμάσιον ἡ ἐπισκιάζει τὴν ψυχὴν τῶν ἐργών. Εἰς μίαν ἀκτὴν τοῦ Παλαιού Φαλήρου τὸ ὄνειρον αὐτῷ ἐξεκολάφθη καὶ ἐπεφορύσης ὑπὲρ τὸ μαλακὸν κῦμα καὶ μία σελὶς ἐνὸς ὥραιου λευκώματος— πῶς τὸ ἐνθυμοῦμα τὸ λεύκωμα αὐτὸ μὲ τὸ ἐκ μαροκίνου περικάλυψιμα! — ἐσφραγίσθη — in memoriam — ἀπὸ τοεῖς ὑπογράφας. Καὶ ἐπειτα ἐπικολούθησε σιωπή, μία σιωπή, ἡ οὐετελεστίας ἐστοερικῆς καὶ ἐνῷ ἐβαδίζαμεν εἰς τὴν ἐρημικήν παραλίαν, ὁ ποιητής μὲ τὸ βραδὺ καὶ ωυθικὸν βῆμα, τὸ συρόμενον ὡς δύσισθεν πενθίμου λιτανείας, μοῦ ἐφανέντο νῶς ἐν πλάσμα συμπαγέν ἀπό τὴν θλιβεράν καὶ ὥραιάν σκιάν, τὴν δύοιαν ἀπλώνες ἐπὶ τῶν ἐρημικῶν τρίψιν ἡ διάβασις τῆς Αύτοκρατορίσσεως, τῆς δύοιας τὸ σῶμα υψοῦτο πρὸς τὸν οὐρανὸν μὲ τὸ πένθος τῶν ἐνταφίων κυπαρίσσων.

Σιλουέτα δευτέρα. — "Ανθρωπος — μηχανή. Σύστημα δύοντων τροχών, κινουμένων από μιστηρώδεις και ισχυράς δυνάμεις. Από την έρημιαν των άποκοσμων, είς τοὺς διαγωνισμούς, πάντα προστριβάς, την άναυδυμάσιον τῆς ἀγορᾶς. Ο διειριστόλος τῆς ἐρημονήσου τοῦ Αλγαίου, ενδύσκεται περιτυκλωμένος ἔνα ἀπόγευμα εἰς τὸ Ζάπειον ἀπό τὸ πλέον ἀσύμφυλον κράμα τῶν Αθηναίων, ἀπό ἀνθρώπους προσβλέποντας ἀλλήλους με ἀποφύνα, μὴ ἀναγνωρίζομένους μεταξὺ των, καὶ ἀπαγγέλλει μὲ τὴν ἴδιαν ὁράμαν φωνῇν, τὴν δόπιαν ἡγάπτησεν ἡ Αὔτοκρατόρισσα, ἀπαγγέλλει ἐπὶ δύο ώρας ἔνα καταστατικὸν ἀνωνύμου μετοχικῆς ἐταιρίας, συντεταγμένον ἀπὸ δικηγόρων, τὸ δόπιον θά ἔφερε πλήξιν καὶ εἰς... νομικὸν φροντιστήμαν ἀδόμην. Μοιράζει ὑπουργήματα καὶ μετοχάς, δημιουργεῖ τιτλοφόρους τῆς «Νέας Σκηνῆς» ὃν οὐκ ἔστιν ἀριθμός, παραγγέλλει δράματα ἐπὶ ὑποθέσεων τὰς δοπιάς προσφέρει ὁ ἴδιος εἰς ἄνδρας καὶ γυναι-

κας, οι δύοι δὲν ὠνειρεύθησαν ποτὲ δόξαν δραμα-
τικῶν συγγραφέων κάποτε μετημριεισμένη εἰδωνεία
ἄρα γε; — καὶ ἀκόρεστος ἐπίζητει νέας γνωριμίας καὶ
σφίγγιος χεῖρας ὅπως δὲν ἔσφιξε κανεὶς Ἰωνᾶς ὑποψή-
φιος βουλευτῆς. Τὴν ἐπάνορην ἀπόλειτη δὲ οὐκαζιω-
τὰ δύο τρίτη τῶν τιτλοφόρων καὶ γελῶν. ὁ Ἰδιος λέ-
γει διτὶ μετὰ τὸν Μούμιον εἶνε ὁ ποτὸς ἀντοκράτωρ
εἰς τὴν Ἑλλάδα. Δυσαρεστεῖται μὲ τὰ ἐννέα δέκατα
τῶν ἀνθρώπων τοὺς δυοῖς ἔξελεξεν ὁ Ἰδιος καὶ ἀ-
κούει εἰς τὰς ἐργμείδας τὰς ὡμοτέρας καὶ ἀναξιω-
τέρας ὑβρεις καὶ εἰρωνείας, αἱ δύοιαι ἐτυπώθησαν
ποτέ. Καὶ προχωρεῖ πάντοτε ἐν μέσῳ πανδαιμονίου,
ἐν μέσῳ παρατήσεων τῶν ἑταίρων, ἐν μέσῳ κατα-
κραυγῶν τῶν χθεσινῶν θαυμαστῶν, ἐν μέσῳ μετόχων
ζητούντων δύοισα ταχινάτα των, φορτωνόμενος
ὅλα τὰ βάρη τῆς «Νέας Σκηνῆς», χωρὶς συνεργά-
τας, ἀναφρόνων μὲν ὑφος μάρτυρος, μὲν τὸν ἴδιαν ὥ-
ραιάν φωνήν, ἡ δύοια ἔθελεξε τὴν Ἀντοκρατόρισσαν,
μὲ τοὺς ὄφθαλμοὺς ὑψωμένους πρὸς τὸν οὐρανόν, ὡς
ὁ «Ἐσταυρωμένος»: «Ἐμεινα μόνος, μόνος διοι μὲ
ἔγκαττελιπαν... κατὶ πικρόν, ὡς. «Ἡλί, Ἡλί, λαμά
σαβαχθανί». Καὶ προχωρεῖ ἄξιος θαυμασμοῦ. «Η
«Νέα Σκηνή», ἀν δὲν ἔγινεν διτὶ ὀνειροπολήθη ἐις
τὴν ἀκτὴν τοῦ Παλαιοῦ Φαλήρου καὶ εἰς τὴν κόρην
τοῦ Διονυσιακοῦ Θεάτρου, ἐσημείωσε μίαν ἐποχὴν εἰς
τὸ Ἑλληνικὸν Θέατρον, ὀφειλομένην κατὰ τὸ ἥμισυ
εἰς τὴν ἀνωτέρων καλαύσησίαν τοῦ ἱδρυτοῦ της καὶ
κατὰ τὸ ἥμισυ εἰς τὴν τύχην ἡ δύοια ἔφερεν ἐμπρός
της διλύγας ἔξαιρετικάς ἰδιοφυΐας, διὰ τὰς δύοιας κα-
μογελῆ τὸ μέλλον.

Κοινὰ χαρακτηριστικά. — Όσο σοφώτερος από τους "Ελληνας λογίους και ὁ γλωσσομαθέστερος. Η γαλλική και ιταλική μετάφρασις τῆς "Αὐτοκρατορίσσης τῆς Βαναρίας, τῆς ποιάς το πρωτότυπον ἔγραφη εἰς τὴν γερμανικήν, ἔγιναν σχεδὸν ἀπό τὸν Ἰδιον, τόσον μετέβαλε τὰ κείμενα τῶν μεταφραστῶν τούς. Γράφει Ἑλληνικά ποιήματα μὲ στίχον ἐλεύθερον, ἰδικῆς του μορφῆς, τῆς ὅποιας δείγματα ἔδωκεν εἰς τὰ "Ορφικά Ποιημάτια. Ως πρός τὸ γλωσσικὸν ξήτημα είνει ὑπέρ τῆς ἐλεύθερως διαμορφωμένης γλώσσης, σερόμενος ὅλας τὰς ἐπιδράσεις και φρονῶν ὅτι τὰ γενρά στοιχεῖα θά φύγουν μόνα των. "Εἶνε περιπτὸν νά βράχῃ κανεὶς τὰς τοίχας τῆς κεφαλῆς αἱ ὅποιαι θὰ πέσουν μόνα των εἰς τὸ κτενίσμα" μου ἐλέγε μίαν ἡμέραν ἔγωπαθής. "Οταν λέγη νῆμεται" ἔννοει πάντοτε "ἔγω". Εἰς τὰς ἔχθρας του ἀμειλίκοτος. Απὸ ἓννα ἐκ τῶν θερμοτέρων συνεργαστῶν του ἔξητησε νὰ του ἀπόδωσῃ τὸ βιβλίον του, τὸ ὅποιον τοῦ εἶχε προσφέρει μὲ ίδιωγασφον ἀριέρωδους. "Δὲν συνειθῆσα νά χαρίζω τὰ ἔργα μου παρὰ μόνον εἰς δόσυς ἐκτιμῶ και ἀγαπῶ". Εἰς τὸ σύνολον γόνης. "Οταν δὲν τὸν μισῆ κανεὶς δὲν εἰμπορεῖ παρὰ νά τὸν λατρεύῃ.

Παῦλος Νικηφάνας.

ΦΙΛΟΔΟΓΙΑ

Τὸ κατωτέρῳ τοιαγοῦνδι τῆς Ρόδου μᾶς ἐστάλη εὐ-
μενῶς ὑπὸ τοῦ ἐν Αλεξανδρείᾳ λατροῦ κ. Παύλου
Γρευτοῦ μὲ τὴν ἔπης ἐπιστολὴν;

Kúore.

Τὸ δημιουρὸν ἀνέκδοτον ἄσμα τὸ δόποιον μισθίζετε, πληροφορηθέντες ὅτι εὐρίσκεται ἐς τὴν κατοχήν μου, σᾶς τὸ στέλλω εὐχαρίστως πάρος δημιουρίσουν.

Πρό τοιων περίπου ἐτῶν μοῦ τὸ ἔδωκεν ὁ πολύ-
κλωστος ἀριστος λόγιος καὶ φιλέλλην Τιγράν Γερ-
γάτ.

³ Ήτο, καθώς μοῦ εἶπε, δεκατεσσάρων ἑτῶν παιδί

Γνευτός

Μία λιγερή κανκήστηκε πάως Χάρο δὲν φρπάται
Γιατ' εἶν' τὰ σπήνα της ψηλά κι' ἀντρας της παλληκάρι
Κ' ἔχει καὶ δώδεκα ἀδερφοὺς τοὺς καστροπολεμῆτες
Π οὐλα τὰ κάστρο πολεμοῦν κ' οὐ κῶδες παραδίνουν.
Κι' ὁ Χάροντας σὰν τ' ἄκουσε πολὺν τοῦ βαροφάνη
Μαῆδο ποιὲι ἐγνήκε τὸν Πύργο τοιγνοῖςει.
Τὴν νύχτα τὰ μεσάνυχτα τὴν κόρη σαιτεύει.
Ἐμπταινοθραύσαντας οἱ γιατροὶ καὶ τὴν ἀποφασίσαν.
Μπαινόβραυε κ' η μάρα της κ' ἐπορέας τὰ μαλλιά της.
Μάρα, οὰν ἔστη ὁ Κωσταντῆς μὴν πᾶς νὰ τὸν πυράνης.
Στιφδεῖ τὸν τάβλα νὰ γεντῇ καὶ τάβλα νὰ δειπνήῃ.
Δός του τὰ δαζενύλιδα μου δός τον τὸν ἀρραβώνα.
Πέξ του νὰ πάῃ νὰ παντρευτῇ νὰ πάρῃ ἄλλη γυναῖκα
Ωσάν κ' ἐγὼ παντρεύομαι παίρων τὸν Χάρο ἄντρα.
Κι' ὁ Κωσταντῆς ἐμπρόφαλε σὰν "Ηλιος ἀπὸ τὸν κάμπο.
Ἐμπρός πηγαῖναν τὰ βιολιὰ καὶ πίσω τὰ παιχνίδια.
Σωπάστε λίγα καὶ βιολιὰ σωπάστε τὰ παιχνίδια
Στοῦ πεθεροῦ μου τὴν αἰλῆ θωρῷ σταυρὸν καὶ στέκειν.
Δίνει βιτσά τὸν μαῦρο τὸν σ' τὴν ἐκκλησιὰ πηγαίνει.
Γλάπες μονοὶ ἐσὸν θαρτειάσω μονιγάπιούν σκάβεις τὸ μνῆμα;
Ο πεθερὸς ἐπέθανε ή η πεθερά μον ἐζάθη;
Ἡ ἀπὸ τὰ γυναικαδέρφια μου κανένα θὰ ταφείασονν;
Οὐδὲ ὁ πεθερός σου ἐπέθανε οὐτὶ η πεθερά σου ἐχάθη
Οὐδὲ ἀπὸ τὰ γυναικαδέρφια σου κανένα θὰ ταφείασονν.
Μόρι εἶν' η Χονδομηλήτσα σου, ἐκείνην θὰ ταφείασονν.
Ἄν εἶν' η Χονδομηλήτσα μου σκάψε το πιὸ μεγάλο
Καὶ πιὸ μακρὸν καὶ πιὸ πλατύ νὰ παίρην δύο νομάτους.
Καὶ σ' τὸ δεξῖ τον τὸ πλευρὸν ν' ἀνοίξῃς παραδίνῳ.
Δροσιὰ νὰ μπαίνῃ τὴν αὐγὴ κ' ἥμιος τὸ μεσημέρι,
Τὴν νύχτα τὰ μεσάνυχτα τάστρο μὲ τὸ φεγγάρι.
Πάνω σ τοῦ ηοῦ τὴν κεφαλὴ φυτρώνει καλαμιδόνας.
Πάνω σ τῆς νηᾶς τὴν κεφαλὴ φυτρώνει κυπαρίσι.
Ο καλαμιδόνας ἔσκυψε φιλῆ τὸ κυπαρίσι.
Κι' ὁ βασιλῆς ἐπέρασε κ' ἐθάμαξε μὲ δαῦτα.
Πὰ δές τα τὰ βαρειδύμοιρα καὶ τὰ κακογραμμένα
Ποῦ δὲν φιλιόνται ζωτανὰ φιλιόνται πεθαμμένα.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ

ΓΑΛΛΙΚΗ ΣΧΟΛΗ. Ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 30

Ιανουαρίου δέ ἐταῖρος τῆς Σχολῆς κ. Φόλλγκραφ
ώμιλησε περὶ Πολυβίου καὶ Τίτου Λιβίου. Ἐξήγησε
πάσι οἱ δύο οὗτοι ἴστοροι, οἵτινες εἶνες ἦσαν καὶ
πηγὴ τῆς Ἑλληνικῆς ἴστορος κατὰ τὸν γ' καὶ β' πρό
Χριστοῦ αἰώνα, δὲν ἥδυνήθησαν ν. ἀπογειώσαται τὸν

ελληνικά πρόγματα μετά πλήρους άμεροληγίας. Αμφότεροι, ὁ τε Πολύβιος, ὁ πρὸς τὴν πολιτικὴν τῆς φωμαϊκῆς πολιτείας συνδεθεὶς Αχαιός, καὶ ὁ Τίτος Λίβιος, ὁ αὐτοκρατορικὸς ἴστορικός, ἔγραφον καὶ ἀνάγκην τὴν ἴστοριάν της Ἐλλάδος εξ ἀπόφεως φωμαϊκῆς. Ἀλλ᾽ ὅμως ὁ μὲν Πολύβιος οὐδαμοῦ φαίνεται, παρὰ τὴν μεροληπτικότητα του, ὅτι προέβη ἐν γνώσει μέχρι νοθεύσεως ἴστορικου τυνος γεγονότος, τούναντίον δὲ ὁ Λίβιος εἰς τὰ ἐκ τοῦ Πολυβίου ἡντιληφέντα ἥ, μᾶλλον μεταφρασμένα τῆς ἴστοριάς του μέρη δεικνεῖ τάσιν εἰς παραδομόφων τὸν γεγονότων τῶν ἀμαυρούντων πως τὴν δόξαν τοῦ φωμαϊκοῦ λαοῦ. Οὐ κ. Φόλληκροφ, συγχρόνων δύο ἀφργήσεις τῶν ἴστορικῶν τούτων, τὴν παρὰ Πολύβιῳ ΧΙΠ 30 καὶ 32, καὶ τὴν παρὰ Τίτῳ Λίβιῳ ΣΦΒΙ 9 καὶ 11, ἐζητησε ν' ἀποδεῖξῃ ἐν μιᾷ περιπτώσει ὅτι ὁ Λίβιος ἐπροπούη μᾶλιστα σημαντικῶς, ὑπεραπολογούμενος τῶν Ρωμαίων, τὴν τοῦ Πολυβίου ἀφήγησον, μεταβαλὼν τὴν χρονολογίαν ἐπισήμου ἔγγραφου τοῦ κειμένου αὐτοῦ. Οὐ Λίβιος ἐπιζητῶν καὶ ἐνταῦθα, ὡς ἀλλαχοῦ, νὰ μετριάσῃ τὴν ἐντύπωσιν τῆς ὑπερβολικῆς ἀστθρότητος καὶ σκληρότητος, μεθ ἡς ἡ σύγκλητος προσηνέχη πρὸς τοὺς νικηθέντας Αἰτωλούς, κατέφυγε εἰς τὸ τέκνασμα τοῦτο, ἵνα φανῇ ἀρεστὸς εἰς τοὺς λίαν φιλέλληνας Ρωμαίους τῆς ἐποχῆς του. Οὐ φήτω τελευτῶν τὴν ὄμιλίαν του διεμαρτυρήθη κατὰ τῆς ἀστηρᾶς καὶ ἀδίκου κοίσεως τῶν γεντέων ἴστορικῶν καὶ ἰδίων του Μόμσεον, οἵτινες ἐμπνεόμενοι ἐκ τοῦ Πολυβίου¹ καὶ Τίτου Λίβιουν κατέζησαν τοὺς Αἴτωλους τοὺς μετά θανατησῆς ἀνδρείας πολεμησαντας κατὰ τῶν ἴσχυρῶν καὶ σκληρῶν ἔχθρῶν τῆς Ἐλλάδος.

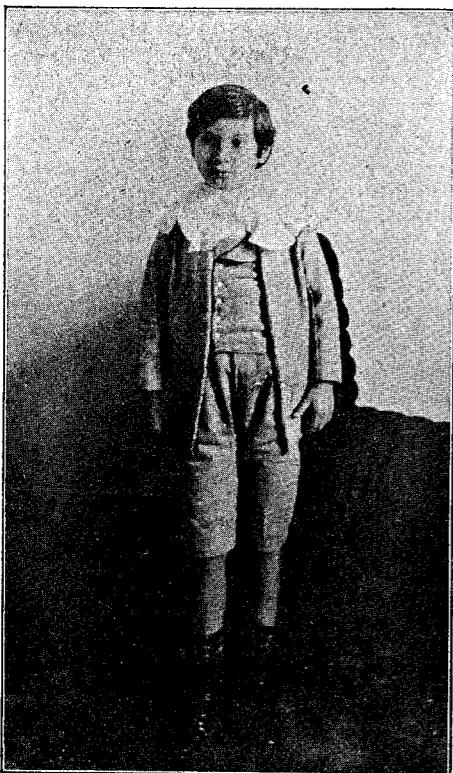
Ο κ. Θμόλλης διδάσκει περὶ τῆς θύλου τῶν Δελφῶν. Αἱ κατὰ τὸ παρελθόν ἔτος ἀνασκαφαὶ εἰς τὴν θέσιν Μαρμαριγάνα ἀπέκαλυψαν πλήν ἄλλων κτιρίων καὶ τὰ ἐρείπια ναοῦ κυκλοτεροῦσι, οὐ ἡ ὑπαρξῖς ἦτο ἀπὸ πάντη γνωστή. Τὰ λείφαντα τῶν κινόν καὶ τοῦ θρηγικοῦ ἐπιτρέπουσι νάντης θύλοις τοῦ μερόν του. Εκ τῶν σύγχρονών οὐδὲν γνωρίζουμεν περὶ τῆς ἥλικιας τῆς θύλου τῶν Δελφῶν ἀλλ᾽ οὐ κατεδείξεν ἐπιφανῆς πόρος τοὺς κυκλοτερεῖς ναοὺς τῆς Επιδαύρου καὶ Ολύμπιας, ὅτι τῶν Δελφῶν ἡ θύλος εἶναι ἡ ἀρχαιότερά τῶν τοιῶν. Ή κτίσις αὐτῆς ἀνάγεται πιθανῶς εἰς τὰ τελευταῖα ἔτη τοῦ πέμπτου περὶ Χριστοῦ αἰώνος. Τοῦτο ἐπιμαρτυρεῖ καὶ τὴν τεχνοτροπία τῶν γλυπτῶν λειψάνων τῶν ἐκ τῶν μετοπῶν τοῦ ναοῦ. Οἱ θητῶι πιστεύει ὅτι τὰ διάφορα κείμενα τὰ σχετιζόμενα πρὸς τοὺς ναοὺς τῆς Μαρμαριγᾶς δὲν συντελοῦνται εἰς ἔξακριβωσιν τοῦ προορισμοῦ τοῦ κτιρίου οὐτε τοῦ ὄντος μάτιος τῆς θεότητος, εἰς ἣν ἦτο ἀπειρομένον. Ωστε ἀνάγκη εἶναι νάντης καταλήξωμεν εἰς τὴν ἑξέτασιν αὐτῶν τῶν ἐρείπων, μήπως ταῦτα δύνανται νάντης πληροφορήσωσιν ἡμᾶς περὶ τούτου. Υποθέτει λοιπὸν ὁ κ. Θμόλλης, ἀν καὶ μετὰ πλήρους βεβαιότητος δὲν θέλει ν' ἀποφανθῇ, ὅτι δέ μέγας κυκλοτερής λίθος ὁ ἐν Μαρμαριγᾷ ἀνευρεθεῖ, δόστις δόνατοι νάντης στόμιον φρέατος, εἰδούσῃ ἀκριβῶς κείμενος ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ναοῦ. Αρα ἡ θύλος ἐστέγαζε μίαν κρήνην. Ή ὑπόθεσις αὐτῆς θάνατον παληγένευση ὅταν εἰσερθῇ τὸ θύλαγωγειόν, δι' οὗ διωχετενότο τὸ θύλον εἰς τὴν Μαρμαριγάναν. Εἴναι δὲ γνωστὸν ὅτι καὶ τῆς Επιδαύρου θύλοις, κατὰ τὴν γνώμην τοῦ κ. Λεσσά, περιείχεν

ΓΕΡΜΑΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ. Κατά τὴν συνεδρίασιν τῆς
δ Φεβρουαρίου σύν μάλησαν ὁ κ. φὸν Ηρότη καὶ
ὁ κ. Ζάρεδος. Οἱ πόντος ἀνέφερον ἐπιγράμματα
τινὰ ἐπιτύμβια ἐξ Ακαρνανίας καὶ ἐν ἐξ Αθηνῶν.
Τὸ τελευταῖον τοῦτο, ἡρωτηγιασμένον ὅν, συνεπλή-

οικῶν ἐπιδράσεων. Ὅντως τοιαῦτα τεμάχια οὐδαμοῦ ἀνευρέθησαν ἐν τῷ στρώματι ἐκείνῳ τῆς Ἀκροπόλεως, τὸ ὅποιον ἐσχηματίσθη ὅτε ἀμέσως μετὰ τὸ 479 οἱ Ἀθηναῖοι ἤρχισαν τὴν ἀνοικοδόμησιν τῶν ἱερῶν καὶ ἐν τῷ ὅποιῳ ἔμειναν μέχρι τῶν τελευταίων ἀναστατωμάτων κεκρυμμένα τὰ συγκεντρωμένα νῦν ἐν τῷ μουσείῳ τῆς Ἀκροπόλεως γλυπτά ἔργα καὶ ἀρχιτεκτονικά μέλη τῶν πρὸ τοῦ 480 χρόνουν.

ΜΟΥΣΙΚΗ

ΑΩΡΗΣ ΜΑΡΓΑΡΙΤΗΣ. Εἰς τὸ ὅρεον Ἀθηνῶν ἐκπαιδεύεται ἀπὸ τριῶν περίστου μηνῶν ὑπὸ τὴν διδασκαλίαν τοῦ διευθυντοῦ κ. Νάζου ὁ ἐπατέης Λώρης Μαργαρίτης.

Κάτι μεγαλοφυές φαίνεται ότι ένοικει εἰς τὴν ἀπαλήν ψυχὴν τοῦ παιδίου. Μὲ τὰ πρῶτα μουσικά μαθήματα τὰ δόποια ἔλαβεν ἀπὸ τὴν μητέρα του, διλλγον πρὸ τῆς εἰς τὸ Φρεῖτον φοιτήσεως, ἥρχισε τὸ ἥρεμον καὶ κανονικὸν ψυάκι νὰ ἔχειλεζῃ μὲ τοῦ χειμάρρου τὴν δύναμιν. Ἡρχισε νὰ συνθέτῃ. Τὰ μικρά του δάκτυλα, ἐμπνευσμένα τρέχουν ἐπάνω εἰς τὰ πλήκτρα τοῦ πιάνου, ἀποδίδοντα ὠρισμένα συναπτήματα. Ἐδῶ ἔνα πένθιμον ἐμβατήριον, ἔκει ἡ Τρικυμία. Ἐχει ἥδη ἐπτὰ συνθέσεις του. Τὸ αἴσθημα τοῦ ψυμοῦ, τῆς μελῳδίας καὶ τῆς ἀρμονίας εἶναι ἔμφυτα εἰς τὸν μικρόν μουσικόν.

Τὸν ἡκούσαμεν πρὸ δὲ λίγων ἡμερῶν παιζόντα εἰς τὸ κλειδοχύμβαλον τὰς δύο αὐτὰς συνθέσεις του. Τὰ

μάτια του, κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν, προσηλωμένα εἰς τὸ κενόν, ἐκοινωνοῦσαν τὴν στιγμὴν ἐκείνην μὲ κατὶ μα-
κρυνόν, ἀπόκοσμον, ποῦ ἐχύνετο ίδεωδῶς ὡραῖον
ἐπάνω εἰς τὴν μορφήν του. — Φυσιογνωμία γλυ-
κυτάτη, μὲ τὴν φυσικὴν τῆς ήλικίας του ἀφέλειαν.
Ωσάν νὰ σκέπτεται, νὰ ἀπασχολῆται πάντοτε ἀπὸ
κατὶ, ξένος σχεδὸν πρὸς τοὺς γύρῳ ἀνθρώπους καὶ
τὰ παιχνίδια τῶν ὄμηλίκων του, ἀκούμβῃ ἐνίστε τὸ
γραφικόν του κεφάλι ἐπάνω εἰς τὸ χέρι, εἰς κόσμους
ἀγνώστους πλανώμενος. Καὶ ἡ ζωὴ αὐτὴ ἡ ἥρεμος,
ἡ βηματίζουσα οὕτως εἰπεῖν, ἡ θέλγουσα μὲ τὴν παι-
δικὴν χάριν, ξεσπᾶ ἔξαφνα εἰς σθένος ἔκτακτον, καὶ
τὰ βήματα ἐκείνα τὰ σιγανὰ γίνονται ἀλματα γεμάτα
ρώμην, δύναμιν, ψυχήν. Καὶ ἡ ζωὴ ἐκείνη ἀνδρου-
μένη ἐπιβάλλει τὸν θαυμασμόν.

Τίς οἶδε ἄν, μὲ τὸ παιδάκι αὐτό, ἀνατέλλῃ μία δόξα διὰ τὴν Ἑλλάδα· ἂν εἰς τὸ λεπτοφινές σῆμα του ἔχῃ σηκωνώσει μία μεγάλη ψυχὴ μετὰ μαρκάν περιπλάνησιν, διὰ νά φωτίσῃ τὴν ζωὴν του μὲ τὴν θεῖκὴν λάμψιν τῆς.

ΕΙΣ ΤΟ ΠΑΡΙΣΙΝΟΝ ΜΕΛΟΔΡΑΜΑ παρεστάθη τελευταίως ὁ Siegfried. Έπι τῇ εὐκαρπᾳ τάνῃ ἡ Ἐπιθεώρησις τοῦ Νέου Αἰδονος δημοσιεύει ὥραιον χαρακτηρισμὸν τοῦ ήμων τοῦ Βάγνερ ὑπὸ τοῦ κριτικοῦ μουσικοῦ Λαλοῦ: Ὁ Σήγνηρος εἶναι ἡ καρά, ἡ νεότης καὶ ἡ ἴσχυς. Εἴναι, ὅπως καὶ αὐτὸς ὁ Βάγνερ γράφει, ὁ ἀνθρώπος εἰς τὸ σφρίγος, εἰς τὴν ἀκμὴν τῆς ζωῆς, ἀκμήν πλήρην καὶ εὐτυχήν, ἀτρόμητος, χωρίς φθόνον, ἀκολουθῶν εἰς ὅλα τὴν φωνὴν τῆς καρδίας του, γεμάτος ἀπὸ καρδάνων καὶ ἀγάτην, περιφρονῶν τὴν βίαν καὶ τὴν ἔξουσίαν, ἐλεύθερος παντὸς δεσμοῦ, ἔχων ὄδηγὸν τῶν πρᾶξεών του, μόνον τὴν δύναμιν τὴν πηγάζουσαν ἐκ τῆς ζωῆς.

Ο Σήγφροδη δέν είναι ίσως δόδαμα· είναι φαντα-
σμαγορία, ή φαντασμαγορία τῆς καρδάς.¹ Ο Σήγφροδη,
λέγει ό. Λαλό, ζῇ ἐν εὐτυχεῖ κοινωνίᾳ μὲ τὸν κόσμον.
Ἐγειρε κατοικίαν τὰ δάση καὶ συντρόφους τῶν διασῶν
τοὺς κατοικίους. Απολαμβάνει βαθέως τὴν γλυκύτητα
τοῦ ἀέρος, τὸν ψύμνυρον τῶν δένδρων, τὸν ἀνεμον.
Απολαμβάνει ὑπέρ πᾶν ἄλλο τὴν σφριγώσαν του νεότη-
τα καὶ τὰς δυνάμεις του τὰς νέας.² Ἡ ζωὴν του, ἀληθινὴ,
είναι ὅλη ὁρμή. Φέρεται, πρός τὴν πάλην καὶ τὸν
ἔχωτα διοτί η δρᾶστις καὶ η ἀγάπη ἀποτελοῦν τὸν
νόμον τῆς νεότητος. Αδιαφορεῖ πρὸς τὴν ἔξουσίαν
καὶ τὸν πλοῦτον. Καταπτὰ τὸν φοβερὸν δακτύλιον
διτις δίδει τὴν κυριαρχίαν τοῦ κόσμου, κωδὶς ποτὲ
νὰ γνωρίσῃ τὴν ἀξίαν του ἀλλὰ καὶ ἀν τὴν ἐγνώ-
ριζε, θὰ τὴν περιεφρόνει. Δὲν διστάξει οὔτε φορεῖ-
ται ἀγαπᾷ τὴν ζωὴν ἐν τῇ ἐλευθερῷ μόνον, σύμ-
φωνον μὲ τὰς ὁρμὰς τῆς καρδίας του, προτιμῶν τὸν
θάνατον ἀπὸ τὴν ἀπώλειαν τῆς ἀγνῆς αὐτῆς ἐλευθε-
ρίας. Οὔτε η Μοῖρα, οὔτε οἱ Θεοὶ ίσχυνον ἐπὶ τῆς
ψυχῆς αὐτῆς, τῆς ὀπλισμένης μὲ εὐφρόσυνον ἡρε-
μαίαν.

Πρὸ τοῦ ἔρωτος αὐτοῦ, ποῦ εἶναι αὐτὴ ἡ χαρά, νικᾶται ἡ Βροῦνχυλδ ἡ ἀτίθασσος, καὶ μὲ τὰ ίδια λόγια ποὺ ἔχαιρετισε τὴν ἀνατολὴν τῆς ἡμέρας, χαιρετίζει τὸν ἄγαπημένον της; Ὡρέ γέγονος, ποῦ ἔξυπνας τὴν ζωὴν, τοῦ κόσμου χαρά, πάντοτε σὲ ἥττατησα. Σὲ ἡγάπησα πρὸν ἀκόμη γεννηθῆ. Γίνεται κοινωνὸς τῆς φαιδρότητος τοῦ Σήνφροδη. Ἀλησμονεῖ πάντι, διὸ τὸ δέν εἶναι αὐτός, τὸν κόσμον, τοὺς θεούς, τῆς εἰμαρμένης τὸ διμειύλιον, καὶ μὲ μίαν χρωγῆν ἥδονής καὶ ἐλευθερίας, καταλείπεται δόλωψύχως, καὶ αὐτῇ, εἰς τῆς ζωῆς τῶν θιοισιεπιτιχῶν καρούς.

ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ

Ἐξ τοῦ «Νέου» Αστεως». — Ανταπόκρισις ἐκ Παρισίων.

Βυθισμένος είς μίαν γωνίαν τοῦ Πανθέου ὄνειρο-
πολῶ, ἐνῷ τὰ βλέμματά μου ὑπόδεχονται ἀδιαφόρως*
τοὺς εἰσοχομένους. Ἰδού τὸ διπλωματικὸν σῶμα, οἱ
ὑπουργοί, αἱ Ἀκαδημίαι, οἱ καθηγηταὶ τῶν διαφό-
ρων σχολῶν, αἱ ἐπιτροπαὶ τῶν ἐπαγγέλων; οἱ ἀπεστα-
μένοι τῶν ἔννον ἐθνῶν ἀπὸ τὰ διάφορα φιλολογικὰ
καὶ μὴ κέντρα. Ἄλλ οὐδὲ αὐτὰ δὲν ταρασσούν τὸ
ὄνειρόν μου, τὸ ὅποιον πλανᾶται μέσα εἰς τὸ ποιητι-
κὸν δάσος τοῦ Οὐγκῶ.

Αἴροντας τὴν νάρκην μου τὴν ἀφυπνίζει εἰς ισχυρός ψύμψος:

— Les Etudiants Hellènes. Οἱ Ἑλλῆνες φοιτηταί.
Αἰγαίου περιοχής διατί τὰν σπουδὴν ἔκεινυν ἵνα οἶγος

Δέν γνωρίζω διατά την στυμψην εκείνην ενο θηγούς
ἐνθυμουσιασμού δηλήθε τὸ σῶμα μου. Ἐπειδὴ εὐστατεῖς
κύρωις μὲ τὴν κυανόλευκον ἐν τῷ μέσῳ διασχίζουν το
Πάνθεον καὶ καταλαμβάνουν τὴν ὁρισμένην αὐτοῖς
θέσιν. Εἶνε ή μόνη σημαία ἡτις στολίζει τὸ ἔσωτερο
κὸν τοῦ Πανθέου Τὰ βλέμματά μου λαμάργα την
ἐναγκαλίζονται μὲ μίαν ψυχικήν ὑπεροφθάνειαν, διότι
τὰ σήματά της μονί πνευμθυμίζουν τὸ κυανόν τοῦ οὐ-
ρανοῦ μας καὶ τὴν λευκότητα τῆς ἀττικῆς γῆς.

Οἱ ἑπίτροποι κάθηνται καὶ τὰ βλέψιματα ἔξακολουθοῦν νά περιβάλλουν τὸ ἐλληνικὸν λάβαρον, τὸ ὅποιον κατὰ δὲ οὐλῶς μοιφαίνων σύμπτωσιν στηλοῦνται παρὰ τὴν ἔξεδραν, τῆς οἰκογενείας τοῦ ποιητοῦ καὶ τὰ κυανόλευκα σύμπατά του ὑφασμάτων εὑρίσκουν τὴν θελκτικὴν κεφαλήν μὲ τὴν πλουσίαν ἔκανθην κόμμωσιν τῆς κ. Ἰωάννας-Οὐγκώ-Σαρκώ. Τὸ αἰσθάνεται ἡ ὑμνηθεῖσα ὑπὸ τοῦ πάτητον τῆς κυρίας, ὅτι οἱ Ἑλλάς τὴν θυτεύειν, ὅτι ἡ σημαία ἐκείνη ἐγκλείει μίαν ἀκτίνα τοῦ ἀρχαίου καὶ τοῦ νέου ἥλιου καὶ δασκόνυσσα ἀφίνει τὰ χεῖλη τῆς νά ἐπιφύσασσον τὸ κυανόλευκον ὑφασμά, ἐνῷ ἀπό τὸ βάθος μιᾶς ἄλλης ἔξεδρας ὁ κ. Γρημανόλι, νομάρχης Μασσαλίας, βασιφυράνει:

— Εῦγε εἰς τοὺς Ἑλληνας!

Τὸ Ἀσμα τοῦ μισευμοῦ τοῦ Μεχιούλ κλείει τὴν ἑορτὴν καὶ ὁ κ. Λουπιτέ ἔγραψεται. Οἱ παρευρισκόμενοι παρέχονται ποδὸς τῆς οἰκογενείας συγχαράντες αὐτήν, καὶ μετ' αὐτῶν ἡ ἐπιτροπὴ τῶν Ἑλλήνων σπουδαστῶν παρεχομένη ἀποτάξεται τὴν κείᾳ τῆς κ. Ιωάννας-Οὐγκώ-Σαροῦ, ήτις εὐχαριστοῦσα λέγει εἰς τὸν κ. Λιαπτεόπουλον:

—Ο πάπτος μου ἦγάπα τὴν Ἑλλάδα περιπαθῶς Mon grand père aimait la Grèce passionément.

Δόγος τοῦ ὑπουργοῦ Δέγκ. — Οἱ Λέγκη ἥρχισεν ἔξαίρων τὸν ποιητὴν, ὃστις « ἐνέδυσε τὴν γαλλικὴν γλῶσσαν μὲν ἔνδυμα ἀταραφύλλου λαμπτότητος » καὶ τὸν πολίτην, « ὃστις παρέσχεν ἐν ἐπώνυμῳ θαυμαστότερῷ υπόδειγμάτων πολιτικῆς ἀρετῆς, τὰ δόπια ἐγνώσιε ποτὲ ή ἀνθρωπότητος ». Οὐδεὶς, ἔχοικολονύθησεν, εἰνεὶ μᾶλλον ἄξιος τοῦ Βίκτωρος Οὐγκῶ, τῶν τιμῶν τῶν ἀπονεμομένων εἰς αὐτὸν σήμερον. Ός ποιητοῦ, τὸ στάδιον του ὑπῆρξε στάδιον διαφορούς θεοισμοῦ διαφνῶν. Ός πολίτην, ἡ ζωὴ του ὑπῆρξεν ἀγώνων ἀδιάλειπτος ὑπέρ τῆς ἐλευθερίας καὶ τοῦ δικαιού. Τὸ ἔργον αὐτοῦ εἶνε ἀπειρομέγεθες, περιλαμβάνον πάσαν μορφὴν τοῦ λόγου, πολυποίκιλον καὶ ἴσχυρόν, ὃς αὐτὴ ή δημιουργία. « Εδωκε φωνὴν εἰς τοὺς ἐνθουσιασμούς, ταῖς ἔξεγέρσεις καὶ τὰς ἐπλίδας τῆς πατρίδος. Εἰς τὰ βιβλία του ἡ ἀνθρωπότης κλαίει καὶ ψάλλει, ἐνῷ ἡ φύσις κατοπτρίζεται ἐντὸς αὐτῶν ὡς ἐπὶ λίμνης ἀχμάντουν. Μάγος, χρυσᾶ λαλῶν ἔπη, δίδει εἰς τὰς λέξεις, εἰς τοὺς στίχους ρυθμούς, ἥχους

καὶ λάμψιν ἄγνωστον μέχρι τοῦδε. Εἶνε ἐπικὸς ὡς ὁ "Ομηρος καὶ τραγικὸς ὡς ὁ Αἰσχύλος. Ἐχει τὴν ἀρμονίαν τοῦ Πινδάρου, τὴν δροσερότητα τοῦ Θεοκρίτου καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ Τουβενάλη. Ἀλλ' ἔχει συγχρόνως τὴν τρυφερότητα καὶ τὴν φαντασίαν τῶν Κελτών ἐκείνων βάσιδων, οἱ δοῦλοι κατέλιπον τὰς θαυμαστάς διηγήσεις, που ἐνανύονται τὸ δινειρόν του τῆς δόξης καὶ τοῦ ἔρωτος. Ο Βίκτωρ Οὐγκώ, διανύσας μόλις τὸ ήμισυ τῆς ζωῆς του, είχεν ἥδη κατακτήσει τὸν κόσμον δύον. Ἐνόμιζε τις, ότι δὲν ἦδυνταν ν' ἀρδητὴν γνητολότερα. Ἀλλ' ὡς δὲ πληγωθεὶς αετός, ὑφάσθη ἀκόμη δι' ἄλλου πτεργυρισμού. Ἡ δόδυνη, η μόνωσις καὶ η ἔξοιρα ἐνέπτενσαν εἰς αὐτὸν τὰ περικαλλέστατα τῶν μάστιτων του».

Ο Λέγκα κατόπιν ἔχάραξε τὴν εἰκόνα του Οὐγκώ ἐν-
θυμηθεὶς τὴν περίφημον ἀποστολήν του, ὅταν δὲ Να-
πολέων ὁ Γ' τοῦ προσέφερε τὴν εἰς τὴν Γαλλίαν ἐπά-
νοδον: Θὰ ἐπανέλθω, ὅταν ἐπανέλθῃ καὶ ἡ ἐλευ-
θερία.

« Εροωμένως προσκεκολλημένος πρὸς τὰς παραδόσεις καὶ ἐπαναστάτης, ὁ Οὐγκὼ εἶνε συνεπής πρό-έαντον. Γνωρίζει, ὅτι τὸ παρελθόν περιλαμβάνει πολλὰ μεγάλα πράγματα, τὰ δοῦλα ἐν ἔθνος δὲν δύναται νὰ ληφθούνται χωρὶς νὰ ἐκπέσῃ τῆς περιωπῆς του. Γ'νω-
λίζει δῆμος ὅτι αἱ νεαὶ γενεαὶ δὲν ἐπανέρχονται εἰς τὰ-
βῆματα τῶν προκατόχων των καὶ ὅτι ὑπὸ ἀκατανι-
κήτου δυνάμεως ἄγονται πρὸς τὴν πρόδοσην. Ζήσει
πολλὰ ἔτη, πολλὰ παθών καὶ ἐπὶ πολὺ ὀγνωτισθεῖν
ενέγραφεν ἐπὶ τοῦ πολιτικοῦ καὶ φιλοσοφικοῦ ἀντοῦ
εὐαγγελίου τὰς τέσσαρας ἀντάς λέξεις, αἱ δοῦλαι συ-
νιψήζουν δι ἀντὸν δλόκηρον τὴν ἀνθρωπίνην σοφίαν
— ἐλευθερία, δικαιοσύνη, διμόνιοι, ἔλεος. Εξεπλη-
ωσε τὴν ἀποστολήν του. Ἡ εἵμαρμένη αὐτὸν ἀνε-
λκθῇ. Μίαν μέραν τοῦ Μαΐου, κατὰ τὴν δύσιν τοῦ
αἰῶνος, τὸν ὅποιον ἐφώτισε διὰ τῆς μεγαλοφυΐας του,
ὅ εἴχος φάλτης ἀπῆλθεν ἡρέμα εἰς τὴν Ἀθανασίαν
Ἡ ὑφῆλιος τὸν ἐπένθησεν. Ἡ Γαλλία ἐτέλεσεν εἰς
ἀντὸν ἡρείαν θριαμβευτικήν. Άλλα δὲν ἐκηδεύθη ἐν
τῷ πενθέμενῳ μεγαλεῖ γενεροκήπης πομπῆς. ἄλλα ἐν τῷ
αὐγῇ ἀπόθεωσεως ἀλλιθούς ἀνῆλθε τὸ λεόν τὸς
ἐφ' οὐκ κοιμᾶται τὸν αἰώνιον ὑπνον. Εξ ὀνόματος τῆς
Γαλλικῆς Δημοκρατίας, χαιρετίζω τὴν μητέρην τοῦ ἐν
δόξου ποιητοῦ, δοῦτος κατέστησε τὴν Σκέψιν μᾶλλον
ἐλευθέραν, τὴν Πατρίδα μεγαλειτέραν καὶ τὴν Ἀν-
θρωπότητα καλλιτέραν.

‘Ο Λέγκ υψωσε τὴν φωνὴν προφέρων τὰς τελευταῖς λέξεις, ὃ ἀπέραντος δὲ θύλος τοῦ Πανθέον ἀντήχησεν ἀπὸ χειροκροτήματα εἰς τὸν τελευταῖον γαιοειδισμόν.

ΟΛΙΓΟΣΤΙΧΑ

Τὴν Τετάρτην 21 Φεβρουαρίου ἐτέλεσθη εἰς τὰ παρεκκλήσιν τῶν ἀγαπητῶν ἡ βάπτισις τοῦ βασιλέως τοῦ Παύλου, μισθὸς τῆς Α. Υ. τοῦ Διαδόχου, ὑπὲν τοῦ ἀρχαιανδρίτου κ. Λεβεντοπούλου. Ανάδοχος Α. Μ. ἡ Βασιλίσσα.

Τάς δέλως ἀνεκδότους εἰκόνας τοῦ ἄρθρου μας περὶ τῶν ἀνασκαφῶν τῆς Κνωσοῦ ὁρίζομεν εἰς τὴν εἰ- γενή καλούσανην τοῦ π. "Ἐβανες, ὅστις τόσον προσθή- μως μᾶς τάς παρεχόντης χάριν τῶν „Παναθη- ναίων“.

Απὸ τὰ ταξίδια τοῦ ἑλλήνικοῦ στόλου, τὰ διόποι παρακολούθει κάθε "Ελλην μὲ συγκίνησιν καὶ ἐνδιαφέρον, θὰ δημοσιεύσωμεν διαφόρους ἐντυπώσεις τῶν ἀξιωματικῶν μας, ἀρχῆς οντες σήμερον μὲ τὴν περ

γραφήν τῶν Ἀντιλλῶν ὑπὸ τοῦ κ. Δρύσκου, γνωστοῦ ἥδη εἰς τοὺς ἀναγνώστας μας. Ἐξ αὐτῶν προαναγγέλλομεν « Απὸ τὴν γενέθλιον τοῦ Βασιλέως μας ὑπὸ τοῦ κ. Περ. Ρεδάδου καὶ « Απὸ τὸ Μαυροβούνιον » ὑπὸ τοῦ κ. Παύλου Νιρβάνα.

Αἱ ἀφρηγήσεις αὗται γραμμέναι μὲν χάροιν καὶ ἀλήθειαν θὰ ἦνε ἐκ τῶν ὀραιοτέρων καὶ ἐπαγωγοτέρων σελίδων τῶν Παναθηναίων.

Απὸ τοῦ νέου σχολικοῦ ἔτους τὸ Ὁδεῖον Αθηνῶν ἰδρυμα δραματικὴν σχολήν. Διὰ τὸ ἔργον τοῦτο, τοῦ Ὁδείου διεικνύει μέγιστον ἐνδιαφέρον δόλισας μάλιστα ἑπτάσιας ἐπιχρηματήσιν. Ἐπίσης δὲ ἐν Λορδίνῳ κ. Μαρίνος Κορυγαλένιος ὤρισεν ἑτήσιον χροήγημα δρ. 2000. Τὸ δὲ Ὁδεῖον θὰ διαθέτῃ ἑτήσιως 1500 δρ. ἐκ τοῦ κληροδοτήματος Αβέρωφ.

Ο συνεργάτης μας κ. Ι. Πολέμης ἔγραψε νέον δράμα τρίπατον, τοῦ δόπιον ἡ σκηνὴ ὑπόκειται εἰς τὴν χώραν τῶν Ὄνειρων κατά τοὺς χρόνους τῶν παραμυθιῶν. Τὸ δράμα εἶνε γραμμένον εἰς στίχους δεκαπενταυλάβους δημιουραταλήκτους.

Υπὸ τοῦ ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας κ. Μομφεράτου ὑποβάλλεται προσεχῆς νομοσχέδιον πρὸς σύναψιν συβάσεως μετὰ τίνος ἑταίριας ἐν Γενούῃ πρὸς ἀνέλκυσιν τῶν παραδοσιαὶ τοῦ Αντικύθηρα ἀρχαιοτήτων. Ή ἐν λόγῳ ἑταίρια μόνη δύναται μὲν τὰ τέλεια μηχανήματα τὰ δόπια ἔχει, νὰ ἀναλάβῃ τὴν ἀνέλκυσιν. Οἱ δροὶ τῆς εἶναι βαρεῖαι ἀλλὰ πάντοις συνεφερότεροι ἀπὸ τὴν καὶ ὅλους ἐγκατάλειψιν τῶν ἀρχαιοτήτων εἰς τὸν βυθὸν τῆς θαλάσσης. Ή ἑταίρια ἀπαυτεῖ ἡ τὰ ἡμίση τῶν ἀνέλκυσθησμένων ἡ τὸ ἡμίση τῆς ἀξίας τοῦ, ἐκτιμωμένων ὑπὸ εἰδικῶν, ἐνδὸς « Ἑλληνος, ἐνδὸς Ιταλοῦ καὶ ἐνδὸς ἀρχαιολόγου τοῦ γαλλικοῦ Ἰνστιτούτου.

Ο « Ἑλλην βασιλιφωνος κ. Νικολάου ἔρχεται μετὰ τὸ Πάσχα εἰς Ἀθήνας. Εἰς τὴν Μουσικὴν ἑταίριαν θὰ δώσῃ δύο συναυλίας.

Αἱ ἐν Αἰγίνῃ παρὰ τὴν Τριπυργίαν ἐνεργούγεναι ἀνασκαφαὶ ὑπὸ τῆς βασιλικῆς Κυβερνήσεως ἀπεκάλυψαν θεμέλια κτιρίων μικροῦ συνοικισμοῦ. Ἐπίσης μίαν δεξαμενήν, ἀρχαῖαν τινὰ δόδιν καὶ ἔνα τάφον. Πρὸς τούτους ἐκ τῶν λειψάνων τῶν ἐκεῖ πύργων ἀπεκαλύψθη ὅτι ὁ μὲν εἰς ἄποτο τετραγωνικός, ὁ ἄλλος ἡμικυκλικός καὶ ὁ τοίτος ὅλως κυκλικός. Μεταξὺ τῶν ἀλλων εὑρέθησαν καὶ τεμάχια ἀγγείων, ἐξ ὧν συνάγεται ὅτι οἱ πύργοι ἐκτίσθησαν κατὰ τὴν Εὐεπαντατηρίαν π. Χ.

Διὰ τῶν πύργων τούτων βεβαιοῦται, ὅτι πράγματι μέρος ἐκεῖνο ἐκαλεῖτο Τριπυργία. Εὑρέθη ἐπίσης ἐν τῇ θέσει τῇ καλούμενῃ « Παλαιὰ Χώρα », ὁρόσημον, ἐφ' οὐδὲν κεχαραγμέναι αἱ λέξεις « Horos Tamenus Atheneas ».

Τὸ ἀπὸ ἐτῶν ἐκκρεμές ζήτημα τοῦ σιδηροδρόμου Πειραιᾶς - Λαρίστης λέτει τέλος. Τὸ ἔργον ἀναλαμβάνει ἡ γαλλικὴ ἑταίρια Μπατινιόλ. Η Ἐθνικὴ Τράπεζα λαμβάνει μέρος διὰ λίρας ἀγγλικὰς 100,000.

Διακεκριμένος ἔμπορος τῆς Πέστης εὐρισκόμενος εἰς ἔμπορικὰ σχέσεις μετὰ τῆς Ἀνατολῆς καὶ βλέποντας ὅτι τὸ μεγαλείτερον ἔμπορικὸν στοιχεῖον αὐτῆς ἀποτελεῖται ἐξ Ἑλλήνων, ὑποβάλλει αἴτησην εἰς τὸ Υπουργεῖον τοῦ Εμπορίου ὅπως ἡ νεοελληνικὴ εἰσαγόμην εἰς τὰς ἔμπορικὰς σχολὰς μὲ τὴν σημερινὴν προφοράν.

Ο « Ὅμιλος ἐφίππων ἐκδρομῶν » προαγγέλλει διὰ τὴν 28 Ἀπριλίου 1902 ἵππευτικὴν ἑορτὴν ἐν τῷ ποδηλατοδρομῷ τοῦ Νέου Φαλήρου. Ιδού τὸ πρόγραμμά του:

α. Ὑπερπήδησις ἐμποδίων ὀρισμένων ὅψεων.

β. Ἀγών ὑπερπήδησεως ἐμποδίων εἰς ὅψη.

γ. Ἐπίδεξις ἵππων γεγυμασμένων.

δ. Jeu de barre.

ε. Διαγωνισμὸς ἀγοραίων ἀμαξῶν καὶ φορταμαξῶν (κάρρων καὶ σουστῶν).

Ἀπέθανεν ἑκατοντούτης σχεδὸν ὁ ἄγγελος ζωγράφος Θωμᾶς Σίδενευ Κούπτερ. Τὸ στάδιον του ἥχισε ζωγραφίζων τὰς σκηνογραφίας τοῦ θεάτρου τῆς πατρίδος του. Ἐπειτα διέπερψεν εἰς τὴν τοπιογραφίαν εἰς ὅλην τὴν Εὐρώπην. Εἶναι γνωστή ἡ εἰκὼν του τὸ « Ποίμνιον » διὰ τῆς ὅποιας ἔλαβε θέσιν μεταξὺ τῶν μεγάλων ζωγράφων τῆς Ἀγγλίας.

NEA BIBLIA

ΛΕΣΣΙΓΓ ΛΑΟΚΟΩΝ ἡ περὶ τῶν ὁρίων τῆς ζωγραφικῆς καὶ τῆς ποιήσεως κατὰ μετάφρασην Α. Προβελεγγίου [Βιβλιοθήκη Μαρασλῆ τεῦχος 156]. Ἐν Ἀθήναις, τύποις Π. Δ. Σακελλαρίου 1902, σχ. 8, σ. 252.

IMPORTATION DE LA DOUANE DU PIREE PENDANT L'ANNEE 1901 (Commission Financière Internationale) Athènes, imprimerie P. D. Sakellarios 1902, in 4, p. 204.

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΑΘΗΝΩΝ τοῦ ἔτους 1901. « Ετος δύοδον. » Ἐν Ἀθήναις, τύποις Π. Δ. Σακελλαρίου 1902. Σχ. 4, σελ. 26.

ΧΕΡΤΣΒΕΡΓ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ κατὰ μετάφρασην Π. Καρολίδου. Τόμος πρώτος, τεῦχος πρώτων. [Βιβλιοθήκη Μαρασλῆ τεῦχος 157]. Ἐν Ἀθήναις, τύποις Π. Δ. Σακελλαρίου 1902. Σχ. 8, σ. 192.

ΠΟΘΩΝ ΑΝΤΙΛΑΔΟΙ ὑπὸ Κ. Σ. Γούνηρον (πούρματα). — Ἀθῆναι 1902. Τυπογραφεῖον Δ. Γ. Εὐστρατίου.

ΤΟ ΝΟΜΙΣΜΑ ὑπὸ Γεωργίου Κατσελίδου. (Ἀθῆναι, τυπογραφεῖον Κ. Μάϊσνερ καὶ Ν. Καργαδούρη 1902, σχ. 16, σελ. 352 δρ. 6).

Ο κ. Κατσελίδης μᾶς δίδει διὰ τοῦ βιβλίου του πλήρη καὶ σαφῆ γνῶσην τοῦ νομισματικοῦ ζητητικοῦ τοῦ τόσον ἀπασχολούντος τὸν τόπον μας. Τὸ ἔργον του εἰναι ἀπόδοσια μελέτης τῆς ἐν Ἑλλάδι οἰκονομικῆς καταστάσεως, τὸ δόπιον καθιστᾶ τὸ βιβλίον του ἀξιονέας ἴδιαιτέρας προσοχῆς.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ κατὰ τὸ Γαλλικόν.

Σύλλογος πρὸς διάδοσιν ὀφελίμων βιβλίων. — (Ἀθῆναι, 1902, τυπογραφεῖον « Εστίας » Κ. Μάϊσνερ καὶ Ν. Καργαδούρη, σχ. 16, σελ. 80 δρ. 0.40).

LIBRAIRIE ATHÉNÉENNE D'ABONNEMENT, catalogue, (Imprimerie « Hestia » Meissner et Kargadouris 1902, prix Dr. 1).

Έπειτα.

PRAECO LATINUS, Periodicum gentium Latinum, menstruum, ad sermonem Latinum, ut linguam cultorum omnium gentium universam, animis inculcandum. Philadelphia U. S. — Concinnator ac dominus Aegidius Avelanus.

Αγγέλλονται

ΙΣΤΟΡΙΚΑΙ ΣΕΛΙΔΕΣ. — Ιωακείμ δ. Γ' ὑπὸ Κ. Σπανούδη. Καλλιτεχνικὸς ἀναμνηστικός τόμος ἔξ 20 τυπογρ. φύλλων μὲ 150 εἰκόνας. « Εκδοσις λαϊκή δρ. 5. Πολυτελής δρ. 37.